DEC 2 2 1955
MAR 12 1956
MAR 19 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MARCH 7, 1956

LATVIJA

AMERIKĀ

19./452. n-rs — TREŠDIEN, 1956. GADA 7. MARTĀ — 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

Vadības maiņa arabu leģionā ietekmē angļu politiku

LAI NEKAVĒTU ARABU ‚ATMODAS LAIKMETU'

NO AMATA ATCELTS JORDĀNAS ARABU LEĢIONA KOMANDIERIS

SLAVENĀ ĢENERĀĻA GLABA ATCELŠANA NO AMATA APDRAUD VIDĒJO AUSTRUMU MIERU, RIETUMU POLITIKU VIDĒJOS AUSTRUMOS UN BAGDADES LĪGUMU, PRET KO CĪNĀS ARABU LĪGAS VALSTIS

Kairo. — Gandrīz leģendārā Jordānas arabu leģiona komandiera ģen. Glaba militārā karjēra ir beigusies. Nedēļas nogalē Jordānas karalis Husseins darīja zināmu, ka leģiona komandieris pēc 26 gadu aktīva dienesta atbrīvots no saviem līdzšinējiem pienākumiem kā arabu leģiona štāba priekšnieks. Jau tai pašā dienā, kad karalis Husseins paziņoja viņa atcelšanu, ģen. Glabs ar ģimeni izlidoja uz Kipru, no kurienes devās tālāk uz Londonu.

Pēc ģen. Glaba aiziešanas Jordānas arabu leģiona komandiera pienākumus pārņems kāds arabs — ģen. Badi Innabs, tādējādi apmierinot Jordānas arabu nacionālistu prasības, kas jau ilgāku laiku cīnījās par ģen. Glaba atcelšanu. Jordānas „atmodas partija," kas aktīvi piedalījās janvāra demonstrācijās, paskaidro, ka Glaba atcelšana ir viens no partijas pirmiem cīņas mērķiem.

Pēc partijas vadības domām arabu leģions kavē arabu atmodas laikmetu. Otrkārt, ģen. Glabam pārmet patvarīgu rīcību ar tām 9.2 milj. mārciņām, ko Anglijas valdība katru gadu izmaksā leģiona uzturēšanai. Palestīnas arabi savukārt vaino Glabu Palestīnas kaŗa zaudēšanā, kamēr citi viņu uzskata par imperiālisma aģentu un Bagdades pakta aizstāvi.

Toties beduīnu ciltis, tuksnešu nomadi, kas dzīvo teltīs un sastāda apmēram pusi no visa leģiona karavīru skaita, par ģen. Glabu ir pavisam citādās domās; viņu lojālitāte „Glabb Pašam" ir neiedragājama.

Reizē ar leģiona komandieri no amata tika atcelts arī leģiona pretizlūkošanas daļas vadītājs pulkvedis Koghils un brigdieris Hattons, Glaba vecākais štāba virsnieks. Līdz šim pašreiz 20.000 vīru lielajā Jordānas arabu leģionā dienēja 60 angļu virsnieku.

Ģen. Glaba atcelšana sev līdzi nes daudz plašākas un dziļākas konsekvences, nekā tas varētu sākumā likties. Ne bez iemesla, saņemot ziņu par notikušajām pārmaiņām, Anglijas ministru prezidents Idens sasauca ārkārtēju ministru kabineta sēdi jaunā stāvokļa definēšanai. Anglijas valdība Jordānas karaļa rīcību uzskata par tiešu pliķi Anglijs prestižam (bez angļu palīdzības Jordānas saimnieciskā eksistence nebūtu iespējama). Bez tam ļoti nepatīkama ir arī sagadīšanās, ka ģen. Glabs tika atbrīvots no amata tieši laikā, kad Kairo notika sarunas Ēģiptes ministru prezidenta Nassera un Anglijas ārlietu ministra Lloida starpā.

Anglijai pašreiz vienīgais apmierinājums ir Jordānas karaļa Husseina vēsts, ka Glaba atbrīvošana no amata nenozīmē nekādas pārmaiņas abu valstu līdzšinējās attieksmēs un ka arī turpmāk Jordāna būs lojāla Anglijai.

Angļu diplomātiskās aprindās nenoliedz iespējamību, ka ģen. Glaba atcelšana varētu būt tiešas 20. gadīgā karaļa Husseina personiskās iniciātīvas sekas.

Angļu prese ģen. Glaba atcelšanu vēro bez lieka optimisma, vispirms asi kritizējot Jordānas karaļa nepateicību, bez iepriekšējā brīdinājuma atceļot no amata vīru, kas, 17 gadus atrazdamies leģiona vadībā, to izveidojis par modernāko un spēcīgāko Vidējo Austrumu cīņas vienību. Angļu laikraksti neslēpj, ka Glaba aiziešana var izraisīt jaunu Palestīnas kaŗu un pārsviest Vidējo Austrumu militāro spēku samēru pret Rietumiem.

Nedēļas nogalē Anglijas ministru prezidents Idens griezās ar lūgumu pie Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera neliegt savu palīdzību, ja arabu valstis ģen. Glaba aiziešanu eventuāli mēģinātu izmantot kā izdevīgu brīdi intensīvākai Bagdades līguma apkarošanai.

Arī Vašingtonā ģen. Glaba atcelšanu uzskata par ļoti nozīmīgu pagriezienu Vidējo Austrumu politikā. Tuvākās dienās Vašingtonā paredzēta angļu, amerikāņu un franču diplomātu konference, lai koordinētu Rietumu politiku sakarā ar notikušajām pārmaiņām.

Īstie ģen. Glaba atcelšanas iemesli vēl joprojām netiek izpausti.

Bez paša karaļa Husseina personīgiem iemesliem ģen. Glaba atcelšanā vaino arī Jordānas karalienes — mātes intrigas, komūnistus un Ēģiptes ministru prezidentu Nasseru.

Jāatceras, ka janvāra mēneša demonstrāciju laikā, kas tika vērstas pret Anglijas centieniem iesaistīt Jordānu Bagdades līguma valstu skaitā, tā sauktie nacionālistu demonstranti, starp citu, pieprasīja arī ģen. Glaba atcelšanu. Fakti liecināja, ka demonštrācijas atbalsta un financē Saudi Arabija un Ēģipte, tādēļ Nassera pirksts šai „spēlītē" ir vairāk nekā jūtams.

BALTIJAS TAUTU FEDERĀCIJĀ KANADĀ ŠOGAD PREZIDĒS LATVIEŠI

Par priekšsēdi ievēlēts V. Upeslācis

Svētdien, 4. martā Lietuvju namā, Toronto, notika Baltijas tautu federācijas pilnsapulce, kas bija labi apmeklēta. Sapulci atklāja un vadīja līdzšinējais priekšsēdis E. Riisna, protokolēja Baltiešu sieviešu padomes pr-de O. Riisna.

Pr-dis E. Riisna sniedza pārskatu par pagājušā gada darbību. Sarīkots 14. jūnija akts ar Kanadas valdības, parlamenta pārstāvju un pilsētas galvas piedalīšanos; nodibināts kontakts ar kanadiešu presi, noorganizēts ar A. Kopmanes starpniecību radioraidījums, kurā Mr. Lennocks runājis par Baltijas tautu traģēdiju un pēc tam noraidīta baltiešu tautu mūziku.

1955. g. Kanadas un citiem Rietumu valstsvīriem, ieskaitot ASV prezidentu Eizenhaueru, iesniegti pavisam septiņi memorandi.

Priekšsēdi E. Riisnu un goda prdi māc. A. Lūsi immigrācijas ministrs Pikersgills uzaicinājis vizītē, lai pārrunātu aktuālus jautājumus. Māc. A. Lūsis starp citu ierosinājis veco ļaužu pensiju lietu.

Prezidijs nodibinājis komiteju Dr. Anisas izstrādātās Baltijas valstu satversmes iztirzāšanai. Komitejā igauņi deleģējuši V. Paetsu, A. Luitsalu un A. Kersonu; latvieši — J. Preisbergu, J. Švanku un K. Kampi; lietuvji — K. Grigaiti, J. Palisu un J. Karku.

Sapulce atzina prezidija rīcību par ļoti rosīgu.

Tekošajā gada rotācijas kārtībā prezidēt pienākas latviešiem; sakarā ar to par Baltijas fed. priekšsēdi ievēlēja V. Upeslāci, par vicepr-di J. Švanku un par sekretāru A. Stāšānu.

EIZENHAUERS ATBALSTĪS NIKSONA KANDIDĀTŪRU

Vašingtonā. — Neoficiālas ziņas no Baltā nama liecina, ka republikāņi var izbeigt jau iesāktās cīņas par otro vietu vēlēšanu kandidātu izraudzīšanā. Cik zināms, tad prezidents Eizenhauers arī šogad ir izteicis gatavību atbalstīt viceprezidentu Niksonu, tāpat kā 1952. gadā, ja vien pats Niksons to vēlētos. Niksona atbildes nogaidīšana esot vienīgais iemesls, kādēļ Eizenhauers, savu kandidātūru pieteikdams, neesot pieteicis Niksonu kā savas kampaņas līdzcinītāju.

Vašingtonas politiķi pielaiž iespēju, ka Niksons varētu arī nekandidēt, republikāņu uzvaras gadījumā izvēloties kādu no valdības ministru amatiem.

Sekojot prezidenta Eizenhauera paziņojumam, ka viņš ir apņēmies kandidēt šigada prezidenta vēlēšanās, republikāņu partijā vērojamas vairākas zīmīgas pārmaiņas. Senātors Noulends, kurš, rēķinādamies ar iespēju, ka Eizenhauers varētu arī nekandidēt, bija jau uzsācis organizēt pats savu vēlēšanu kampaņu, tagad pārtraucis visus līdzšinējos priekšdarbus.

Republikāņu nacionālās komitejas priekšsēdis Halls izteicis domu, ka līdzšinējie demokratu uzbrukumi Eizenhauera veselībai, pienākot vēlēšanām, var izrādīties par lielu balsu zaudējumu pašiem demokratiem. Spriežot pēc oficiālām ziņām, Eizenhauera veselība pašreiz ir nevainojama, un līdz ar to demokratu uzbrukumi uzskatāmi par nepatiesiem.

Finanču ministrs Hamfrijs, ko līdz šim turēja par vienu no iespējamiem viceprezidenta amata kandidātiem gadījumā, ja Eizenhauers nevēlētos sadarboties ar Niksonu, nedēļas nogalē darīja zināmu, ka viņš nav viceprezidenta amata kandidāts un nedomā par tādu kļūt.

PINĒ KRITIZĒ ANGLIJAS UN ASV POLITIKU

Francijas ministru prezidents Mollē pieņēmis Idena aicinājumu tuvākajā nākotnē apmeklēt Londonu Anglijas un Francijas politikas saskaņošanai

Londonā. — Nedēļas nogalē Anglijas ministru prezidenta vārdā angļu sūtnis Parīzē uzaicināja Francijas ministru prezidentu Mollē apmeklēt Londonu, lai sarunās ar Anglijas ministru prezidentu Idenu saskaņotu abu valstu ārpolitiku. Francijas ministru prezidents aicinājumu pieņēmis ar „vislielāko prieku."

Londonas diplomātiskās aprindās paskaidro, ka Francijas ministru prezidenta pēkšņā aicināšana uz sarunām Anglijā vedama sakarā ar pēdējo mēnešu politiskiem notikumiem, jo Anglijai radušās bailes, ka Francija kā diplomātiskajā, tā arī politiskajā laukā būtu sākusi iet pati savus ceļus un ne vairs kopīgi ar Sav. Valstīm, Angliju, Ziemeļatlantijas organizāciju, t. i. ar Rietumiem vispār. Francijas ministru prezidenta vizīte tiek pēc iespējas steidzināta, jo Idens grib uzklausīt Mollē, pirms Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins un komūnistu partijas sekretārs Chruščevs ieradīsies Anglijā aprīļa mēnesī. Idens gribētu panākt, lai sarunās ar padomju varas vīriem viņš varētu deklarēt, ka reprezentē ne tikai Anglijas, bet visu Rietumeiropas valstu intereses, bet to viņš var darīt tikai pēc vienošanās ar Francijas ministru prezidentu. Pretējā gadījumā varētu iznākt, ka, maija mēnesī uz Maskavu aizbraukuši, Francijas ministru prezidents Mollē un ārlietu ministrs Pinē varētu noliegt savu atbalstu Idena politikai.

Bet Francijas ministru prezidenta aicināšanai uz Londonu var būt arī vēl kāds cits iemesls, un proti, Francijas ārl. ministra runa nedēļas nogalē. **Savā runā Pinē asi kritizēja visu Rietumu politiku pēdējo gadu laikā, jo sevišķi uzsverot, ka Rietumu pasaule pierādījusi savu lielo muļķību, izvirzot visām citām problēmām priekšā aizsardzību un drošību vispār.** Pieskaroties Ziemeļafrikai, Pinē atkal kļuva pavisam „rietumniecisks" un paskaidroja, ka „zināmas varas" tikai gaidīt gaida to dienu, kad Francija izvāksies no Ziemeļafrikas, lai tad pēc tam varu Ziemeļafrikā sagrābtu savās rokās. Francijas ārlietu ministrs pašpēja sadot angļu politikai arī sakarā ar Bagdades līgumu, kuŗu cenšas izjaukt arabu līga. Pinē uzsvēra, ka tikai tādēļ, ka Anglija Bagdades pakta lietā nav pietiekami sadarbojusies ar Franciju, minētā līguma dalībniekiem jāpieredz visas pašreizējās nepatikšanas. (Francija un Sav. Valstis Bagdades līgumā nepiedalās. Bagdādes līgumu parakstīja Anglija, Turcija, Pakistana, Persija un Iraka).

Parīzē. — Anglijas ministru prezidenta Idena ielūgums Francijas ministru prezidentam Mollē Parīzē tiek uzņemts bez liekas izbrīnas. Parīzes politiķi ir pārliecināti, ka ielūguma iemesls būtu meklējams ārlietu ministra Pinē runā, kurā viņš asi kritizēja Anglijas politiku. Šo teoriju atbalsta fakts, ka Idens pēkšņi vēlējās saskaņot Anglijas un Francijas politiku tūliņ pēc Francijas ārlietu ministra runas.

Franči par zīmīgāko atzīst to sava ārlietu ministra runas daļu, kurā viņš kritizē Anglijas un Savienoto Valstu politiku Vidējos Austrumos — kas kā Vašingtonā, tā Londonā pašreiz ir viens no vissvarīgākajiem un sāpīgākajiem ārpolitikas jautājumiem. Pinē pārmet Anglijai, ka, parakstot Bagdades līgumu, angļi sašķēluši arabu līgu, līdz ar to Ēģipti noskaņojot pret Rietumiem. Ēģiptes noskaņojums tagad izpaužas Alžīras nacionālistu nemiernieku atbalstīšanā.

ĀDENAUERS UZVAR

Stutgartē. — Rietumvācijas kanclera Ādenauera kristīgo demokratu ūnija nedēļas nogalē sekmīgi izturēja pārbaudījumu, ko vācu politiskās aprindas ieskatīja par izšķirīgu Ādenauera koalicijas tālākai pastāvēšanai. Apgabalu vēlēšanās Bādenas-Virtembergas apgabalā kristīgo demokratu ūnija vietējā parlamentā ieguva 56 no 121 vietām — sešas vairāk, nekā tai bija līdz šim. Pēc neveiksmes, ko Ādenauers piedzīvoja Rūras apgabalā, viņa ienaidnieki cerēja, ka Bāden — Virtembergā kristīgo demokratu ūnijas sakaušanu izdosies atkārtot, līdz ar to radot iespējas izbeigt Ādenauera laikmetu.

Dr. A. Dinberga priekšlasījums Hailendas universitātē

Sūtniecības Vašingtonā padomnieks Dr. A. Dinbergs devies uz Las Vegas pilsētu Jaunmeksikā, kur 6. martā nolasīs priekšlasījumu Hailendas universitātē par Latvijas pašreizējo stāvokli.

Šī ir viena no tām universitātēm, kas savā akadēmiskā mācības programmā ievedusi priekšlasījumu ciklus, kas pieejami visiem studentiem, un kuros parasti uzaicina runātājus par dažādiem akadēmiskiem tematiem. Latvijas pārstāvju piedalīšanās šai ciklā sākās pagājušā gadā ar sūtņa Dr. A. Spekkes priekšlasījumu par Senlatvijas vēsturi un mītoloģiju.

ANGLIJAS ĀRLIETU MINISTRS APCEĻO AUSTRUMUS

APVIENOTO NĀCIJU PAMIERA PĀRRAUDZĪBAS KOMISIJAS PALIELINĀŠANU UZSKATA PAR DROŠĀKO SOLI MIERA SAGLABĀŠANAI PALESTĪNĀ

Ēģiptē

Kairo. — Pēc divu dienu ilgām sarunām ar Ēģiptes ministru prezidentu Nasseru, Anglijas ārlietu ministrs Lloids izteicās, ka pirmais solis arabu un žīdu attieksmju saspīlējuma samazināšanai būtu robežincidentu likvidēšana un Palestīnas pamiera noteikumu abpusēja ievērošana.

Pēc sarunām sekojošā preses konferencē Lloids žurnālistiem paskaidroja, ka viņš no visas sirds cerot, ka nedz Izraēlas, nedz Ēģiptes valdība nemēģinās savstarpējās domstarpības atrisināt ar bruņotas varas palīdzību, **jo tādā gadījumā izraisītais kaŗš var arī nebūt tikai vietēja rakstura asins izliešana, bet var izplesties jaunā pasaules kaŗā.**

Pēc ārlietu ministra Lloida domām drošākais solis miera saglabāšanai Palestīnā būtu pamiera pārraudzības komisijas stātu palielināšana. „Gadījumā," sacīja ārlietu ministrs Lloids, „ja Palestīnā patiesi izceltos kaŗš, tā likvidēšana būtu jāveic Apvienotām Nācijām sakarā ar Apvienoto Nāciju chartu."

Tātad, no vienas puses Palestīna ir tīra Apvienoto Nāciju darīšana. Bet no otras puses, arī Anglija jūtas zināmā mērā atbildīga par to, vai Palestīnā kaŗo vai nekaŗo. 1950. gadā Anglija, Francija un Savienotās Valstis deklarēja, ka gādās par mieru Palestīnā — ārpus Apvienoto Nāciju darbības loka, bet vadoties ar Apv. Nāciju chartu.

Gaŗākā intervijā ārlietu ministrs Lloids žurnālistiem uzsvēra (Anglijas ārlietu ministrs runāja arī Ēģiptes ministru prezidenta Nassera vārdā), ka sarunas ar Ēģiptes ministru prezidentu bijušas ļoti auglīgas un ka gaidāmi labi rezultāti. Bet, protams, rezultāti prasīs zināmu laiku, līdz to iespaids būs manāms Anglijas un Ēģiptes politikā. Tā kā sarunas bijušas privātas un ļoti atklātas, tad Anglijas ārlietu ministrs atteicās tuvāk izteikties par pārrunātiem jautājumiem un pieņemtiem lēmumiem.

Indijā

Jaundelhi. — Turpinot savu ceļojumu Vidējos Austrumos un Dienvidāzijā, Anglijas ārlietu ministrs Lloids pagājušās nedēļas nogalē ieradās Indijas galvaspilsētā Jaundelhi, lai sastaptos ar ministru prezidentu Nēru.

Pēc pirmās sarunu dienas ārlietu ministrs Lloids žurnālistiem izteicās, ka pārrunātas dažādas starptautiskas problēmas, kurās abas valstis vienlīdz ieinteresētas. Lai gan sarunām nav oficiālas, iepriekš izstrādātas darba kārtības, Anglijas ārlietu ministrs paziņoja, ka iztirzājamos jautājumos, bez šaubām, ietilps Indokīnas pašreizējais stāvoklis, Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācija (uz kuras padomes sēdi Pakistanas galvaspilsētā Lloids brauks pēc sarunām ar Nēru) un Bagdades pakts. Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizāciju un Bagdades paktu Anglijas ārlietu ministrs pieminēja arī savā runā Indijas radiofonā, uzsverot, ka abas alianses domātas vienīgi aizsardzības nolūkos un ka tās dibinātas saskaņā ar Apvienoto Nāciju chartu. Attaisnodams Dienvidaustrumāzijas aizsaardzības organizācijas un Bagdades pakta nepieciešamību, Anglijas ārlietu ministrs paskaidroja, ka līdzīga aizsardzības sistēma pastāv arī Eiropā, un proti, Ziemeļatlantijas organizācija.

Lloids atzinās, ka dažādās Rietumu pasaules aizsardzības alianses ir radījušas domstarpības Londonas un Jaundelhi starpā, bet ka būtu nepareizi šīs domstarpības pārspīlēt. Kopība abu valstu starpā joprojām daudzkārtīgi pārsniedz nesaprašanās gadījumus.

ARĪ SOMIJAS STRĀDNIEKI SĀKUŠI STREIKOT

Plašākais streiks kopš Somijas neatkarības iegūšanas pēc 1. pasaules kaŗa paralizē valsts saimniecisko un politisko dzīvi

Helsinkos. — Pagājušās nedēļas nogalē Somijā sākās plašākais streiks, kādu somi līdz šim pieredzējuši, iedzenot valsti politiskā un saimnieciskā chaosā. Streiks sākās sakarā ar strādnieku arodbiedrību protestu pret valdības lēmumu atcelt līdzšinējo cenu regulēšanas likumu. Streikam sākoties, visā Somijā apstājās rūpniecība, satiksme, transports, pasts un kuģniecība. Streiku pieteica somu arodbiedrību federācija pēc tam, kad tai nebija izdevies panākt vienošanos ar valdības pārstāvjiem, kas atteicās ievērot arodbiedrību federācijas prasības.

Lai stāvokli padarītu vēl ļaunāku, streiku vai, pareizāk sakot — pretstreiku, iesāka lauksaimnieki - pretojoties strādnieku streikam un arodbiedrību prasībai atjaunot noteiktu cenu līmeni sviestam un pienam. Lausaimnieku apvienība izdeva rīkojumu saviem biedriem līdz cenu jautājuma izlemšanai nelaist tirgū savus ražojumus, tādējādi dažu dienu laikā radot vispārēju pārtikas trūkumu, kas jo sevišķi manāms lielākās pilsētās.

Saimnieciskā krize tomēr nav Somijas vienīgā nelaime. Līdz ar streiku pilnīgs chaoss radies arī somu politiskā dzīvē — izraudzītais ministru prezidenta amata kandidāts Fagerholms nespēj sastādīt jaunu valdību, jo streikojošie strādnieki un lauksaimnieki pieder pie divām pretējām lielākām partijām Somijā.

Sociāldemokrati iet roku rokā ar somu strādniekiem, kamēr agrārā partijas pārstāv lauksaimniekus.

ATBALSS VAŠINGTONĀ

FRANCIJAS ĀRLIETU MINISTRS NEAPMIERINĀTS AR SAVIENOTO VALSTU VADĪBU UN RIETUMU PASAULES „MŪŽĪGO POLĪTISKO TAISNĪBU".

Vašingtonā. — Nedēļas nogale bija notikumiem bagāta. Vispirms Jordānas karalis Huseins atbrīvoja no amata Jordānas arabu leģiona komandieri ģen. Glabu, tad Parīzē runāja Francijas ārlietu ministrs Pinē, izteicot neapmierinātību ar Sav. Valstu ārpolitiku un vispār kritizējot Rietumu ārpolitisko nostāju. Savos izteicienos Francijas ārlietu ministrs bija nesalīdzināmi asāks nekā Italijas valsts prezidents Gronki, kas Vašingtonas vizītes laikā paguva aizrādīt amerikāņiem, ka viņiem būtu laiks apskatīties, vai viņu politika, jo sevišķi Vidējos Austrumos, nav atpalikusi no laika un apstākļiem.

Kamēr daļa amerikāņu diplomātu uztraucās par Francijas ārlietu ministra runas veidu un saturu, citi to ieskatīja par lieliski tēmētu triecienu pašreizējai Rietumu ārpolitikas nenoteiktībai. Lai varētu pienācīgi stāties pretim Padomju Savienības saimnieciskai un psichologiskai ofensīvai, Rietumu pasaulei nepieciešama radikāla ārpolitikas atmoda.

Atsevišķas Pinē runas daļas Savienotās Valstīs tomēr radīja vienbalsīgu sašutumu — piemēram, deklarācija, ka militāras alianses nav labākais līdzeklis Padomju Savienības politikas apturēšanai. Tā kā jau pēc nedēļas Pakistanā sanāk Dienvidaustrumāzijas aizsaradzības organizācijas padomes sēde, ko apmeklēs arī Pinē, Anglijas ārlietu ministrs Lloids un Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless, tad šādu Francijas ārlietu ministra nostāju tieši pirms padomes sēdes amerikāņi atzīst par kļūdu starptautiskā mērogā, jo tā apdraud augšminētās aizsardzības organizācijas prestižu.

Skatuves mākslinieces A. Mačas

literāru priekšnesumu vakars notiks 24. martā Toronto sv. Andreja baznīcas zālē. Māksliniece skandēs dzejoļus, lasīs K. Skalbes pasakas un fragmentu no Kaudzīšu Mērnieku laikiem. Vakars būs ļoti interesants, to ieteicams apmeklēt jo kuplā skaitā.

KRIEVU SPIEGS PERSIJĀ

Apcietināts padomju militāratašeja palīgs Kuzņecovs

Marta sākumā Teherānā apcietināts krievu militāratašeja palīgs Kuzņecovs, kurš aizturēts kopā ar Persijas aviācijas apakšvirsnieku Guseinu Radžailu privātā automobilī.

Kad pie aizturēšanas policisti pieprasīja Kuzņecovam uzrādīt dokumentus, pēdējais atbildēja, ka viņam tādu neesot. Kuzņecovu pārmeklēja un tiešām personības dokumentus neatrada. Toties no militāratašeja palīga kabatām izvilka geografiskas kartes un foto attēlus ar Persijas aviācijas novietnēm, ko spiegam, bez šaubām, nodevis Radžails.

Policija Kuzņecovu nodeva Iekšlietu ministrijas rīcībā. Kad noskaidrojās apcietinātā diplomāta status, viņu tūdaļ atbrīvoja, pieprasot Kuzņecova atsaukšanu no Persijas.

Padomju sūtniecības Persijā 1. sekretārs Tarasovs iesniedza protestu pret militāratašeja palīga apcietināšanu, ko persu valdība noraidījusi.

KRIEVU BALONI VIRS AĻASKAS

Vašingtonā. — Nupat bija pienākusi kārta arī Vašingtonai iesniegt protestu notu Maskavai sakarā ar krievu balonu parādīšanos virs Aļaskas territorijas.

Kremlim adresētajā notā ASV valdība norādījusi, ka nesen vēl Maskava protestējusi pret amerikāņu gaisa balonu parādīšanos virs padomju territorijas. Notā jautāts, vai PSRS valdība šinī sakarā sev atzīstot kādas īpašas tiesības?

ASV valdība ieteic Maskavai kopīgi izstrādāt noteikumus par meteoroloģisko gaisa balonu lidojumiem, ja tie nonāk virs svešas territorijas.

Vēstule Molotovam

Briselē. — Pretkoncentrācijas nometņu starptautiskās komisijas pr-dis Žoržs Andrē nosūtījis Molotovam šādu vēstuli:

„Pēdējo divu gadu laikā pēc tam, kad jūsu valdība publiski nosodīja agrākās ļaunprātības ieslodzījumu iestādēs, tagad režīms cietumos, koncentrācijas nometnēs un citās apcietinājuma vietās jūsu zemē it kā uzlabots. To apliecina jūsu valdības atbrīvotie cietumnieki."

Sakarā ar šīm ziņām, tālāk savā vēstulē Andrē aicina Molotovu rūpēties, lai Padomju Savienībā ielaistu bijušo koncentrācijas nometņu ieslodzīto delegāciju un dotu tai iespēju pārliecināties par padomju valdības izdarītajiem uzlabojumiem apcietināto režīmā.

Molotova atbilde nav saņemta.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

VĀCIEŠIEM OTRS ‚DZELZS' KANCLERS

Ne tikai politiskās dzīves vērotājiem Bonnā, bet gan visā pasaulē nav palicis apslēpts fakts, ka Rietumvācijas federālās bundesrepublikas kanclers Dr. Konrāds Adenauers valda ar stingru roku. Dažreiz palicis iespaids, ka viņa valdīšanas metodes ir pārāk stingras, kas jau it kā robežojas ar vienvaldību.

Šādi pārmetumi 80-gadīgajam bundesrepublikas kanceleram visbiežāk bijis jādzird no citām Bonnas parlamenta partijām. Visskaļākais troksnis radās ar t. s. „bedres sistēmu" (Graben-Sistem), ar kuras palīdzību Rietumvācijas jaunās republikas valdības galva savas partijas, kristīgo demokratu, lielākās daļas atbalstīts, vēlējās brīvajā Rietumu pasaulē vēl vairāk stiprināt uzticību vācu tautai. Šī nodoma reālizēšanas sekas tad nu ir tās, ka viena no Adenauera darbam spējīgā un sekmīgā koalicijas valdības kabineta partijām, liberāļi, sašķēlušies. Daļa šīs partijas deputātu skarbi kritizēja Adenauera politiku „nokaut mazās partijas." So pārmetumu ietekmē nesen „nesolidā veidā," kā to apgalvo daļa vācu un ārzemju laikrakstu, liberāļi, sadarbībā ar sociāldemokrātiem, nomainīja ilgus gadus valdījušo kristīgo demokratu un liberāļu koalicijas valdību bagātākajā Rietumvācijas valstiņā Ziemeļreinā — Vestfālē. Tā bija liberāļu, kuŗus Rietumvācijā dēvē par brīviem demokrātiem, vadītāja Tomasa Dēlera atbilde Adenauera nodomam „bedres sistēmas" radīšanā.

Četri liberāļu ministri Adenauera kabinetā, Bonnas parlamenta viceprezidents un vēl 11 šīs partijas deputātu atteicās solidārizēties ar Dēlera nesaudzīgo un neauglīgo cīņu pret Rietumvācijas valdības plāniem. 16 deputāti atstāja savu līdzšinējo partiju un radīja grupu, kas gan arī turpmāk aizstāvēs liberālās partijas programmu, bet norobežosies no Dēlera 35 deputātiem un atbalstīs kanceleru.

Šādā pašā veidā nesen saira vācu bēgļu partija. Tie šīs partijas deputāti, kas daudzo sīkpartiju sistēmā saskatīja zināmu apdraudējumu jaunajai vācu demokratijai, pārgāja Adenauera nometnē.

Arī daudziem latviešiem atmiņā vēl t. s. vācu Veimāras republikas nelabais gals, kad vācieši bija sašķēlušies sīkās partijās un grupās. Arī tas mums daudziem vēl labā atmiņā, kā šo sadrumstalotību savā laikā prata izmantot Hitlers. Bet vēl labāk daudzpartiju chaosu šodien var saskatīt Francijā. Pilsoniskās grupas savas nevienprātības dēļ sadalījušās egoistiskās „principu bodēs," komūnisti un labā spārna radikāļi, t. s. pužādisti, dod pusšimtu tautas pārstāvju. Vai tad kāds brīnums, ja tikai nesen ievēlētais franču ministru prezidents jau tagad spiests parlamentam prasīt nobalsot sev uzticību!

Ja arī Rietumu presē par Adenauera partijas izplānoto „bedres sistēmu" valdīja dažādi uzskati, bieži vien kā Šveices, tā Anglijas un pat ASV preses izdevumi kristīgo demokratu plānu dlezgan asi kritizēja, tad politiskās dzīves vērotājam Rietumvācijā pārī visai šādi veida kritikai palikusi pārliecība, ka, arvien vēl, ievērojot vāclešu mentalitāti un dažreiz dlezgan savādos uzskatus demokratijas izpratnē, kristīgo demokratu ideja ir atbalstāma. Tā ar savu plānu vēlējās Rietumvācijā radīt divpartiju sistēmu tādā izpratnē, kā tas ir demokratijas paraugā Anglijā un ASV. Ar šāda plāna reālizēšanu būtu „uz visiem laikiem" izslēgta varbūtība, ka Vācija kādreiz atkal nokļūs neatbildīgu politikāņu varā, kas, valsti, grūti un ar taktu un saprātu izveidotu un vadītu, varētu iegrūst jaunā bezdibenī.

Cīņa par šādā divpartiju sistēmas plāna pieņemšanu turpinās, lai gan starplaikā radies kompromiss, ka kristīgo demokratu prasība, cerot vēl tagad līdz tam laikam savas iekšējās „partijas šeftes" savest kārtībā. Vai to viņi paspēs, tas cits jautājums. Augstāk minētais partijas sairums rāda, ka liberāļi gan labprāt vēlētos būt Adenauera pēcteči, bet savu iekšējo domstarpību dēļ 1957. gada vēlēšanās var zaudēt lielu daļu no tā, kas viņiem ir šodien. Pašlaik Bonnas parlamentā (pirms še pieminētās saskaldīšanās) sēž 51 liberālis, kas ir desmitā daļa no parlamenta locekļu kopskaita. Vai pēc pēdējo gadu, bet sevišķi pēdējo mēnešu spēlētās šķelšanās un ārdīšanas politikas liberāliem būs izdevies iegūt vācu tautas simpatijas, tas gan maz ticams.

Par liberāļu dažkārt demagoģiskās cīņas neveiksmēm visvairāk pārliecināts kanclers Adenauers. Šis viņa stingrās ticības un pārliecības dēļ vācieši savu 80-gadīgo politiķi dēvē par otru „dzelzs" kanceleru. Daudzējādā ziņā Adenauers pat pārspējis pirmo vācu tautas apvienotāju Bismarku.

Mks

LONDONAS DAUGAVAS VANAGU NODAĻAI 5 GADI

Vīru čaklumu, vīru vienprātības, vīru saticības zīmē

DV Londonas (Ont.) nodaļas 5 gadu darbības atceres vakars bija pulcinājis pilnu grezno Odd Fellow zāli ar organizācijas biedriem un labvēļiem gan no tuvienes, gan tālienes.

Pēc Latvijas karoga ienešanas, svētbrīdi ievadīja māc. V. Šēfers, izjustos vārdos izteikdams DV lielo nozīmi trimdas laikā un aizlūgdams par turpmāko darbību.

Nodaļas pr-ks R. Alksnis pastāstīja par nodaļas darbību 5 gadu tecējumā. Kad Londonā no Vācijas un citām Eiropas zemēm bija salasījies labs pulciņš mūsu bijušo karavīru, radās vajadzība pēc savās biedrības kopējai domu izmaiņai un palīdzības sniegšanai trūkumcietējiem; tādēļ kapt. A. Liepiņa iniciātīvā 1950. g. 11. nov. salasījās kopā bijušo karavīru grupa un nolēma nodibināt DV Londonas nodaļu, bet tās oficiāla atklāšana notika 1951. g. 20. janvārī. Pirmais gads bija tikai organizēšanās gads, bet jau 1952. g. 1. janvārī nodaļā bija 51 aktīvs Vanags un Vanadze.

Visus 5 gadus cītīgi darbodamās un iemantodama uzticību pārējo tautiešu vidū, nodaļa nosūtījusi un izdalījusi tiem, kam tas visnepieciešamāki vajadzīgs, $3.071,13 naudā un vairākus simtus saiņu ar drēbēm, apaviem un pārtiku.

Kultūras laukā nodaļa rīkojusi gan pašu, gan viesu teātŗa izrādes, koncertus, referātu, pārrunu un atmiņu vakarus. Nav aizmirstas dejas un karnevāli.

Liela vērība piešķirta arī propagandai, izplatot dažāda veida pretkomūnistisku literātūru kanadiešu starpā, papildinot to filmām, rakstiem laikrakstos mutvārdu stāstījumiem.

Domāts arī par mūsu jaunatni, tādēļ pie nodaļas nodibināts mazpulks, tautisko deju kopa, kuŗa čakli ir uzstājusies arī dažādos kanadiešu sarīkojumos, un teātŗa trupa, kuŗa ar panākumiem iestudējusi vairākas lugas.

Kopīgi ar citām Londonas latviešu organizācijām Vanagi izdod bezmaksas Londonas latviešu informācijas biļetenu, piesūtot to katram tautietim.

Tāpat, kopīgi ar citām organizācijām Mazpulkam tika pasniegts Latvijas karogs, bet Vanagi vien pasniedza Mazpulka karogu.

Pie nodaļas pastāv arī mednieku un makšķernieku sekcija, energiskā A. Silnieka vadībā tā attīsta ļoti rosīgu darbību. Šai sekcijai ir nodoms iegādāties kāda ezera krastā zemes gabalu, uzceļot tur mītni. Sekcijas biedri savās mednieku gaitās tālu ziemeļos ir gāzuši gan briežus, gan lāčus, nemaz nerunājot par garaušiem un lapsām. Tāpat makšķernieki gan ar žibuļiem gan ar citiem rīkiem ir izmānījuši no dzelmēm zivtiņas vīra augumā. Mednieki un makšķernieki 9. martā plkst. 7.30, 125½ King ielā Kanadas Legionu zālē rīko Mednieku balli ar pārsteigumiem.

Darbojas arī sporta sekcija, cīnoties ar labiem panākumiem kā savās mājās, tā viesojoties pie kaimiņiem.

Nodaļu četrus gadus no vietas vadījis tās dibinātājs, enerģiskais kapt. A. Liepiņš, izpelnīdamies Vanagu zelta nozīmi, bet tagad to vada R. Alksnis.

Nodaļu gada svētkos pirmais apsveica prof. A. Dreimanis no LĻ kopas un LNAK. Aizrādot, ka darbs ieguvis uzticību arī no pārējām latviešu organizācijām un tautiešiem. No Kičeneras nodaļas sveic pr-ks Zommers, no Londonas draudzes E. Ūdris, no katoļu kopas Lācis, no Jaunatnes pulciņa Brikmanis. Rakstveidā nodaļu sveica DV CV Kanadas loceklis K. Purmals, DV Kanadas valdes pr-dis V. Mukts (Saskaņa un izturība darbā nesīs svētību visai latviešu tautai), DV Hamiltonas nodaļa (Lai saticība un vienprātība ir mūsu ceļa vadošā zvaigzne), St. Katarīnas nodaļa (Domas — nepabeigto cīņu biedriem, kas nonākuši bēdās un trūkumā, sapņus — brīvai Latvijai, darbus — Daugavas Vanagu mērķu reālizēšanai).

DV Niagaras nodaļa, DV apv.Ročestrā u. c.

Tad vārdu ņēma, aplausu apsveikts, nodaļas dibinātājs un ilggadīgais pr-ks kapt. A. Liepiņš, teikdams: „Kas devis Londonas nodaļai darba spraigumu? Vīru čaklums, vīru vienprātība un vīru saticība. Nākotnē vēl lielāka vērība piešķirama mūsu jaunatnei, viņas saglabāšanai dzimtenei."

Noslēgumā visi pieceļoties nodziedāja DV himnu. Pēc īsa starpbrīža sākās svētku balle ar dažādiem pārsteigumiem. Vakars bija ļoti labi apmeklēts.

PRĀVOŠANĀS PAR LATVIJAS SŪTNIECĪBAS NAMU BERLĪNĒ

The American Journal of International Law pēdējā izdevumā kā interesantu gadījumu starptautiskajās tiesības apskata Berlīnes tiesas spriedumu Latvijas sūtniecības nama lietā. Lieta grozās ap namu Eināma ielā 5,kuŗu Latvijas sūtniecība savā laikā nopirka no kādas J. W. kundzes, kas uzturējās ārzemēs .Tas bija pusotra stāva nams, paredzēts sūtņa dzīvoklim un reprezentācijas telpām. Šī nama tuvumā atradās Latvijas sūtniecības ēka Burggrafenstr. 13. 1941. g. pavasarī abus namus pārņēma Padomju Savienības sūtniecība. Krieviem Berlīnē toreiz bija ap 700 darbinieku. Einema ielas namā ievācās padomju sūtniecības otrs sekretārs Kabulovs, kas faktiski bija čekas pārstāvis sūtniecībā. Pēc Berijas krišanas Kabulovu nošāva. Latvijas sūtniecības abi nami ir daļēji sagrauti.

Saskaņā ar zaudējumu atlīdzības likumu pilsoņiem, kas cietuši Hitlera režīma laikā, minētā J. W. iesniedza tiesā prasību, restaurēt viņas īpašuma tiesības uz namu Einema ielā, aizrādot, ka 1939. gadā viņa neesot saņēmusi paredzēto atlīdzību par savu īpašumu. Lietu skatīja cauri Rietumberlīnes zemes tiesa (Landesgericht), kas izlēma lietu J. W. par labu, par ko savā laikā mūsu laikraksts jau ziņoja. Latvijas republikas vārdā uzstājās sūtnis Londonā K. Zariņš. Lieta tika pārsūdzēta augstākā tiesā (Kammergericht), kas pasludinājusi spriedumu, ar kuŗu atjaunotas bijušās īpašnieces tiesības uz namu, atmaksājot Latvijas valdībai 1939. gadā saņemto maksu angļu mārciņās. Lai gan angļu mārciņas kurss kopš tā laika ir stipri pazeminājies, prasītājai tomēr jāatmaksā tā pati summa, kādu saņēmusi toreiz.

No starptautisko tiesību viedokļa šī prāva interesanta divos principiālos jautājumos. Pirmkārt, tiesa atzina, ka uz minēto īpašumu nav attiecināmas eksterritoriālitātes tiesības, jo tas nekalpo diplomātiskām vajadzībām kopš Latvijas okupēšanas laika un nav sagaidāms, ka nākotnē tas varētu grozities. Otrkārt, tiesa atzina, ka Latvijas republika turpina pastāvēt, jo Latvijas valsts iestādījumi pastāv trimdā, un ASV atzīst Latvijas diplomātiskos pārstāvjus. Pēdējais faktors bija izšķīrējs, jo īpašums atrodas Berlīnes amerikāņu sektorā, kur augstākā vara pieder ASV.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

SIETLIEŠU „MAZAJAI LATVIJAI" IZRAUGA ŠĪ GADA VADĪTĀJUS

Pēc tam, kad Sietlas Latviešu nama un baznīcas saimnieki-draudze un biedrība bija savus šī gada vadītājus izraudzījuši, notika Latviešu nama pārvaldes, vai, kā Sietlas latvieši saka, „mazās Latvijas parlamenta" vēlēšanu sapulce. Ja abas iepriekšējās pilnsapulces bija pietiekami apmeklētas, tad šī sagādāja vilšanos, jo bija ieradušies tikai 26 dalībnieki, nebija pat vecās pārvaldes locekļu. „Labi" sastādītie nama pārvaldes noteikumi ļāva tomēr sapulcei netraucēti notikt, jo ne daudzums, bet labs bruņojums atbilst laika gara ciņai, tā nedaudzie dalībnieki pārstāvēja ap 90% akciju. Jau pašā sapulces sākumā pacēlās balsis mainīt kārtību vēlēšanās, ievērojot personas, bet ne namā ieguldīto akciju (ā 25 dol.) skaitu. Tā sapulces dalībnieku gan likumīgi pietika, bet sapulces vadītājam bija grūti sastādīt jauno nama pārvaldi.

Sapulci vadīja N. Karlsons, protokolēja J. Purvinskis.

Par pag. gada nama pārvaldes darbību ziņoja V. Rūsis. Šis gads pagājis spraigā darbā, un tas vainagojies panākumiem, bet latviešu namā un baznīcā vēl veicami iekšējās izbūves darbi — sīkumi, kas neatliekami jānobeidz. Šī darba veikšanai vajadzīgi līdzekļi, ko budžeta kārtībā nevar rast, kāpēc namā īpašniekiem, draudzei un biedrībai, jādomā par neliela ilgtermiņa aizņēmuma sagādi. Sapulce pieņem pag. gada darbības pārskatu un nama budžetu šim gadam. Nama vērtība pieaugusi uz 17.887 dol., ieguldīts inventārā 4.273 dol., vai kopā nama šī gada aktīvs 22.160 dol., bet pirms 3 gadiem nams pirkts par 3.500 dol. Budžetā kārtība draudzē un b-ba sedz apm. 1000 dol. parāda, bet pārējos parādus apm. — 3000 dol. dzēš atsevišķas personas. Skaitļi rāda, ko īsā laikā labā sadarbībā var veikt maza latviešu saime.

Sapulce nākošā gada pārvaldē no aizdevējiem ievēl K. Tamsonu, R. Freimani, V. Gudro. Kopā ar draudzes un b-bas pārstāvjiem jaunā pārvalde konstruējās šādi: pārvaldes pr-ks J. Purvinskis (no draudzes), sekretārs — grāmatvedis E. Robiņš (dr.), kasieris K. Tamsons (aizdev.), nama pārzinis Ž. Elferts (b-bas), izbūves vadītāji R. Freimanis (aizd). un Ž. Cibis (b-bas), nav vēl izšķīries 1 pārvaldes loceklis. Sakarā ar ierosināto amatpers. vēlēšanu kārtības maiņu, jauno noteikumu izstrādāšanā kā aizdevēju pārstāvi ievēl E. Elfertu.

J. V.

LASĪTAJU vēstules

KAIMIŅS KAIMIŅAM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nav Hamiltonā mazums dažāda veida latviešu organizāciju. Protams, tās visas cenšas attaisnot savu eksistenci ar darbību, kas lielākā vai mazākā mērā manāma arī plašākai publikai. Diemžēl, atklāto sarīkojumu kvalitāte kritusies, pat salīdzinot ar laiku pirms nedaudz gadiem. Šīs ziemas sezonā ir noticis tikai viens ļoti vērtīgs koncerts ar slaveno latviešu dziedātāju Elzu Žebranšku. Nav notikusi pat neviena teātŗa izrāde (nav vairs pašiem sava teātŗa trupas), pie kam taisni šī veida sarīkojumi visvairāk pulcina mūsu trimdas saimi vienkopus. Agrākos gados pie mums viesojās torontieši ar visiem saviem 3 teātŗiem, šogad — neviens. Lasīts laikrakstos par Toronto teātŗu viesizrādēm daudzās citās pilsētās. Gluži dabiski rodas jautājums — kāpēc ne pie mums? Piemēram, hamiltonieši nav redzējuši šādas DV teātŗa iestudētās lugas: Vildes Pūķi, Zīverta Cilvēks grib dzīvot, Odeta Raķetē uz mēnesi un Alunāna Visi mani radi raud (pēdējās lugas izrāde gan paredzēta 11. martā). Mans lūgums, vai nebūtu iespējams redzēt Toronto latviešu teātŗus Hamiltonā arī ar citām lugām? Par to hamiltonieši tiešām būtu no sirds pateicīgi.

Hamiltonietis

PASKAIDROJUMS

Latvija Amerikā redakcijai:

Sakarā ar Preses b-bas Kanadas kopas man piešķirto pabalstu $25, paskaidroju, ka mani materiālie apstākļi ir labi un pabalsts man nav nepieciešams. Lūdzu šo pabalstu izmaksāt slimajam dzejniekam Andrejam Mierkalnam Francijā

Irma Grebzde.

9. martā Kalpaka balle Kolumbus zālē.
9. martā Slēpētāju groziņu vakars, TLB telpās, 198 Osler ielā.
10. martā TLB tautisko deju grupas Diždancis tējas vakars, 198 Osler ielā.
10. martā DV teātŗa uzvedumā Raķetē uz mēnesi Karaliskā Ontario mūzeja teātŗa zālē, 100 Queen's Park.
11. martā, plkst. 11 Centrālās YMCAs telpās TLB bērnu rīts.
17. martā 1. ev.-lut. draudzes koŗa koncerts sv. Andreja baznīcā.
1. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu pēcpusdienā A. Brigadores luga Maija un Paija.
14. aprīlī Vecais pilskungs, DV teātŗa pirmuzvedums Karaliskā Ontario mūzeja teātŗa zālē, 100 Queen's Park.
15. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē komponista T. Ķeniņa studijas audzēkņu vakars.

KANADĀ

TORONTO

⓫ 7. martā plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā notiks latviešu studentu kopaš sapulce, kur izraudzīs stipendiju kopējā. Šogad saņemti vairāki lūgumi piešķirt studiju aizdevumus, un komisijai būs grūts uzdevums izšķirties, kuŗiem studentiem stipendijas izmaksāt.

⓬ Toronto dienas laikraksts Daily Star lielu uzmanību pievērš gaŗā gada bērniem, un šogad 29. februārī dzimušajieni dāvināja dāvināja sudraba krūzītes. Bez tam laikraksta slejās parādījās arī gan vecu, gan jaunu gaŗā gada bērnu uzņēmumi, un viens no tiem bija latviešu zēns Ivars Kopštāls, kas atzīmēja savu pirmo dzimšanas dienu, kļūdams 4 gadus vecs.

⓭ DV teātris 14. aprīlī Ontario mūzeja zālē izrādīs Deglava lugu „Vecais Pilskungs" 6 ainās ar koŗa dziedājumiem un citiem mūzikāliem iestarpinājumiem. Sosāra komponēto mūziku atjaunojis un papildinājis A. Strombergs, bet mūzikālo daļu izrādei sagatavo un koŗi vada J. Baruss. Režija ir F. Lintiņa rokās.

⓮ Toronto latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums notiks 11. martā, plkst. 11.15 dienā, Newman kluba kapellā.

Pēc dievkalpojuma plkst. 4 pp. gaveņa pārdomām sv. Mikela katedrāles draudzes zālē izrādīs filmu par sv. Ignāta Lojolas dzīvi un darbiem.

Šo filmu ieteicams noskatīties ikvienam, kā katolim, tā nekatolim, kā dižais un drošsirdīgais karavīrs pēc dziļām pārdomām noliek savas bruņas un ieročus uz Dievmātes altāŗa un dod solījumu būt no šī brīža par Dieva kalpu — karavīru.

Pēc filmas prāv. B. Kokins rādīs skatus no bērnu Ziemassvētku rīkotās eglītes uzvedumiem. Uz šo sarīkojumu visus laipni ielūdz Toronto latviešu katoļu draudze.

⓯ Pārtikas veikala „Little Riga" īpašnieki Juris un Emma Dzeguzes un puķu veikala „Lotus" īpašnieki Hedviga un Edvards Pētersoni ziedojuši $100 Augustdorfas ģimnazijai veļam mazgājamās mašīnas iegādei. Gadījumā, ja par šo summu mašīnu nevarētu nopirkt, abi latviešu veikali savu ziedojumu atticcīgi papildinās.

⓰ Referātu vakaru par mājas kopšanu dārziņu ierīkošanu un kopšanu rīko Latviešu agronomu b-bas dārzkopības sekcija š. g. 10. martā, pl. 20.00 sv. Andreja baznīcas apakšējā zālē. Par šo tematu referēs daiļdārznieks A. Budrevics. Jautājums seviški var interesēt nevien jaunos māju īpašniekus, bet arī visus pārējos, kas mīl ziedus un krāšņu mājas apkārtni. Bez tam par dārzsaimniecībām Niagaras apkārtnē referēs J. Sirmais, kas ir viens no pirmajiem latviešu dārzniecību īpašniekiem Kanadā. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

HAMILTONĀ

⓱ Draudzīgajam aicinājumam atsaukušies un Latviešu skolai Hamiltonā ziedojuši: Hamiltonas latviešu biedrība $100, Latviešu mednieku un makšķernieku klubs Hamiltonā $20; DV Hamiltonas nodaļa $20 un grāmatas; M. Kuncāne grāmatas, D. kungs grāmatu. Visiem ziedotājiem skolas sirsnīgs paldies.

⓲ HLB jauktais koris komponista J. Cīruļa vadībā notur atkal savus kārtējos mēģinājumus Lauksaimniecības biroja telpās, 16 Market St., katru svētdienu no plkst. 7.00-9.00 vakarā. Koŗa gadskārtējais koncerts notiks š. g. aprīlī.

⓳ DV Hamiltonas nodaļas paplašinātajā valdes sēdē nolēma pēc iepriekšējo gadu parauga un paraža rīkot ziedojumus Lieldienu laikā par labu trūkumcietējiem un kaŗa invalidiem Vācijā.

⓴ Hamiltonas latviešu biedrības gada pilnsapulce notiks svētdien, 25. martā, plkst. 3 pp., Lauksaimniecības biroja telpās, 16 Market Street.

㉑ DV Hamiltonas nodaļas sporta kopa Sparta rīko 7. aprīlī Hamiltonas kausu turnīru ar Kanadas un Amerikas sporta klubu piedalīšanos. Cik paredzams, sacīkstes izvērtīsies ļoti plašas. Pēc sacīkstēm notiks saviesīgs vakars Roberta restorāna telpās.

㉒ Latviešu mednieku un makšķernieku klubs Hamiltonā rīko 10. martā, plkst. 7.30 vakarā Rainbow — Rose Room telpās biedru un iesvestu viesu sadraudzības vakaru. Spēlēs latviešu deju kapella Tobago.

㉓ DV Hamiltonas nod. rīko svētdien, 11. martā, plkst. 3.00 pp. DV KV teātŗa viesizrādi sv. Michaela zālē, 213 James St. N. ar Ad. Alunāna lugu Visi mani radi raud A. Mačas vadībā.

㉔ Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņš Rota un HLB rīko 24. martā, plkst. 7.00 vakarā YWCAs telpās, 16 Main St. W., Dzejnieka Friča Bārdas vakaru. Programmā: Dr. P. Vasariņa referāts, solo dziesmas M. Plostenieces-Zemītes un deklamācijas M. Plostenieces-Martinovas un jaunatnes pulciņa dalībnieku izpildījumā. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Līdzi ņemami groziņi. Tējas galds. Ienākumi paredzēti par labu Augustdorfas latviešu ģimnazijai Vācijā.

Māc. T. Avika dievkalpojumu kopa Toronto

Sekodams prāvesta A. Skrodeļa ierosinājumam, māc. T. Aviks svētdien, 4. martā, plkst. 1.30 Sv. Olava anglikāņu baznīcā, Bloor un Wyndermere ielu stūrī uzsāka regulārus dievkalpojumus latviešiem, kas nevēlas saistīties organizētās draudzēs. Pirmajā dievkalpojumā bija ap 50 dievlūdzēju.

Māc. T. Aviks darbošoties saskaņā ar Latvijas baznīcas parašām un nebūšot padots nevienai Kanadas sinodei. Prāvests A. Skrodelis māc. Avikam no atiecīgām Otavas iestādēm izgādājis arī atļauju kristīt, laulāt, iesvētīt.

Kā paskaidro māc. T. Aviks, gadījumā, ja dievkalpojumu apmēklētājiem rastos interese radīt organizētu padomi no sava vidus, to varētu darīt, bet vismaz pagaidām nekādas vajadzības pēc šāda pārvaldes organa neesot, jo dievkalpojumu kopai nebūšot ne ienākumu, ne izdevumu, kādēļ budžeta jautājums atkrītot.

Telpas Sv. Olava dažnīcā māc. Aviks varēšot līdz turpmākam lietot bez atlīdzības, jo anglikāņu baznīcas biskaps viņu atzīstot par misionāru, kas ieinteresēts sludināt dievvārdus saviem tautiešiem bez jebkādām saistībām. Sīko izdevumu segšanai, piemēram, ērģelniekam u. c. līdzekļus sagādāšot bez noteiktām nodevām.

Amata darbus māc. T. Aviks izdarīšot bez atlīdzības. dievgaldniekiem viņa dievkalpojumos iepriekš nebūšot jāpieteicas.

Doma par šādas neorganizētas dievkalpojumu kopas radīšanu māc. Aviks radusies jau Latvijā, bet, būdams saistīts pie Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes, viņš to nav varējis reālizēt. Tagad, ar prāvesta A. Skrodeļa ierosinājumu, šī izdevība radusies .

Pūpolu svētdienas dievkalpojumā piedalīšoties arī prāvests Skrodelis.

DAUGAVAS VANAGI

DV NAMS BOSTONĀ

Lai iegūtu namu, tautiešiem jāgādā par aizdevumu

Gadiem ilgi Bostonā auklēta doma iegādāties tādu namu, kuŗā varētu notikt visāda rakstura sarīkojumi — teātŗa izrādes, koncerti, dejas sarīkojumi un nodarbības skautu, gaidu un citu sabiedriska rakstura pasākumiem. Ir gan iegādāts kāds nams jau 1950. gadā, bet tas ir nepiemērots augstāk minētiem uzdevumiem — parastā dzīvojamā ēka (vienģimenes māja). — Lielās īres maksas apslāpējušas daudzreiz labus nodomus. Sevišķi to izjutusi Bostonas Daugavas Vanagu apvienība.

Piemērots nams meklēts gadiem, sevišķi tādēļ, ka izredzes uz līdzekļu savākšanu nebija optimistiskas.

Beidzot DV ieinteresējās par Latviešu strādnieku kluba (veclatviešu) ēku, jo tā atbilda zināmām prasībām un to beidzot bija iespējams nosolīt par mērenu summu — 21.000 dol. Kluba namā ir liela sarīkojuma zāle ar labu skatuvi (arī rekvizītes), pāris mazākas zāles un daudz ērtu blakus telpu. Klāt arī inventārs. Bankas aizdevumu izdevās saņemt par 14.000 dol. Atlika savākt 7000 dol. Bez šaubām, Bostonas DV, kā aprūpes organizācijai, šādas summas kasē nav.

Tāpēc DV izlaiž „bondus" — vāc aizdevumus (bezprocentu). Ja Bostonas DV šo namu iegūtu, tas būtu pirmais DV nams ASV. Aizdevumu minimālais apmērs domāts uz 25 dol. (zem šīs summas — ziedojumi). — Lai nodrošinātu mūsu jaunatnei vietu, kur pulcēties un atvieglotu visu kultūrālo nodarbību organizēšanu, katrs aizdevums būs svētīgs visai mūsu cīņai par pastāvēšanu un neizkušanu tautu „kausēšanas katlā." Mēs nediedelējam, bet mīļi lūdzam — aizdot, jo — „dots devējam atdodas." Savā reizē mēs sniegsim roku citiem sekotājiem. Katru DV nodaļu un katru Vanagu, kam rocība to atļautu, lūdzam šo jautājumu nopietni pārdomāt un nākt mums talkā. Radīsim mazus, drošus cietokšņus, kur mūsu cīņa par aizsāutiem Vanagiem un latviskuma saglabāšanu būs stabilāka un izdevīgāka. Mēs zinām, kam šī ideja nepatīk — nelausim viņiem uzvarēt. —

Arī saimnieciskā aplēse ir droša, nams atmaksāsies arī šajā ziņā. Jau tagad DV maksā par savu īrēto mītni daudz lielāku mēneša maksu nekā būs jākārto par iegūto namu.

Minētie līdzekļi jāsavāc līdz š. g. 1. aprīlim. Kasiera J. Kempes adrese: 9 Cleves Street, Roxbury, Mass., U.S.A., kur adresējami naudas sūtījumi un „bondu" pieprasījumi.

Solidāritāte būs jauks pierādījums DV vienotam garam un precedents nākotnei.

Auseklis

DV TORONTO NODAĻAS PILNA BIEDRU SAPULCE

notiks š. g. 24. martā DV namā, 123 Huron St., pl. 1.30 pp., ja noteiktā laikā nebūs ieradies kvorumam vadjadzīgais biedru skaits, pilnsapulce notiks pie kuŗa katra ieradušos skaita plkst. 2.00, tai pašā vietā.

Darba kārtībā: sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās sapulces protokola nolasīšana, budžets 1956. gadam, nama un aprūpes komitejas vēlēšanas, dažādi jautājumi.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LIELDIENĀS ATCERĒSIMIES kara invalidus, slimos, vecos ļaudis un trūkumcietējus. Ziedojumi iemaksājami: ASV — DV ASV kasierim vai vietējās DV apvienībās. Kanadā — 123 Huron ielā vai vietējās DV nodaļās.

DV ASV un KANADAS VALDES

ORGANIZĒS PĒTĪJUMUS PAR LATVIEŠU TRIMDINIEKIEM

Amerikas latviešu humanitāro zinātņu asociācijas Filozofijas un psiholoģijas sekcijas pirmais referātu rīts notika Ņujorkā, 26. februārī. Ievadvārdos sekcijas vadītājs Dr. P. Norvilis norādīja, ka sekcija savā darba plānā starp citu paredzējusi to psiholoģisko jautājumu pētīšanu, kas radušies mūsu trimdas dzīvē. Referātu rītā sekcija domājusi rast paredzētajam darbam ievadījumu, apgaismojot latviešu praktiskajā psiholoģijā līdz šim izkoptās metodes un emigrantu psiholoģijas veikumus Amerikā.

Pat latviešu praktiskās psiholoģijas 30 gadiem referēja Dr. phil. R. Drillis, ilgāk pakavēdamies pie Latvijas valsts pirmajos gados nodibinātā un izveidotā Jaunatnes pētīšanas institūta darbības, kuŗa vadīšanā pats piedalījies. Sevišķi daudz Latvijā veikts skolu psiholoģijas nozarē, pētījot grūti audzināmos un nesekmīgos un sakarā ar to izveidojot t. s. īpatnējo skolu sistēmu. Jo rosīga bijusi arodizvēles un psihotechnikas nodaļu darbība. Izdarītas daudzas plašas aptaujas, izveidoti un pārbaudīti ļ uni testi, skaidroti jautājumi par Roršacha testu piemērošanu latviešu īpatnējiem apstākļiem. Latviešu praktisko psihologu darbs novērtēts arī starptautiski par izcilu, un latviešus aicināja kopā ar Sorbonnas universitāti noorganizēt internacionālo psihotechniķu savienību un psihotechniķu kongresu Parīzē. Referents illustrēja šo pārskatu ar zīmējumiem, attēliem un fotokopijām un pastāstīja dažus zīmīgus sīkumus mūsu psihotechniķu darba aizkulisēs. Piem., kad Rīgā iekārtota pārbaudes vieta linu kulstīšanas darba paņēmienu uzlabošanai, boļševiki turp aizsūtījuši no Ļeņingradas savu spiegu, kas tomēr atklāts, iekāms paspējis kaut ka uzzināt. Ar līdzīgiem paņēmieniem boļeviki centušies sekot arī pārējiem darba technikas pētījumiem.

Dr. phil. P. Norvilis aplūkoja amerikāņu psihologu pētījumus par iecelotājiem Sav. Valstīs. Referents pieminēja 10 izcilākos vispārīgās dabas pētījumus, tuvāk pakavēdamies pie pieciem. Šie pētījumi izdarīti ar dažādu etnisko grupu iecelotājiem par viņu personības struktūras pārvērtībām jaunajā vidē(prof. Olports u. c.), par iecelošanas priekšvēsturi (Tāmess un Znanieckis), pielāgošanos Amerikā (Dr. Kents) un otrās paaudzes konfliktiem (prof. Čailds). Pētījumi par poļiem un taliešiem rāda, ka šīs atsevišķās grupas arī otrā paaudzē vēl nav pilnīgi amerikanizējušās, žīdu profesionāļi turpreti

(Nobeigums 4. lpr.)

PATEICĪBA

Toronto latviešu tautas augstskolas un ģimnazijas vārdā izsaku sirsnīgu pateicību Toronto latviešu nacionālā teātra ansamblim un režisorei M. Bērziņai par ģimnazijai par labu sniegto izrādi. Pateicoties latviešu sabiedrības lielajam atbalstam un ģimnazijas vecāku padomes aktīvitātei, izrāde ir devusi ievērības cienīgu atlikumu — $356.00.

Atsevišķas personas un organizācijas ir ziedojušas: LNAK sesijas dalībnieki $25.00; Saimniecisko darbinieku apvienība $20.00; V. Bebris $15.00; Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja $10.00; L. Caunīte 5 grāmatas. Visiem ziedotājiem sirsnīgs paldies.

V. Burkēvics, TLTA vadītājs

PAPIRNAUDA NEŽVADZ

Mācītājs Āviks, kuŗš pašreiz Toronto nopūlas ar ceturtās draudzes dibināšanu, izteicies, ka viņam, lūk, būšot vienīgā beznodevu draudze, jo viņš nevarot ciest baznīcā naudas žvadzēšanu. —

— Kā tad, šai sakarā izteicies kāds labs mācītāja paziņa.

— Naudas žvadzināšana patiešām baznīcā nav laba lieta, tādēļ jaunajā draudzē pērminders savā ķeselē vāks tikai papīrnaudu, jo maz ticams, ka arī tās čabēšana spētu uztraukt jaunās draudzes ganu.

IESPIEDUMKĻUDU VELNAM KLĀT PĒDĒJĀ STUNDIŅA

Kā zināms, prāvests Skrodelis pēdējā laikā sevišķi nodarbināts ar velna izdzīšanu no draudzēm. Tā kā zināmi panākumi šai virzienā viņam jau bijuši, tad jādomā, ka turpmāk prāvests meklēs neganto ragaini arī citur. ne tikai draudzēs, tādēļ viņš arī uzstādīts par valdes kandidātu LPB Kanadas kopas vēlēšanās.

Cerēsim, ka šoreiz tas būs tikai iespiedumkļūdu velniņš, un prāvestam nebūs citu pienākumu, kā tikai korrektūru lasīšana globālos trimdas izdevumos. -iņa

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE,

Hamilton, Ont., tel. JA 8-8247

E. Ardenss

VAI RIETUMU CIVILIZĀCIJAI DRAUD BOJĀ EJA?

PĀRDOMAS PAR ŠPENGLERA U. C. TEORIJĀM

VII

Rietumeiropa, kas tik nepieciešama Savienoto Valstu pasaules vadonībai cīņā pret boļševisma ekspansiju, pēc Otra pasaules kaŗa ir ievērojami sarāvusies savos agrākos apmēros. Ir visu atzīta aksioma, ka, lai šis Padomju Krievijas neatlaidīgi uz priekšu virzītais process neturpinātos, Eiropas vēl brīvajām valstīm jāapvienojas un jāapbruņojas, un iespējami ātri. Diemžēl, visnotaļ vēl nav redzams, ka šī nepieciešamā integrācija būtu reālizējusies un militārā nodrošināšanās virzītos uz priekšu. Pēdējā laikā drīzāk var vērot pretējo parādību: padomju dižvīru liekulīgo smaidu un dažādo viltīgo triku nomierinātas, Rietumeiropas valdības jau prāto par savu jau tā ne visai stipro bruņoto spēku samazināšanu, pie kam Francija lielāko savu divīziju tiesu pat pārsviedusi uz Afriku, lai brutālā kārtā apspiesut arabu neatkarības tieksmi. Tā vien liekas, ka Francija vēl arvien vairāk bīstas no Vācijas kā no krievu komūnistu vispasaules apdraudējuma. Un arī Anglija, atrazdamās uz savas izolētās salas, šķiet, nav gluži brīva no šīm iedomām .Vismaz lasot angļa Arnolda Toinbija kultūrpolitiskos apcerējumus, rodas iespaids, ka viņš pārāk maz ir uzsvēris marksisma laundabīgumu un Padomju Savienības pasaules iekaŗošanas plānus. Turpretī par Vāciju viņš izsaka stipras bažas, ka Eiropas ūnijā agrāk vai vēlāk šādā vai tādā veidā tā izvirzīsoties visiem pāri galvām; kāpēc, liekas, viņš nav arī pārāk dedzīgs šādas ūnijas idejas atzinējs.

Savā desmit sējumu biezajā Vēstures studijā Toinbijs izraisa tezi, ka visas agrākās kultūras gājušas bojā tādēļ, ka tām neesot bijis pamatos „patiesās (t. i. kristīgās) ticības." Toinbijs atklāj, ka viņš personiski vienmēr vadoties ar kristiešu pārliecību un ka, pēc viņa domām, Rietumu civilizācijas dzīvotspēja atkarājoties no kristīgās ticības atdzimšanas.

JĀATDZIMST PAŠIEM CILVĒKIEM

Te jāsaka, ka Kristus mācītā morāle un ētiskie principi ir patiesi un taisnīgi arī vēl tagad, un tiem nav ko atdzimt, bet jāatdzimst un jāatgriežas pie mūžīgiem taisnības principiem ir pašiem cilvēkiem. Kristiešu vārdu tagad labprāt valkā kā lieli tā mazi, un dažs labs politiķis pat sevišķi demonstrē to masu priekšā. Bet, diemžēl, lielāko tiesu tā ir tikai ārišķīga spēle, tukša mētāšanās ar tradicijā iegājušiem vārdiem, bet iekšīgi ir patiesas ticēšanas trūkums un liekulība. Kristus, piemēram saka: Ko jūs, lielie, darāt pāri kādam no mazajiem, jūs to darāt man, — ar ko Viņš norāda, ka taisnības priekšā vienādi tiesībās ir kā lielais tā mazais; kā vājais, tā varenais.

BET KO MĒS TAGAD REDZAM LIELAJĀ POLITIKĀ?

Šis pats kristīgais Toinbijs izsakās, ka viņš uz vēsturi raugoties no veselu civilizāciju, ne atsevišķu valstu viedokļa, jo pēdējās, sevišķi mazās, esot tikai īslaicīgi fainomeni kādas lielas civilizācijas mūžā; tās klēpī tās te parādoties, et atkal pazūdot (jādomā gan, ka Toinbijs to uz savu Angliju vis neattiecina). Un līdzīgos uzskatos, kā agrāk redzējām, ir arī cara laiku krievs Daņiļevskis ,mazās tautas pieskaitīdams tai grupai, kuŗas lielie it kā aicināti izmantot savu koloniāli – imperiālistisko mērķu reālizēšanai. Pie šī paša uzskata, Marksa „svētos rakstus" vēl palīgā piesaukdami, protams, turas kājām un rokām mūslaiku lielākie imperiālisti un kolonizātori — boļševistiskie krievi.

Tālāk, kad pirms gada Evenstonā pie Čikāgas sanāca vispasaules Kristīgo baznīcu pārstāvju konference, kam Kristus ētiskie principi būtu jāīsteno, tā teikt, ex officio, tā neatrada savā gala atzinumā neviena droša nu tiešа vārda, kas nosodītu Padomju Krievijas mazo robežtautu zvērisko apspiešanu un izdeldēšanu.

Kad mazas nācijas preses pārstāvis Ženēvas oficiālā preses sanāksmē iejautājās par savas krievu okupantu sabradātās tautas nākotni, tad lielo valstu kalpi viņu vienkārši izsvieda laukā un kā noziedznieku nodeva Šveices policijai!

Apvienoto nāciju ģenerālsekretāram neskaitāmas reizes ir iesniegti apspiesto mazo tautu taisnīgie lūgumi pildīt savu uzdevumu, spriežot taisnu tiesu par starptautiskajiem lielajiem noziedzniekiem, bet arvien bez jebkādiem panākumiem. Tāpat arī citkārt, kur vien sanākuši pasaules politikas varenie, mazajo balsij nav tikusi piešķirta nekāda nopietna vērība. Ētiskie pirncipi, taisnības un vienlīdzības respektējamie jēdzieni, kā rūgtā dzīves īstenība liecina, laikam gan spēkā vairs tikai tad, ja tie darbojas lielo un varenо interesēs. Bet ja tā, vai tad nebija godīgāk noņemt Rietumu civilizācijai vairs saturam neatbilstošo izkārtni?

*

Tātad mūsu Rietumu civilizācijas periodam ,ko pašlaik pārdzīvojam, piemīt visas tās pašas pazīmes, kas, lai arī cik tas neticami vai nepatīkami izklausās, raksturo bijušo civilizāciju pēdējās, t. i., panīkšanas jeb draudošas sairšanas fazes sākumu. Vai tomēr. mūsu civilizācijai būs lemts noturēties savos augstumos vēl gadu simteņiem ilgi vai arī aiziet bojā ne pārāk tālā nākotnē, daudz atkarājas no mums pašiem.

Osvalds Špenglers sava darba beigās šinī sakarā, kā jau redzējām, ieteic vai nu darīt nepieciešamo (t. i. cīnīties) vai arī nedarīt neko.

Rodas bažas, vai tikai, praktizējot mierīgo koeksistenci, Rietumi nav izšķīrušies par pēdējo.

R. Bangerskis

LATVJU TAUTA CĪNĪTĀJA PAR BRĪVĪBU

II

Līdzīgu šī leģionāra atbildei varēja dot vairums no tiem latviešu vīriem un jaunekļiem, kuŗi, vācu kaŗaspēkam ienākot Latvijā, atšķīrās diezgan aktīvu partizānu darbību, tā veicinot ātrāku mūsu zemes atbrīvošanu no boļševikiem. To pašu varēja teikt arī vairums bijušo kaŗavīru, kuŗi sākumā stājās tā saucamo brīvprātīgo, vēlāko policijas bataljonu, rindās. Daudzi no viņiem bija zaudējuši dārgus tuviniekus, mīļus draugus un labus paziņas .Daudzus tikai laimīgs gadījums bija paglābis no līdzīga likteņa.

Bet vai to pašu nevarēja teikt arī visa latvju tauta, raidot savus dēlus cīņās leģiona rindās. Tautai bija nolaupīts viņas valsts prezidents, aizvesti daudzi tūkstoši viņas aktīvāko locekļu un kļuva zināms, ka šie pirmie upuri ir tikai sākums daudzkārt lielāka mēroga deportācijām.

Un tā, līdz ar austrumu kaŗa sākumu, kam vien bija pie rokas kāds ierocis, tas stājās partizānu rindās, lai jo drīzāk padzītu no mūsu zemes svešos valdniekus, kas tik daudz posta bija atnesuši mūsu tautai. Tikai ieroču trūkums neatļāva partizānu kustībai izpausties daudz plašākā mērogā. Var droši teikt, ka, ja vācieši šo kustību būtu atbalstījuši un vedуši saprātīgāku politiku Latvijā un vispāri Baltijas valstīs, tad no atsevišķām partizānu grupām ātrā tempā izveidotos spēcīgs cīnītāju korpuss, kas cīņai būtu devis daudz vairāk nekā visā frontā izkliedētie, jau daudz vēlāk saformētie 30 policijas bataljoni.

Atbalsta vietā tūliņ pēc boļševiku padzīšanas jau jūlija pirmajā pusē sekoja vācu okupācijas varas rīkojums iedzīvotājiem nodot visus viņu rīcībā esošos ieročus, kas nozīmēja partizānu darbības izbeigšanu. Tas pats rīkojums noliedza katras militāra rakstura formas tērpa valkāšanu, kas daudzus bijušos kaŗavīrus nostādīja diezgan grūtā stāvoklī.

*

Drīz jēc partizānu darbības izbeigšanas no militāra viedokļa svarīgu objektu apsargāšanai Rīgā sāka formēt atsevišķas rotas, kuŗas pēc tam apvienoja bataljonā. Ar to bija likts pamats tādu bataljonu formēšanai arī citās pilsētās un apdzīvotās vietās.

Redzot šinīs bataljonos Latvijas armijas atdzimšanu, to rindās sākumā stājās vairums bijušo kaŗavīru, un jau oktobrī pirmā latviešu kaujas vienība — 16. Zemgales bataljons — devās uz fronti.

Nākošajā gadā bataljonu skaits strauji pieauga, un 1943. g. februārī, kad oficiāli sākās leģiona formēšana, tādu bataljonu bija jau 30. Jau drīz pēc pirmo desmit bataljonu uzstādīšanas kā latviešu sabiedrība, tā arī bataljonos iestājušies kaŗavīri jutās stipri vīlušies. Latvijas armijas atjaunošanas vietā bataljonus pārdēvēja par Schutzmannschaft bataljoniem: Tos nesaveda vis lielākās vienības savas zemes robežu nodrošināšanai, bet izkliedēja pa visu plašo fronti no Baltijas līdz Melnajai jūrai. Frontē tiem nācās cīnīties daudz sliktāk apbruņotiem par regulārām kaŗaspēka vienībām.

Sākās sūdzības, dezertēšana un, par spīti bargajiem sodiem bataljonu sastāvs sāka kust. Tad bataljonu papildināšanai sāka ņemt vienkārši palīgpolicistus, noliktavu, tiltu un citu priekšmetu un vietu apsargāšanai aizsardzības dienestā iesaistītos aizsargus, jau piespiedu kārtā.

LATVIEŠU LEĢIONA DIBINĀŠANA

Jautājums par Latviešu leģiona dibināšanu ir ticis cilāts jau 1942. gada beigās, bet tikai 1943. gada 10. februārī par tā dibināšanu ir dota Hitlera oficiāla pavēle.

Tā kā igauņiem leģions jau bija izveidots, tad Latvijas zemes pašpārvalde nepretojās tādа izveidošanai arī latviešiem, bet atzina, ka tam trūkst nepieciešamo politisko, saimniecisko un juridisko priekšnoteikumu. Netika atjaunota Latvijas patstāvība, netika atceltas boļševiku nacionālizācijas un konfiskācijas un vienīgajai latviešu tautas pārstāvei — Latvijas zemes pašpārvaldei — nebija nekādas rīcības brīvības pārvaldes lietās.

Pa daļai atjaunoja privātīpašumus, bet tas skāra tikai lauksaimniecības un mazākos uzņēmumus, tomēr jauni boļševisma draudi no austrumiem spieda Zemes pašpārvaldi piekāpties leģiona dibināšanas jautājumā, izkaulējot tikai latviešu vienībām latviešu komandieŗus, ieskaitot leģiona komandieri. Šim postenim biju izvēlēts es, ģen. Bangerskis, ar pulkvedi Silgaili, kā leģiona stāba priekšnieku.

Jāatzīmē, ka līdz ar Schutzmannschaft bataljonu tālāk izveidošanu, daudzi jaunieši, iesaukti piespiedu kārtā uz darba klausu likuma pamata, tika iedalīti vācu armijas izpalīgos, sākumā gan ārrindas dienestam, bet drīz vien vienā otrā vienībā tos iekļāva arī ierindā. Arī tas radīja uztraukumu un neapmierinātību iedzīvotājos.

Paziņojums, ka policijas bataljonu vietā turpmāk tiks formētas īstas latviešu nacionālās kaŗaspēka vienības, kuŗas ietilps latviešu leģionā (resp. latviešu armijā) ar latviešu ģenerāli priekšgalā, tautā tika uzņemts ar zināmu gandarījumu. Arī man personīgi šis atrisinājums dotajos apstākļos likās tas labākais.

Likās, ka arī visus 30 policijas bataljonus, varēs tūliņ sakopot leģionā, un tad latviešiem būs ļoti iespaidīgs bruņotais spēks savas valsts aizsardzībai un arī tās iespaida nodrošināšanai kaŗa nobeiguma brīdī.

*

Kad februāŗa otrā pusē Zemes pašpārvalde mani aicināja neliegt savu kandidatūru Leģiona komandiera amatam, tad vēl neviens nevarēja pateikt, kaut aptuveni, cik liels Leģions būs; vai tas būs tikai viens pulks, vai brigāde, vai arī divīzija. Bet jau pēc viena mēneša noskaidrojās, ka vienlaicīgi tiks formētas divas lielas leģiona vienības: 2. Latviešu brigāde tiešī frontes apstākļos Ļeningradas pievārtē un 1. Latviešu divīzija — tālu no frontes Kurzemē un Zemgalē ar stābu Rīgā.

2. Latviešu brigades jormēšana uz Himmlera mutvārdu rīkojuma pamata ir sākta pat apmēram mēnesi pirms Hitlera pavēles. Brigādes kodolu sastādīja jau frontē atrodošies 6 policijas bataljoni (16., 19., 21., 24., 26. un 28.), kuŗi ar savu teicamo uzvešanos frontē bija līdzinājuši ceļu Leģionam.

1. Latviešu divīzijas dibināšana notika 1943. gada 20. martā ar ģenerāļa Bangerska iecelšanu leģiona komandiera vietā par divīzijas komandieri un pulkv. Silgaiļa — par tās stāba priekšnieku. Par tādiem mēs bijām gan tikai kādas 10 dienas, pēc kam es kļuvu Leģiona ģenerālinspektors, bet pulkv. Silgailis — 1. Latviešu divīzijas kājnieku priekšnieks.

Kad pēc Leģiona nodibināšanas sekoja uzaicinājums brīvprātīgi iestāties tā vienību rindās, tad, kaut gan galveno priekšnoteikumu vēl arvienu nebija, tomēr uz vairāku tūkstošu brīvprātīgo cerēt varēja, ja nebūtu nācis notikums ar pirmo neapmācīto jauniešu pēkšņo izsūtīšanu uz fronti trešajā dienā (29. martā) pēc viņu ierašanās kazarmās.

LATVIJAS VAKARS RIETUMMIČIGĒNĀ

Latviešu studenti vakarā dejoja mūsu tautas dejas.

23. februārī Rietummičigenas kolledžas Internacionālais klubs rīkoja Latvijas vakaru.

Ērika Klungsta īsā referātā iepazīstināja klausītājus ar Latviju un latviešiem. Pulciņa priekšnieces Ilzes Veides mātes V. Ozoliņas vadībā studenti bija sagatavojuši divas tautas dejas — Kamolīņu un Ekusēzi .Par mūziku gādāja V. Liepa un A. Purmalis.

Grupa nodziedāja Pūt, vējiņi un Sijā auzas, tautas meitas.. Pēc priekšnesumiem klātesošie varēja apskatīt bagātīgi iekārtoto latvisko rotu, audumu un kokgriezumu izstādi. Pie latviešu mājās gatavotiem cepumiem un tējas latviešu studenti ar amerikāņiem pārrunāja jautājumus par Latviju.

Savienotas VALSTIS

ŅUJORKĀ

Pēdējā Ņujorkas ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņa pilnsapulcē valdi papildināja ar 2 jauniem locekļiem, ievēlot Aini Jurēviču un Valteru Ādamsonu. Turpmāk pulciņa sanāksmes notiks ik mēnesi un darbosies arī 4 interešu grupas. Par propagandas — informācijas kopas vadītāju aicināts O. Gobiņu. Tāpat tiks izdots informācijas biļetens ar lokālu informāciju. Pie sporta kopas darbosies arī šacha sekcija, kas drīzumā uzsāks jaunatnes turnīru. Nodibinājusies arī iniciātoru grupa, kas pētīs un atrisinās pulciņa darbības problēmas. Pulciņa valdes priekšsēdis V. Grava ir arī ievēlēts par padomes locekli jaunajā Ņujorkas organizāciju padomē. Jaunieši īrēs autobusu, lai vasaras sākumā kuplā skaitā varētu piedalīties Vašingtonas jaunatnes dienās.

ČIKĀGĀ

Blaumaņa joku luga „Trīnes grēki" sāk atkal pārstaigāt latviešu skatuves Daugavas Vanagu Milvoku teātŗa iestudējumā, ko teicami veikusi režisore Millija Valtere – Einberga. Pēc pirmizrādes 25. febr. Milvokos šo izrādi rīko DV apvienība Čikāgā, sestdien, 17. marta pl. 7.30 vakarā Hull House, 800 S. Halsted St. un tic, ka arī Čikāgieši to nepalaidīs garām neredzējuši. Dekorātīvo ietērpu devis Herberts Zellis. Lugā nolarbināts 25 personas. Dejas iestudējusi Dagmāra Belkovska. Brauks līdzi īsts tolaiku „orķestris". Tātad iesim skatīties „Trīnes grēkus." Biļetes par $1,50, $1,25, skolēn. un stud. $0,50, kuŗu var pasūtināt pa tel. darbdienu vakaros no pl. 7-9, MOnroe 6-5399, Otto Krollam. Izrādes dienā kase atvērta stundu pirms sākuma. Ieteicams ar biļetēm nodrošināties, jo izrādi Čikāgā vairs neatkārtos.

INDIĀNĀPOLE

29. februārī Indiānas latviešu biedrība saņēma oficiālu ALA's prāža prof. P. Lejiņa paziņojumu, ka ka ALAs valdes sēdē, 25. februārī Filadelfijā vienbalsīgi nolemts šogad ALA's kongresu rīkot Indiānāpolē, 4., 5. un 6. maijā.

Sakarā ar šo paziņojumu Indianas latviešu biedrība jau 1. martā sasauca Indiānāpolē darbojošos organizāciju pārstāvju apspriedi, lai pārrunātu šai sakarā radušos situāciju, kā arī lai ievēlētu rīcības miteju,, kuŗai tad arī nāktos veikt visus nepieciešamos priekšdarbus kongresa sekmīgai norisei. **A. B.**

KALAMAZU

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes padomes sēdē 26. februārī, pārvēlot valdi pēc darbības laika notecēšanas, uz vienu gadu ievēlēja: par priekšnieku atkal J. Ķinēnu, bet valdē līdzšinējos: J. Vaseri, A. Krūmiņu, V. Vigantu un O. Klūngstu un no jauna V. Grīnbergu un V. Kalniņu. Revīzijas komisijā: K. Poni, A. Balku un līdzšinējo dr. pr-ku R. Ozolu. Padomē darbojas 15 locekļi, tā ievēlēta uz trīs gadiem, bet valdi pārvēl katru gadu.

Kalamazū ev.-lut. draudzes jaunievēlētā padome amatus sadalījusi šā: draudzes pr-ks līdzšinējais J. Gailis, viņa vietn. H. Bergmanis, sekr. Aina Kalniete, pal. J. Avotiņš, kas. A. Znatnajs, pal. Alvīne Kalniņa un sakarnieks A. Grāmatiņš. Bet revīzijas komisijā Jānis Šķerbele, Austra Sīle un J. Zuika.

Kalns

ROČESTTA (N.Y.)

Krusta draudzes dāmu komitejas valde 1956. gadam, atsakoties sekretārei A. Zviedrei, palika līdzšinējā sastāvā, jo dalībnieku trūkuma dēļ pārvēlēšana izpalika. Kaut tikai divi reizes gadā notiek

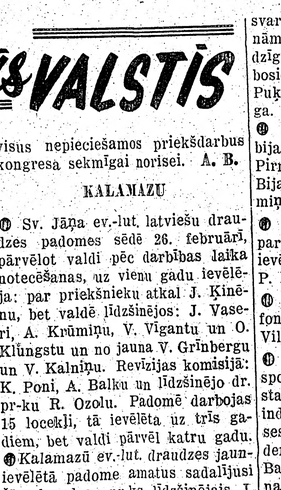

— Un tu patiešām stāvēji šai gleznai kaila par modeli?

— Ak, tu par velti uztraucies, tēt, — istaba bija labi iekurināta.

svarīgākas sanāksmes ar vēlēšanām, tautiešī ir kūtri un vienaldzīgi. Dāmu komitejas valdē darbosies A. Vilka, A. Budberga, V. Pukjāne, I. Rence un K. Mitenberga.

Jaunatnes kopas masku balle bija pulcējusi daudz apmeklētāju. Pirmo godalgu saņēmā I. Rence. Bija arī viesi no Kanadas un kaimiņu pilsētām.

Draudzes valdes pārkārtojumā par valdes priekšnieka vietnieku ievēlēts J. Karlsons un sekretārs P. Kļaviņš.

Informācija par iestāšanos ALP fondā saņemama pie pārstāvja A. Vilka, 695 Meigs St., tel. GR 1199.

Austrumu piekrastes latviešu sporta pārvaldes paukošanas meistarsacīkstes 3 ieroču kombinējumā individuāli un komandām notiks sestdien, 10. martā, plkst. 3.30 Baden St. Settlement vingrotavā, 152 Baden St. Ieeja no Baden un Vienna St., Ieejas maksa 50 centi, skolēniem brīva. Pieteikušies paukotāji no Bostonas un Ņujorkas. Dalībnieki vēl var pieteikties pie H. Aizstrauta, 614 Broadway, Rochester 7, N.Y. Tel. GR 9804. As

SIETLA (WASH.)

Svētdien, 19. februārī Sietlas ev.-lut. draudzes dāmu komiteja bija sarīkojusi Meteņu vakaru. Vakara ievadā draudzes pr-ks E. Robiņš stāstīja par Meteņa dienas nozīmi senajā Latvijā. Par vakaram piemērotu latvisku programmu bija rūpējusies skolotāja I. Sekste sestdienas skolas audzēkņu izpildījumā. Priekšnesumus vadīja skautu darbinieks J. Purvinskis. Skolas audzēkņi uzstājās ar stāstiem, teikām, pasakām; tautas dziesmām un dzejnieku darbiem par Latvijas novadiem, vēsturiskām cīņu vietām un pilsētām. Ik vietas apstāstu noslēdza vietai piemērota dziesma šādā veidā. Skaisto Latviju attēloja 25 audzēkņi. Dāmu komiteja bija klājusi Meteņa vakara cepumu galdus. Vakars bija labi apmeklēts, jaunatne kavējās rotaļās un dejās. Vakara ienākumi paredzēti aprūpes darbam. J. V.

Sietlas latviešu biedrības drāmatiskā kopa, ķērusies pie J. Raiņa Pūt, vējiņi iestudēšanas. Režiju vada F. Rutkis (no Liepājas teātŗa). Piedalās arī profesionāli aktieŗi A. Grīnberga, O. Švarce, L. Rūsis u. c. Par dekorācijām rūpējas mākslinieks V. Racibarskas. Kā režisors un aktieŗi, tā dekorātors ķērušies pie uzdevuma veikšanas ar lielu nopietnību, lai šo skaisto darbu godam parādītu ziemeļrietumu krasta latviešiem. Ar lugu domāts viesoties Takomā, Longvjū, Portlandē (Ore) un Vankuverā — Kanadā.

Pirmizrāde Sietlā notiks maijā.

ASV Kongresā piemin Lietuvas un Igaunijas svētkus

Igaunijas neatkarības dienā 24. februārī ASV Senātā Igauniju savās runās pieminēja senātori H. Hemfrijs, demokrats no Minnesotas, I. Aivs, republ. no Ņujorkas. Senātori savās runās pieminēja igauņu tautas vēsturi un atgādināja, ka ASV nekad neatzīs Baltijas valstu okupāciju. Aivs izteicās, ka Baltijas valstu okupācija gulstas uz brīvās pasaules sirdsapziņu.

Lietuvas valsts svētkos, 16. febr. ASV Kongresā par Lietuvu runāja daudzi Kongresa locekļi.

MIRIS AGRONOMS PĒTERIS GRĀVIS

26. februārī pēkšņā nāvē Ročestrā miris ilggadīgais neatkarīgās Latvijas Zemkopības ministrijas departamenta direktors agronoms Pēteris Grāvis. Dzimis 17. aprīlī 1882. g. Vecpiebalgā, beidzis Maskavas lauksaimniecības akadēmiju un mērniecības institūtu. Nodibinoties neatkarīgai Latvijai G. tūdaļ atgriezās no Krievijas un stājās Zemkopības ministrijas dienestā, likdams vietā savas spožās zināšanas un uzrādīdams krietna administrātora un organizātora spējas. No 1920.-1944. g. viņš ir departamenta direktors minētā ministrijā. G. darbība sākās, kad pēc brīvvalsts nodibināšanās bija jāveido lauksaimniecības resors un jānostabilizē šī svarīgā nozare. Atbildīgos un sarežģītos pienākumus G. veica ar teicamu prasmi un iedzīlināšanos. Sava mūža labākos gadus viņš uzticīgi ziedo Latvijas valstij, un grūti nāksies atrast tik ilggadīgu darbību vadītāja amatā, kādā atradās aizgājējs.

Sākoties Latvijas nedienām, G. līdz ar citiem bēgļiem nonāk Vācijā, kur par spīti trimdas apstākļiem, kādu laiku strādā pētniecības darbu dārzkopībā. 1951. gadā ierodas Amerikā. Viņa darbs bija visciešākā sakarā ar Latvijas zemi un tās arāju ciltī.

Nelaikis iemiga lielajā dusā ar ticību Latvijas brīvībai.

Lai viegla dusa pēc darbīgā mūža savas tēvzemes labā! As

CEĻA VĀRDI

Ista kristietība tiecas izpausties visos laikos.

Nīče

*

Ticēt Dievam un būt pesimistam ir neciešama pretruna

Rote

*

Mūsu paklausība Dievam izteicas mūsu attieksmēs pret cilvēkiem.

Slaters

*

Mūsu raksturs atkarājas no domām, kas mūsos ir dzīvas, ne no darbiem, ko tas veic.

Henne

KĀDAS GODĪBAS GALS

JAUNĀ ĢERMĀNIJA HITLERA IECERĒ (19)

Hitlera sulainis stāsta par „vadoņa" darbu un dzīvi

Hitlers bija sajūsmināts dzirdot, ka atvērta speciāla skola, kuŗā apmācīs vācu vīrus atsevišķām uzdevumam un, kuŗus veicot, tā saucamiem „vardes vīriem" sagaidāma droša nāve. Viņa uzdevums būs uzbrukt ienaidnieka kuģiem un ierīcēm. Dzirdot, ka „nāvinieku vienībās" pieteicas brīvprātīgie lielā skaitā ,Hitlers bija prieka pilns.

KOPĀ AR SABIEDROTIEM PRET KOMUNISTIEM

Atgriezīsimies atpakaļ pie 1941.-42. gada ziemas, kad vācu vienības Krievijas biezā sniega klātos laukos izjuta nenovēršamu vajadzību pēc degvielām. Tās bija „dzīvības asinis" vācu tanku divizijām. Tuvojoties pavasarim, Hitlers domāja, ka vienīgais ceļš, kā tikt pie degvielām, ir caur Staļingradu uz Kaukaza naftas laukiem, un šajā sakarā viņam bija vairākas svarīgas apspriedes ar ģenerāli Antonesku no Rumānijas un Dūči. Ģenerāli Antonesku viņš ieskatīja par ievērojamu vīru un „mežonīgu putnu". Antonesku bija ieskatos, ka vislabākā stratēģija bija doties tieši uz Maskavu, bet Hitlers domāja, ka nepieciešami ir šķērsot Volgu, lai atgrieztu Maskavu no pārējās Krievijas. Hitlers domāja, ka šķērsojot Volgu, Maskava automātiski padosies, bet Antonesku tam nepiekrita, un Hitlers teica, ka šis vīrs esot pilnīgs Musolīni pretstats.

BAIGĀS ZIŅAS NO STAĻINGRADAS

Ģenerāļi Hube un fon Paulus, kuŗi komandēja armijas pie Staļingradas, nāca ar priekšlikumu atkāpties uz izdevīgākām pozicijām, lai nostiprinātos un sakārtotos jaunām cīņām, bet tam nepiekrita Hitlers, baidīdamies no frontes pārrāvuma ,kam sekotu, pēc viņa domām, divu armiju zaudējums: pie Staļingradas un Kaukaza.

Trīs vācu labākās divīzijs, kas bija ceļā no Francijas uz austrumiem, nesasniedza mērķi, jo tām pietrūka degvielu un tās bija spiestas apstāties pusceļā starp Rostovu un Staļingradu.

Kaut Hitlers ģenerālim Paulusam bija apsolījis feldmaršala pakāpi, viņš tomēr necerēja, ka Paulus cīnīsies līdz beigām. Tas bija naktī uz 30. janvāri 1943. gadā, kad Hitlers mani sauca pie sevis agrā rīta stundā un lika steigties uz preses galveno biroju, lai aizkavētu ziņu izplatīšanos par Staļingradas likteni, bet bija jau par vēlu, un dažas stundas vēlāk mēs dabūjām zināt, ka Staļingradā vācu armiju piemeklējusi liela nelaime.

Vienpadsmit smagie gūsta gadi Krievijā nav man paspējuši izraut no atmiņas ziņojumu, kas pienāca Hitleram par pēdējām Staļingradas dienām, ko es viņam nolasīju. Tas skanēja tā: ,Ar krieviem mēs esam aci pret aci. Mēs esam izmetuši savas pēdējās granātas un izšāvuši pēdējo lodi. Un krievi ir jau mūsu ierakumos. Mēs tagad uzdodam. Mēs iznīcinām telegrafa iekārtu. Beigas." Pēc šī ziņojuma bija klusums.

Hitlers izdeva pavēli izsludināt tautas sēru dienu par godu 33.000 vīriem, kas Staļingradā krita vai tika ievainoti. Arī mums, stāba vīriem, viņš aizliedza lietot alkoholu nedēļas divas vai trīs.Tika slēgtas visas iestādes un visi sarīkojumi. Staļingradas laikā Hitlers novecoja acīm redzot. Laimes rats bija pagriezies uz otru pusi, un galvenā mītnē ienāca tikai sliktas ziņas. Armijas pie Kaukaza bija ielenktas, Rostova krita, un vācu vienības tika evakuētas uz Melno jūru. Un Hitleram bija jādod pavēle: „Atkāpties no Kaukāza." Hitlers bija nolēmis apstāties uz Dņepras upes, jo tur vajadzēja būt izbūvētiem nocietinājumiem, bet atkal lieku reizi Hitlers piedzīvoja, ka tur bija tikai daži nocietinājumi un nevis tādi, kādus bija pavēlējis Hitlers. Vācu armija cieta smagus zaudējumus, tanki, lielgabali un lidaparāti tika iznīcināti un arī veseli krita krievu rokās. Un Hitlers atkal prasīja no vācu rūpniecības tankus, lielgabalus un lidmašīnas.

Tas bija 1943. gada rudenī, kad mēs devāmies uz Zaporožji pie Dņepropetrovskas, kur Hitlers uzrunāja atsevišķo vienību komandantus, mudinādams tos neatkāpties un cīnīties. Tur vairs daudz netrūka, ka Hitlers kopā ar Keiteli un Jodlu būtu krituši krievu rokās kā gūstekņi. Mēs izlidojām uz vienu no abiem Zaporožes lidlaukiem un pēc tam devāmies uz frontes galveno komandpunktu, kur Hitlers teica runu. Negaidot mums pienāca ziņa, ka krievu tanki jau ieņēmuši vienu no abiem lidlaukiem, kas atradās pilsētas austrumos, un dodas uz priekšu. Pirmajā sākumā mēs domājām, ka abi lidlauki ieņemti, bet vēlāk noskaidrojās, ka tikai viens, un ja mēs nekavējoties pacelamies no rietumu lidlauka, mēs vēl varētu izbēgt virzienā uz Rastenburgu.

Es bieži esmu par to domājis, vai krievi vispār zināja, ka viņu tanki atradās tikai minūšu braucienā ,lai sagūstītu savu lielāko ienaidnieku. Bet par to es gūstā atrodoties krieviem neko nestāstīju.

BARIKĀDES BERLĪNES IELĀS

Vēlāk, krievu vienībām iesolojot Vācijā, Hitlers izdeva pavēli, ka pēdējā vieta, lai aizstāvētu Berlīni, ir Odera. Bet tad kādu rītu pienāca paziņojums, ka krievi pie Kistrīnas Oderu pārgājuši. Hitlers steidzīgi sagērbās un devās pie kartēm, kur viņš konstatēja, ka fronte pārrauta vairākās vietās. Tāpat ienāca ziņojumi, ka vairākos gadījumos vācu virsnieki pazaudējuši galvu un atstājuši cīņas vietas, Hitlers izdeva pavēli, ka tie jāatrod un jānošauj. Bet nebija ilgi jāgaida, kad krievi pārgāja visu pēdējo Berlīnes aizsardzības līniju, un kādu dienu Hitlers ieraudzīja, ka Berlīnes ielās paceļas barikādes.

No otras frontes pienāca ziņojumi, ka sabiedrotie sasnieguši Elbu, un ka daži augstāki virsnieki devuši padomu pievienoties sabiedrotiem, un cīnīties kopējiem spēkiem pret krieviem. Daudz virsnieku mošāva kā nodevējus, bet es nezinu, vai sakarā ar šīm ziņām. Krievu granātu troksnis nāca arvien tuvāk un tuvāk ,un diena, kad Otrs pasaules karš izbeidzās ar pistoles šāvienu Berlīnes bunkurī, pienāca ātri.

JAUNĀS ĢERMĀNIJAS IDEJAS

Kādreiz Hitlers man stāstīja, ka tad, ja Vācija uzvarēs karā, tiks celta jaunā Ģermānija. Un ieņemot Berlīni, sabiedrotie tur atrada kādu testamentu un valsts likumu izdevumu, kuŗu savā laikā bija rakstījis Hitlers, norādot arī savus pēctečus. Admirālis Dēnics bija paredzēts valsts prezidenta amatam, Gēbels — valsts kanclers, Bormanis — nacistu partijas vadītājs, Gīzels —iekšlietu ministrs, Keserlings — Vērmahtes vadonis, Šrēners — armijas komandants. Dēnicam vajadzēja pārņemt vadoņa „mēteli", jo Hitlers bija pārliecināts, ka sabiedrotie ar viņu runās daudz patīkamāk nekā ar kādu partijas vīru. Hitlers teica: „Dēnics pildīs savus uzdevumus līdzīgi Hindenburgam, un man liekas, ka sabiedrotie viņu labprāt pieņems pie konferenču galda." Tāpat Hitlers lika izgatavot vairākas kopijas un tās nodot atsevišķām personēm pēc piederības. Un ja karš būtu beidzies tā, kā to cerēja Hitlers, tad jaunā Ģermānija būtu stiepusies no Urāliem līdz Atlantijas krastam. Somija, Norvēģija, Zviedrija, Dānija, Holande un Beļģija kopīgi veidotu jauno Ģermāniju. Šveicei, pēc Hitlera ieskatiem, vajadzēja palikt neitrālai, to viņš man apgalvoja vairākas reizes. Savāds uzskats viņam bija attiecībā uz Franciju. Elzasu Lotringu viņš bija paredzējis pievienot jaunajai Ģermānijai, bet pārējo Francijas daļu viņš negribēja tai pievienot. „Francijai kā tādai manā nākotnes plānā nebūs nekādas lomas. Francijas krastus es nostiprināšu tā ,lai vienmēr sēdētu britiem uz papēžiem. Pārējā Francijas daļā franči tiks sajaukti un kā tauta vairs neeksistēs."

Hitlers nebija paredzējis iekarot britu salas. Viņš tikai gribēja, lai briti atdod Pirmajā pasaules karā Vācijai atņemtās kolonijas. Citādi viņš tos gribēja atstāt pilnīgā mierā. Bet viņš bija paredzējis pārņemt Dienvidtiroli. Balkānu jautājumā, liekas, viņš nebija vēl pieņēmis nekādu noteiktu lēmumu. Atceros kādu reizi, kad viņš runāja par tautu sajaukšanu. Poļus, čehus, rumāņus un dienvidslavus Hitlers bija nodomājis sūtīt uz iekarotiem Krievijas apgabaliem zem vācu uzraudzības. „Mazām valstīm ir jāpazūd. Nākotnē tās tiks ieskatītas kā mūsu jaunās kolonijas, bet kā tautām tām noteikti jāpazūd." paskaidroja Hitlers.

ZVIEDRIJA UN NORVĒĢIJA RAŽOTU ELEKTRĪBU

Tāpat Hitlers nebija paredzējis okupēt Zviedriju, jo tās robežas neatradās pret Angliju, un nebija jābaidās no britu okupācijas Zviedrijā. Jaunā Ģermānijā Norvēģijai un Zviedrijai bija paredzētas visai svarīgas pozicijas. Tās bija domātas kā elektrifikācijas avoti, kas apgādātu ar strāvu visu Ģermāniju. Visinteresantākie nodomi Hitleram bija par Krieviju. Ģermānijas robežai vajadzēja izbeigties pie Urāliem. Aiz tiem varēja un drīkstēja eksistēt Krievija. Hitlers bija paredzējis celt milzu lidlaukus ar spēcīgu gaisa floti, kas katrā gadījumā kontrolētu krievu darbību un saimniecisko augšupeju aiz Urāliem. „Ja es manītu, ka krievu rūpnīcas „uzaug" necerēti ātri, tad es tikpat ātri tās sabumbojot iznīcinātu," izteicās kādreiz Hitlers. „Uz Krievijas Eiropas daļu es sūtītu vācu farmerus, lai tie, pārvaldot krievu saimniecības un tās savelkot vienkopus, nestu atbildību par lauksaimniecības attīstības pacelšanu." (Vai atpakaļ pie muižniecības sistēmas? Red.).

Par savu dinastiju Hitlers nekad nedomāja. Viņš mēdza teikt, ka Vācijas skolās augot pietiekami daudz jaunu vadoņu ,kas nākotnē pratīšot ar panākumiem vadīt Vācijas valsti. Un Hitlera filozofija, ko tik bieži dzirdēju, bija šāda: „Tikai panākumi, kas vada uz jauniem panākumiem, attaisno darbus."

ES KRĪTU GUSTĀ

Pēc tam, kad es biju izpildījis visas Hitlera pavēles, es sēdēju Berlīnes bunkurā pieladētu pistoli

(Nobeigums 8. lpp.)

PIRMAIS JAUNĀS PAAUDZES KARNEVĀLS MONTREĀLĀ

Karnevālu rīkoja Montreālas latviešu skola, tas izdevās teicami. Mātes nebija skopojušās darināt saviem mīluļiem krāšņus, jo krāšņus kostīmus .Par karnevāla dekorātīvo košumu bija rūpējies māksl. B. Ozoliņš. Uzņēmumā mazie un lielie karnevāla dalībnieki. Pa labi aizmugurē skolas pārzinis Em. Mazutis, audzinātāji Ž. Ļucis un A. Pinka. Foto J. Baltiņš.

SEŠI MAZI BUNDZINIEKI

ALTS latviešu skolas Bostonā skolēnu pēcpusdienas sarīkojumā uzvedumu atjautīgi veica 1. grupas audzēkņi. Foto: V. Grāvītis.

PATEICĪBA

Toronto jaunatnes pulciņš Lāpa sirsnīgi pateicas visiem mākslinieciskiem, dziedātāju vienībām, baleta studijai, organizācijām, firmām, laikrakstiem, kā arī apmeklētājiem, kas sekmēja Augustdorfas ģimnazijai par labu 26. februārī rīkotā Raibā vakara labo izdošanos. Īpaša pateicība M. Vētram par aktīvo atbalstu šinī sarīkojumā, kas ģimnazijai internāta vajadzībām deva $497,30 atlikumu.

Rīcības komiteja.

Organizēs pētījumus...

(Pārnesums no 5. lpp.)

pielāgojas viegli, pilnīgi neasimilēdamies nekad. Referents ieteica arī latviešu psichologiem lietot jau amerikāņu izkoptās materiālu vākšanas un apstrādāšanas metodes, pētījumu viedokļus un mērķus apgriežot pretējā virzienā. Salīdzinot ar to, kas novērots par citām Eiropas tautām, vajot pieņemt, ka latvieši nevarēs savu tautiskumu Amerikā saglabāt tādā mērā kā, piem., igauņi. Augstais intelligences līmenis un lielā censonība mūs vairāk tuvināšot to etnisko grupu liktenim, kas ārēji pielāgojas pat iecelotāju pirmajā paaudzē, cenšoties jaunajā pasaulē tomēr paturēt daļu no savas eiropejiskās kultūras un nacionālajām rakstura īpašībām. Latviešu ātro pielāgošanos konstatējis arī prof. Rouseks grāmatā Viena Amerika, par asimilācijas veicinātājiem minēdams bez intelligences arī latviešu nevēlēšanos apmesties uz dzīvi kompaktās kolonijās, tāpat nacionālo organizāciju mazo lomu un latviešu skolu trūkumu Amerikā. Referents pasvītroja, ka nevar tomēr bez pārbaudes pārnest citās etniskās grupās izdarīto pētījumu rezultātus uz visām latviešu problēmām. Lai arī mēs gūtu psichologiski motivētu skaidrību par savām latviešu grūtībām un to novēršanu, nepieciešami nopietni pētījumi tieši latviešu trimdiniekos. Sekcija lūgs šajā darbā sabiedrības atbalstu.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS TELEVĪZIJĀ

Tilling's Windows Ltd. logu un durvju fabrikas Toronto darbību 5. martā, plkst. 7 vak. pārraidīja Hamiltonas televīzijas raidītājs. Attēlā — skaistā Ivonna iepazīstina skatītājus ar uzņēmuma ražojumiem H. Kligera foto

Jānis Sārma

Negantnieks

ROMĀNS

62. turpinājums

— Gan šaubos, Veinberga kungs, vai tādas izlīgšanas un mierīgas sadzīvošanas ceļš mums būs iespējams, kaut arī būtu varbūt vēlams, — Māters domīgi grozīja galvu. Bet Krogzemis strauji atgrūda pie malas alus glāzi, un viņa acīs iedegās dzirkstis:

— Tas pareizi, ka zviedri ar somiem sapratušies miera ceļā, — viņš teica, — bet tas tā varēja notikt tāpēc, ka zviedri gan deva somiem kristīgo ticību, bet tādēļ neprasīja, lai somi tiem kļūst par vergiem. Zviedri arī nav nekur lepojušies ar to, ka ir somus kristīguši un līdz ar to ieguvuši tiesības atņemt somiem viņu tēvu tēvu zemi, kā to jo lepni ikdienas un visur apgalvo vāci šeit pie mums. Un, kad nu mēs negribam neko vairāk, kā tikai iegūt atpakaļ to, kas piederējis mūsu tēviem, tad topam par dumpiniekiem saukti un turēti un, kur vien iespējams, par to sodīti. Un Veinberg kungs nu grib, lai mēs to aizmirstam un ar pretiniekiem mieru saderam, ar tām druskām apmierinādamies, ko ar viltību vai gudrību no tiem izmānīsim. Nē! To mums nebūs darīt, ja par kalpiem sevi negribam uzskatīt, kam no kungu žēlastības jādzīvo. Arī vēstures mācība ir tāda, ka nekad nav noticis, ka kāda tauta būtu ar laipnīgiem vārdiem vai pazemīgu lišanu savu likteni grozījusi. Ir vajadzīgi drošāki darbi, un tiem, kas tos grib darīt, bez bailēm jādodas cīņā, jo viltību un launumu var salauzt ar spēku, nevis ar glaimīgu laipnību. —

— Jūsu labās domas jums dara godu, Krogzemja kungs, — Veinberģis runāja mierinātāja balsī, redzēdams, ka Krogzemis ir stipri satraucies, — bet vai gan vēsture diezgan skaidri nerāda arī to, ka strauji un bez apdoma pasākti darbi nereti izslīd no vadoņu nodomātām gaitām un izvēršas tādi, kā tie nemaz nav domāti, un atnes tad vairāk posta nekā labuma? Tas tā varētu notikt arī pie mums un jo vairāk tāpēc, ka mums pretī divi jo spēcīgi un viltīgi pretinieki. Tikai ar gudrību un izmanību varam tiem pretī turēties un, ja iespējams, tad gaidīt tādu brīdi, kad tie savā starpā sanāk kĪldā, lai tad mēs kā trešie viņu vājības dēļ sev kaut ko par labu iegūtu. —

Krogzemis neatbildēja, un it kā sagura sevī. Viņš pēkšņi juta sevi svešu un tālu šo cilvēku starpā, kuŗi gan runāja to pašu valodu, ko viņš pats, bet ar savām domām piederēja kādai citai pasaulei.

Pumpurs varbūt to nojauta. Viņš sirsnīgi uzlika roku tā plecam un ieskatījās ar savām labsirdīgajām acīm Krogzemja sejā.

— Netopi, draugs, drūms, — viņš smaidīja, — jo vēl Daugavas māmuļa ir tikpat plaša un strauja, kāda tā ritēja, kad pa to kuģoja vikingi un tirgojās ar brīvo latviešu tautu. Un tāpat vēl laukos un mājās tautas zeltenes dzied mūsu tautas dziesmas, bet sirmie tēvi un mātes stāsta seno dienu notikumus. Vēl latviešu tauta elpo, dzied un priecājas, kāpēc gan mums nepriecāties tai līdz? —

— Pumpuram vislielākā taisnība, — pasmējās arī Veinberģis, jo vai tad nav jāpriecājas, ka šajā pašā vietā, kur priekš nedaudziem gadiem vējš putināja baltās smiltis, tagad paceļas mūsu biedrības nams un mēs tajā varam pulcēties un droši runāt par visu, ko gribam? Kas zina, varbūt mūsu bērni to varēs darīt kā Rīgas valdnieki. —

XXXVIII

Dažam rakstītājam tie vārdiņi vēl itin uz vācu pusi griežas... Vilis Pantēnijs

Baltieša Vēstneša redaktors Bernhards Dīriķis, vīrs tikko labi pāri četrdesmitajiem, bet jau krietni vien sirms, ko jo īpaši rādīja ļoti kuplie uzacī, sēdēja pie redakcijas galda, skatīdams cauri manuskriptus, domātus avīzes nākamiem numuriem. Ar tiem bija diezgan ko nonemties, jo daži autori vēl arvien lietoja dubultniekus, ko Dīriķis ar drošu roku bija atmetis, kāpēc Baltijas Vēstneša seja ne vien saturā, bet arī ārējā glītuma ziņā bija citāda nekā Latviešu Avīzēm, kas vēl arvien jo sīksti turējs pie vecās bībeles ortografijas.

Manuskripti uz galda bija sakārtoti kārtīgās kopās un kopiņās, skatoties pēc to satura. Šādu kārtības mīlestību redaktors bija mācījies, kalpodams par ierēdni, un varbūt tāpēc arī bija samērā jaunos gados ieguvis hofrāta titulu. Tas nāca savā ziņā par labu avīzei, jo, kārtojot vienu otru lietu valdības iestādēs, citi hofrāti drīzāk ievēroja viņa ierēdņa rangu nekā redaktora posteni. Vispār avīžnieki krievu valdības acīs bija tikai ciešami un tāpēc ne visai respektējami laudis un jo īpaši tad, ja tie bija citdzimtie, t. i., nekrievi.

Patlaban caurskatāmais manuskripts laikam redaktoram radīja rūpes, par ko varēja spriest no sirmajiem uzacīem, kas reizēm draudīgi savilkās pavisam kopā, tā ka daži stingri mati sāka skart aceņu stiklus, ietvērtus zelta aplocēs. Redaktora nepatika nebija nepamatota, jo raksta autors, šis karstgalvis Krogzemis, rakstīdams par pagasta skolām, prasīja, ka par mādības valodu tur ievedama mātes valoda. Un to viņš darīja tagad, kad Vidzemes skolu pārvalde slepeni bija uzdevusi visās skolās pastiprināt vācu valodas mācīšanu! Tas tā notika ar augstās bruņniecības ziņu un vēlēšanos, jo tā nu bija pārliecībā, ka ir pēdējais laiks latviešu pārvācošanai. Protams, ka Krogzemis to ļoti labi zināja, un tomēr viņam netrūka drošas iet taisni pretējā virzienā, nekā to vēlējās augstie kungi. Tā nu iznāca, ka redaktoram, lai nesakaitinātu krietno cenzoru Rupertu, kuŗš gan pats nepavisam nebija kungu draugs, vajadzēja Krogzemja rakstā svītrot veselus teikumus, kāpēc no kodola nekas labs vairs nepalika pāri. Tas, protams, bija nepatīkami un varēja domāt, ka autors, lasīdams avīzē savu rakstu šādā veidā, iedegsies jo karstās dusmās. Jaunība! Tā nekad negribēja saprast, kāda atbildība uzlikta redaktora pleciem!

Pie durvīm klauvēja. Redaktors nolika manuskriptu pie malas un aicināja apmeklētāju ienākt. Durvis atvēra pagarš vīrs skūtu seju, bet mazliet it kā nepiedienīgi protestētājām ūsām, par kuŗām bija iepriekš grūti spriest, cik tās atklās vai noslēps smaidu, ja tas kādreiz mēģinātu parādīties runātāja lūpās.

— Sveiks, hofrāt! — ienācējs sveicināja.

— Vesels, Indriķi! — redaktors atsaucās, — un kā tad nu sviežas Mājas Viesa redaktoram?—

— Kas tad kait! — Indriķis Laube atsaucās, — tagad redaktoram vairs nav nekādu bēdu, kur ņemt rakstus. To ir tik daudz, ka nezini vairs, kur aiz tiem galēties. Tā vien liekas, ka visi latvieši grib kļūt par rakstniekiem. Raksta itin visi, kas vien spēj sev spalvas un tinti nopirkt. —

— Tiite gan nav nemaz jāpērk, jo to jau katrs var izvārīt no ozollopu bambuļiem, kuŗu šovasar liels daudzums bija. —

— Tev taisnība, Bernhard! Un tāpēc to sev savārījuši jo lielā daudzumā ne vien skolmeistari un skrīveŗi, bet arī saimnieki un kalpi, un pat ganuzēni. Bet līdz ar to posts prasās kļūt arvien lielāks, jo rakstītāju milzums grasās pārsniegt lasītāju skaitu. —

Dīriķis sāka smieties.

— Tas jau rāda, cik mēs, latvieši, esam gudra un augstdabīga tauta. Un, kā man šķiet, tad vairums raksta par mūsu zemi un tās iedzīvotājiem, bet ne vairs par melno zemi Afriku, kā tas notika vēl nedaudzus gadus agrāk. —

— To gan gluži nevar apgalvot. Nupat Stālberģis palaidis tautā biezu grāmatu — Pasaka.. iz tūkstoš un vienas nakts. Tur gan par mūsu zemi nekas nav iekšā. Pat jāšaubās, vai mūsu cilvēki to pratīs izlasīt, lai gan tituļa lapā teikts, ka grāmata esot pārcelta latviešu valodā. Vai esi šo nakts grāmatu lasījis? —

— Diemžēl, ne. Gaidīšu mierīgi, līdz tu vai kāds cits izlasījis, izstāstīs par to avīzē. —

— To gaidīdams, tu daudz ko uzzināsi par vēlu, jo vai tad tev nebūs žēl, ja citi paprieks izlasa kaut piemēram, šādu teikumu: Viņš sevi aizdevās pa to zemes ielu... Bet tādu teikumu tur jo liela daļa. —

— Tulkotājs acīmredzot domājis, ka kāds aizgājis pa lielceļu. —

— Tā man arī liekas, bet nu jājautā, vai lasītāji, kas vairs nelasa Latviešu Avīzes, bet Mājas Viesi un Baltijas Vēstnesi, sapratīs, ko īsti tulkotājs domājis.—

— Bet vai zini ko, Laube? Tu taču varētu šos dailības pilnos valodas ziedus vai — manis dēļ — augļus savākt vienuviet kādā rakstā un tur tos izskaidrot, kā to jau ar dažu ko citu esi darījis, tā ka lasītājiem iznāk ir ko mācīties, ir ko pasmieties. —

— To jau labprāt arī darītu, jo labs humors man patīk tikpat labi vai pat labāk nekā kauss alus Latviešu biedrībā, bet... —

(Turpinājums sekos)

TRĪNES GRĒKU PIRMIZRĀDĒ

DV TEĀTRA ANSAMBĻA INSCENĒJUMĀ MILVOKOS

Man bija izdevība novērot, kā viņi gatavojās izrādei: grimējās, pielipināja bārdas, apāva pastalas, Maruta Ludeka pieteicināja pilnu bļodu ar medu .Visvairāk aizņemta bija režisore Milija Valtere-Einberga.

„Vai jūs būsit Trīne?" es vaicāju kādai jaunai un daiļai dāmai.

„Es?! Vai es pēc tādas izskatos?" viņa uztraucās. Tā bija Emīlija. Trīne otrā istabā formēja sev degunu.

Varbūt Trīnes grēkus labāk vajadzētu saukt par Trīnes jokiem, jo — kādi gan joku lugā var būt grēki? Ja par to sāk domāt, tad nevar tikt gudrs, vai Trīnei jāgrēko pa īstam, vai pa jokam .Milija Valtere-Einberga, uzticot Trīnes lomu Elzai Tanriņai, bija palāvusies uz viņas sirdsapziņu. Bet vai aktrisei kāda sirdsapziņa maz ir? Un tā nāk klāt vēl viena problēma. Rezultātā Trīne parādījās uz skatuves pārmērīgi karikēta. Beidzot jāsaka vārds kritikim: Ja autors Trīni lugā būtu ielicis tikai lētu joku taisīšanai, tad varētu karikēt. Bet tā nav. Trīne ir jaucēja un intrigante, citu cilvēku laimes ārdītāja, tātad, no ētiskā viedokļa — grēciniece pa īstam, ne pa jokam, un lugas nosaukums atbilst idejai — lugā tiek atklāti un parādīti Trīnes grēki. Bet Elza Tauriņa, Trīni karikējot, iztaisījusi viņu par joku pēterieni. Šāda uztvere neatbilst lugas idejai. Elza Tauriņa ir apdāvināta aktrise, par viņas spēli mēs visi priecājāmies.

Tagad ņemsim Brenci, kurš arī ir interpretējams kā vientiesīgs lauku puisis, kuru arī viegli varētu iztaisīt par joku pēteri. Bet Erika Leimaņa tēlojumā nebija ne vismazākās karikējuma pazīmes, nevienā vietā, nevienā izdarībā, ne slepeni pīpi pīpējot, ne atklāti precoties. Bez kāda pārspīlējuma viņš iedzēra arī „ģipti" un gatavojās savai pēdējai stundai. Skaista spēle!

Šī luga ir kā viens precību birojs. Precību viesulī griežas Lielbērzu un Mazbērzu mājas, tur ierodas precinieki arī no citām mājām. Ja pieskaita klāt visus tos, par kuriem Trīne īpaši interesējas, izlietojot Ābrāma starpniecību, tad gandrīz var teikt, ka precību cerībās tur dzīvo vai puse pagasta ļaužu. Mazi bērni, noklausījušies no lielajiem, ka cilvēki precas ,spēlē rotaļu „Līgava un līgavainis." Pēc grūtām cīņām trīs pāri dabūjās.

Mazbērzu māte, noticot Trīnes tenkām, aizliedz savam dēlam Jurim precēt Emīliju. Tā nav vieglā loma, jo jātēlo gan ubadze, gan trakā saimniece. Millija Valtere-Einberga šo lomu veica spīdoši.

Mazbērzu tēvam jācīnās par vīra un tēva tiesībām ģimenē un saimnieka tiesībām savā mājā. Jēkabs Strīķkalējs šo lomu spēlēja labi.

Juris, „kreiscskolā" izglītojies, cīnās par tiesībām izvēlēties sev sievu pēc sava prāta. Viktors Zālītis šo lomu tēloja tehniski nevainojami, varēja vēlēties vairāk temperamenta.

Juris Valters Viļa lomā iederējās labi. Gundega Amola Madi tēloja ļoti labi.

Astrīda Pētersone Emīlijas lomai bija kā radīta. Viņai ir vērts padomāt par skatuves karjēru. Tēlojums vienmēr iznāks labs, ja necentīsies pēc lētiem efektiem. Pētersone uz skatuves dzīvoja īstu dzīvi. Skaista spēle.

Guntis Brunins studenta lomā ieturēja labu stilu, bet varēja vēlēties vairāk darbības.

Āris Peniķis Jaunuka lomai bija tākā par jaunu. Radās tāds iespaids ,ka Millija Milvokos izprecina pavisam jaunus zēnus — pus. audžus. Spēle bija laba.

Agris Rozītis tēloja Ludi, Andrejs Sakša — Mārci.

Maruta Ludeka Annules lomā sniedza interesantu spēli. Zvaigzne.

Marija Kalna bija īsta Rembeniete. Tēloja ļoti labi Jāzeps Zeps, dzēra no snabja pudeles ūdeni un piedzērās, bet tās nav galvenais: viņš mums parādīja tieši tādu Dāvi, kādu Blaumanis domājis. Meistarisks tēlojums.

Osvalds Blūms bija labs Ābrāms, Valdis Bēdelis labs Joske.

Labas bija arī Herberta Zeļļa dekorācijas. Par dejām, ko bija iestudējusi Dagmāra Belkovska, es neko negribu izteikties. Tāpat par dziesmām un mūzikas pavadījumiem. Vai labāk nevarēja iztikt bez dejām un dziesmām?

Publikas bija pilna North avēnijas auditorija, Varēja būt ap 400. Bija daudz aplausu un ziedu.

Spiritus.

INGRIDA UN KARĪNA GŪTBERGAS KONCERTCEĻOJUMĀ

Čikāgā

Šīs mākslinieces ir kā komētas, kas ik pēc gada parādās pie apvāršņa. Arī Čikāgieši viņas katru gadu dabū redzēt, labāk gan būtu jāsaka — klausīties, lai gan, neliegsimies, mēs ar prieku uz viņām arī paskatāmies. Un, tāpat kā iepriekšējos gados, arī šoriez māsu Gūtbergu koncertu rīkoja Čikāgas latviešu biedrība..

Ar aplausu vētru mēs viņas saņēmām tikko ieraudzījuši ,un neskopajāmies ar aplausiem pa visu koncerta laiku, tā mēs šīs mākslinieces esam iecienījuši un iemīļējuši. Viņas vienmēr uzstājas ar gaumīgi sastādītu programmu, kas sākas ar klasiķiem un nobeidzas ar modernistiem. Tāpat bija arī šoreiz.

Tehniski veiklā kopspēlē izskanēja Joh. Bacha Sonāta G mažorā; Regera Variācijās (Opus 132 a) mākslinieces it kā sacentās virtuozitātē; Sen-Sansa Nāves dejā temperamentīgie toņu piesitieni un daudzkrāsainība ieveda mūs kādā baigā pasaulē, bet mēs tur jutāmies labi; Rachmāņinova Romancē glāstošos toņos redzējam kā kā sauli merdzam; Paulenc'a L'Embarquement pour Cythère mākslinieču priekšnesums dzirkstīja kā dārgs un vecs vīns; Glinkas Cīrulī mūs apbūra dziedošie toņi un šarms, kā arī noskaņotais priekšnesuma veids; Milhauda Scaramouche izpildījumā mūs valdzināja šī pasvešā gabala kontrastiskais stils.

Publika prasīja piedevas, un mākslinieces arī neskopojās. Skaista mūzika. Un skaistie ziedi, ko viņām pasniedza, bija atlikušķām nopelnīti. Bija ap 200 klausītāju. Nu atkal vesels gads būs jāgaida.

A.K.

Indiānāpolē

Baltiešu koncertu apvienība 26. rebruārī deva iespēju mūzikas cienītājiem Indiānāpolē atkal reiz dzirdēt kaut ko neparastu. Apvienības koncertu cikla rāmjos māsas Gūtbergas iepazīstināja klausītājus ar Bacha, Brāmsa, Sen-Sansa, Rachmāņinova, Glinka, Polena un Milhauda darbiem. No latviešu komponistu darbiem pianistes atskaņoja Mediņa rapsodiju divām klavierēm,

Dabīgā un mazliet aturīgā šarmanto mākslinieču skatuves stāja skaisti harmonēja ar eleganto klavieru spēles tehniku, liekot brīžiem klausītājiem aizmirst klavieres un iejusties tikai ašā melodijā.

Ka mākslinieces ar tiešām skaisto priekšnesumu bija sagūstījušas klausītājus un to simpatijas, norāda apstākļis, ka koncerta apmeklētāji ilgi negribēja šķirties, un ar aplausu vētru lūdz mākslinieces dot vienu piedevu pēc otras.

Nākošais apvienības koncerts paredzēts 15. aprīlī ar pianista Volfganga Dārziņa piedalīšanos.

A. B.

J. Niedras un P. Lielzuikas koncerts 10. martā Toronto

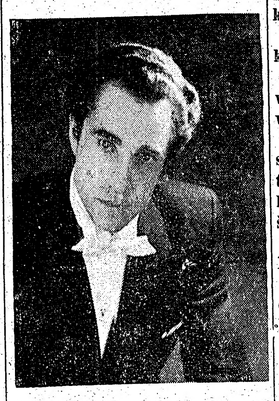

Pēteris Lielzuika ir pašlaik labākais latviešu liriskais tenors. Viņam pieder tautiešu simpatijas ASV. Par šo jauno dziedoni derētu interesēties Toronto tautiešiem. Koncertā dziedās arī Jānis Niedra (bass), kura balss vēl ir spēka pilna. Ieteicams šo koncertu apmeklēt.

Andrejs Pablo Mierkalns

DRAUDI

Mākonis lielījās, aizsedzis sauli,
Neredzēt, zeme, tev valdnieci
Savu.

Saārūma zeme, bet stariņi gīki
Māja aiz mākoņa
Savādas zīmes — .

Uz reizes, kā bija, kā ne —
Mākonis nolija zemē,
Ielīda smiltīs, glābās no saules.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CEHRONIKA, 39. N-RS

1856 — Krišjānis Valdemārs Tērbatā pie savām durvīm uzliek uzrakstu — latvietis. Ar to iesākas latviešu tautas atmodas laikmets: mostās latviešu tautiskā apziņa un brīvības gars.

Krišjānis Valdemārs, Juris Alunāns, Kronvaldu Atis un Krišjānis Barons Tērbatā iesāk latviešu literāros vakarus, ar ko iesākas latviešu nacionālās kultūras apzināta veidošana un vadīšana brīvības virzienā.

1861 — Atklāts Rīgas — Daugavpils dzelzceļš, pirmais Latvijā.

1862 — Krišjānis Valdemārs ar Kronvaldu Ata, Jura Alunāna un Krišjāņa Barona atbalstu nodibina Pēterburgas Avīzes, ap ko pulcējas atmodas laikmeta darbinieki un iejūsmotā tauta.

Pēterburgas Avīzes prasīja radikālas reformas pašvaldībā, skolā, baznīcā, tiesā agrārjautājumos. Ar ģeniālu tautsaimnieka skatu Kr. Valdemārs paredzēja latviešu agrārattiecību attīstību vairākus desmit gadus uz priekšu un saskaņā ar to virzīja mūsu zemniekus uz saimnieciskās neatkarības pusi.

Kr. Valdemars ir pirmais latviešu saimnieciskās politikas un diplomātijas nodibinātājs. No viņa veikas tālākie pavedieni visās latviešu modernās kultūras nozarēs, tiklab politikā, saimnieciskā dzīvē un kultūras laukā.

— Nodibināts Rīgas politechniskais institūts.

1863 — Zemnieku nemieri Latvijā. Latvijā dod dzīves vietas izvēles un kustības brīvību.

1864 — Cars Aleksandrs II apspiež un stājas spēkā kodificētie Baltijas civillikumi. Nodibinās latviešu zemnieku — gruntnieku šķira.

1865 — Vācu muižnieki panāk Pēterburgas avīzes slēgšanu.

1866 — Kodificēts lauku pašvaldību likums. Pagastu pašvaldība kļūst neatkarīga no muižnieku kontroles.

Katoļu žurnāls

Dzimtenes Balss ir vienīgais latviešu katoļu mēnešraksts pasaulē. Pateicoties žurnāla vērtībai un prāv. K. Viļņa enerģijai, tas iznāk jau 11. gadu. Zviedrijā. Pārstāvji ir visās Rietumu zemēs, kur vien dzīvo latvieši. Toronto to pārstāv A. Kivlenieks (12 Raglan Ave., Toronto, Ont.). Tā abonēšanas maksa ir $5.50 gadā.

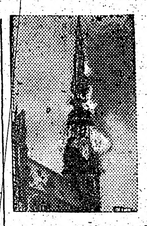

SVĒTRĪTA PĀRDOMĀM

ESIET MODRĪGI!

Mācītājs Arnolds Lūsis

„Esiet modrīgi. Un lūdziet Dievu, ka jūs neiekrītat kārdināšanā. Gars gan ir labprātīgs„ bet — miesa vāja. Mt. 26. 41.

Stāsta, ka daži studenti reiz iegājuši slavenā bakteriologa Pastēra kabinetā un redzējuši savu skolotāju sēžam pie galda, dziļās pārdomās nogrimušu. Baidīdamies lielo zinātnieku traucēt, jaunie laudis klusu stāvējuši un gaidījuši. Un tikai tad, kad profesors pacēlis galvu un ieraudzījis atnācējus, viens no tiem uzdrošinājies norādīt: „Piedodiet, kungs ... mēs cietām klusu jo mums likās, ka jūs nupat lūdzāt Dievu"

Pārējiem studentem tas izlicies asprātīgs joks, un viņi skaļi iesmējušies. Bet Pastērs paskatījies uz tiem ar norājošu skatu un atbildējis: „Jūs neesat maldījušies, mani jaunie draugi! Es tiešām nupat lūdzu Dievu. Es daru to vienmēr, kad stājos pie dienas darba un saviem pētījumiem."

Šī lielā zinātnieka atzīšanās dod labu ieskaņu ciešanu laika pārdomām, jo ciešanu laikā esam iegājuši caur Lūdzamās dienas vārtiem. Un tikai lūgšanā, klusās pārdomās un meditācijā, mēs varam palikt tai garīgā nomoda stāvoklī, kādam Kristus mūs skubinājis, norādot: „Esiet modrīgi un lūdziet Dievu. Jo gars gan ir labprātīgs, bet miesa ir vāja." (Mt. 26. 41.)

„Esiet nomodā — un lūdziet Dievu" — jo lūgšanā mēs mācāmies sevi redzēt patiesības spožajā gaismā; „Esiet nomodā — un lūdziet Dievu, jo lūgšanā mēs mantojam spēku garīgai tapšanai un augšanai; „Esiet nomodā un lūdziet Dievu, jo lūgšana dod mums drošības sajūtu dzīves pārbaudījumu laikmetos, un beidzot, lūgšana palīdz mums pakļauties Dieva prātam un Dieva nolikumam.

„Pazīsti pats sevi!" Ar šo atgādinājumu pie saviem skolniekiem un sekotājiem griezies jau lielais grieķu filozofs Sokrats, kurš ticēja, ka, sevi pazīstot, cilvēks varēs izsargāties no maldiem un launuma, kļūstot par tikumiski cēlu un nesaskaldītu personību. Bet nekad, nekad mēs sevi neredzam tik spožas patiesības gaismā, kā tad, kad lūgšanā tuvojamies Dievam, kad lūgšanā zemojamies Dieva priekšā. Tikai lūgšanas brīdī mēs mācāmies pazīt paši savu „Es". Un bieži vien šī sevis pazīšana, mantota lūgšanā, saistās ar atziņu, kas izskan Kristus vārdos, ka „gars gan ir labprātīgs, bet miesa ir vāja." Tiešām — vai ir kāds mūsu vidū, kas varētu teikt, ka uz viņu šis Kristus norādījums neattiecas? Vai ir kāds, kas varētu apgalvot, ka visā savā dzīvē viņš nekad pats sevi nav pievīlis ,nekad nav pārvērtējis savu labo gribu, sabu pastāvību un izturību?...

Tamdēļ ir tikai viena iespēja, kā mēs varam krāt spēkus garīgai augšanai. Un tas ir — garīgais nomoda stāvoklis, ko mantojam lūgšanā. Cilvēks, kas pārstājis Dievu lūgt, zināmā mērā jau ir apstājies arī garīgi augt, garīgi veidoties un tapt. Jo cilvēkam doti dažādi instinkti — labi un launi, un raženu un gaišu dzīvi viņš var dzīvot tikai tad, ja labos instinktus izkopj, launos iegrožo. Mēs, piemēram, pazīstam sabiedrisko instinktu. Tas skubina mūs sastapties ar citiem cilvēkiem. Un mēs jūtamies laimīgi un apmierināti tikai tad, ja esam varējuši to darīt. Bet katrā cilvēkā mīt arī reliģiskais instinkts. Nav tāda cilvēka pasaulē, kas to nepazītu ,kam nebūtu nogiedas par par kādas augstākas varas, Dieva esmi. Bet pasaulē ir gan miljoniem cilvēku, kas šo instinktu, lūgšanā tuvoties Dievam, paši sevī ir noslāpējuši. Un tas ir nedabiski. Tas ir grēks, kurā mēs noziedzamies paši pret sevi un savu Radītāju

Un vai mēs šīs ilgas drīkstam noslāpēs?

Pēc Otrā pasaules kara amerikāņu karavīri kādā nelielā klosterī Vircburgas apkārtnē sastapuši mūkus, kas reiz devuši klusēšanas solījumu, un ar laiku pavisam bija zaudējuši spēju sarunāties.

Arī cilvēka dvēsele, kas lūgšanā necenšas sarunāties ar Dievu, ar laiku kļūst mēma. Un draudzīgi dzīves ceļā ir sastapt tādus cilvēkus, kam bez Dieva kļuvusi mēma dvēsele. Tie, varbūt, ir spējīgi, apdāvināti, gudri cilvēki. Bet pasaulei tie atnes maz labuma .Viņu pēdās parasti iet tikai posts, sāpes un ciešanas....

„Esiet nomodā un lūdziet Dievu", jo lūgšana dod mums drošības sajūtu dzīves pārbaudījuma laikmekos.

Pie šīs atziņas pakavējoties, man prātā nāk 1941. gada jūnija beigas, kad Rīgai tuvojās vācu armija, kad pilsētas iedzīvotāji bija pakļauti brūkošās komūnistu varas nesaudzīgai patvaļai, atriebībai un terroram. Neviens toreiz nezināja, kas viņu sagaida jau vistuvākā nākotnē. Katru varēja apcietināt, katru varēja deportēt vai nošaut bez izmeklēšanas un tiesas lēmuma. Un šajā baiļu un nedrošības atmosfairā es mācījos atskārst, cik daudz drosmes, garīga spēka un ticības cilvēkam dod lūgšana... Tā nama sētnieks, kuŗā biju paslēpies, bija kādus gadus septiņdesmit vecs vīrs. Baltiem matiem, garu, sirmu bārdu, viņš atgādināja pravieti Jeremiju, kas savus laudis drošina tad, kad pilsēta atrodas briesmās, un apkārtnē trako nāve un iznīcība.

Reiz agrā rīta stundā es iegāju šī vīra patumšā istabiņā, pagraba dzīvoklī. Viņš stāvēja pie galda, un kuŗā bija atvērta bībele, un lūdza Dievu. Ilgi, sirsnīgi un neatllaidīgi. Lūdza par sevi, un tiem, kas briesmās un pārbaudījumā...

Pēc dažām dienām, kad Rīga bija atbrīvota — sirmgalvi atrada gultā mirušu. Un tikai pēc viņa nāves mēs dabūjām zināt, ka esam meklēti, bet pateicoties viņam, neesam atrasti un esam izglābušies.

Tik daudz garīga spēka, pašuzupurēšanās un garīgas drosmes vājam cilvēkam lielo pārbaudījumu laikmetos dod lūgšana.

Paldies Dievam, tādi laikmeti bieži neatkārtojas. Bet vai arī mūsu ikdiena mums kādreiz neuzliek smagu krustu un smagu nastu? Par tādu pārbaudījumu var kļūt mīļa un tuva cilvēka slimība; par tādu pārbaudījumu var kļūt sarežģījumi mājas un ģimenes dzīvē, ikdienas rūpes un vajadzības. Arī tad dvēsele mieru un spēku var atrast tikai lūgšanā. Tad kārdinātāju, kas atnāk, lai grūztu mūs izmisuma tumšajos ūdeņos, mēs varam atvairīt tikai ar lūgšanā mantoto ticību un palāvību Dieva gudram padomam un Dieva tēviškai mīlestībai.

Zināms — Dieva ceļi mums nav izprotami. Un savā dziļākā būtībā mums vienmēr neizdibināms paliks Viņa svētais prāts. Bet lūgšanā mēs mantojam spēku **pakļauties** Dieva prātam un Dieva nolikumam. Lūgšanā mēs mantojam ticību, ka arī Dieva uzliktais krusts mums nāk par svētību. To nesot mēs bieži esam neapmierināti. Un tikai vēlāk atskārstam, ka ar šo krustu Dievs mums gribējis aiztaupīt, varbūt, vēl lielākas sāpes un ciešanas.

„Esiet nomodā un lūdziet Dievu, lai jūs nekrītat kārdināšanā. Jo gars gan ir labprātīgs, bet miesa vāja."

Šie mūsu Kunga un Pestītāja vārdi ir arī atgādinājums, ka bez lūgšanas cilvēks Dievu ar laiku pavisam var pazaudēt. Un, Dievu pazaudējis, krist kārdināšanā.

Bez Dieva tiek saskaldīta cilvēka dvēseles viengabalainība. Bez Dieva cilvēks visur saredz tikai pretrunas, aĉgārnības, trūkumus un nepilnības.

Kādā no saviem rakstiem lielais misionārs Alberts Šveicers saka: „Kas ir okeans? Salta, nekustīga ūdens masa. Bet šajā okeanā plūst siltā Golfa straume, kas virzās no ekvatora uz polu. Jautājiet kādam zinātniekam, kā tas iespējams? Un neviens to nespēs izskaidrot. Tāpat tas ir arī ar Dievu. Dievs atklājas mums kā mīlestība, un kā pasaules un visuma valdnieks — tie ir divi pretēji, un tomēr savā būtībā vienoti jēdzieni .... Mums jāļauj, lai mūs satvēr un nes siltā, dzīvinošā straume..."

Kā šī straume, Dieva mīlestība, mūs nes dzīves tumšā un daudzreiz ledaini aukstā ūdeni — to mēs mācāmies atskārst tikai lūgšanā.

Tikai lūgšanā, paliekot par sevi nomodā, mēs mantojam spēku pretoties kārdināšanām. Tikai garīgais nomods, kādu mantojam lūgšanā, mums palīdz augt un labākiem kļūt. Tikai lūgšana dod mums dvēseles mieru dzīves pārbaudījumu brīžos, un palīdz mums pakļauties Dieva prātam arī tad, ja krustu nesot ejam uz Golgātu...

Sākoties Ciešanu laikam kristīgās baznīcas gadskārtā, raudzīsimies uz lielo Krusta nesēju. Un smelsim savai dvēselei spēku no tā avota, no kuŗa Kristus, ceļā uz Golgātu, ir remdējis arī savas slāpes. Šī avota vārds ir — lūgšana. Šis avots nekad neaizsērē. Un — nekad neizsūst.

Pie mūsu kaimiņiem lietuvjiem

Draugas 25, februāŗa n-rā kultūras un literātūras pielikumā, ievietots Amerikas latviešu apvienības kultūras fonda 1955. g. saīsināts darbības pārskats.

Lietuviskās grāmatas klubs (Ateitininku Satrijas, mākslas draugi) izsludinājuši 500 dol. lielu balvu par sacerējumiem jaunātnes literātūrā.

Nupat kā iznācis lietuvju enciklopēdijas septītais sējums, kuŗā 543. lpp. ar 600 illustrāciļām un foto attēliem. Šai izdevumā darbojas līdz 158 kultūras lauka visdažādākie darbinieki. Paredzēts izdot 20 vai 21 sējumus, to cena ā $7.75. (Izdevējs: J. Kapčius, 265 C. St., S. Boston 27, Mass.). Septīto sējuma rediģēja prof. J. Puzinas un prof. Br. Čepēnas. Hu.- At.

TĀLIVALDIS DANGAVS

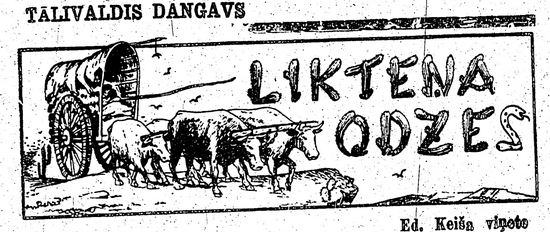

Ed. Keiša vinjeto

STĀSTS

no cikla Strandējošo sala

(20. turpinājums)

He, tu ej un ej, pat pagursti iedams, un vēl vienmēr tikai pats vien. Kāds milzīgs cietums šis lielais tukšums, šī vientulība! Dievs, kā gan izbēgt no tā? Kā tikt ārā?... Ir cerība! Un tā ir Gvara, tā ir sieviete — viriešu vienīgā iespēja izbēgt no vientulības.

Es kāpu ratos pie meitenes. Piegūlos klāt, apliku roku. Viņa pamodās, pārsteigta ievērās manī un aizgrieza muguru. Viņa mani negribēja! Viņa mani neatpestīja no sloga! Es sašļuku. Tā arī, varbūt, bija labāk, jo viņa tāpat varēja atnest nelaimi kā tā sieviete, kuŗa bija cēlonis tēva nāvei.

Varbūt viņa bija aizvainota, ka tik ilgi neesmu tuvojies? Lai! Nevaru taču iet pie sievietes, kad tēvs uz miršanu, vai arī tad, kad no lāpstas vēl nav nobirušas kapa smiltis. Tas taču bija pierādījums, ka neesmu pret viņu vienaldzīgs, ja aptaču viņai roku un pievilktu sev klāt, kad apkārt mums virpuļoja šausmas uguns sejā, tāpat arī, ka visu nakti sēdēju pie viņas, lai glābtos no izmisuma par tēva nāvi un uguns postu, par šīm lielām nelaimēm vienā pašā dienā. Tādi brīži nav mīlestībai, un to viņai vajadzēja nojaust, ja arī nesaprata.

Un tomēr kaut kas dīdīja mani.

„Gvara," es teicu, „nav labi, ka divi jauni cilvēki dzīvo šķirti, ja zeme ir tik tukša."

Viņa dzirdēja to, bet neatbildēja.

Ej nu sazini, kas sievietēm prātā! nu noskaitos. Lūk, tā ar zīdaini. Kā es viņu vēlējos redzēt starp Fransuā apraudātājām, bet viņas nebija. Būtu mani mīlējusi, šis gadījums bija pietiekams iegansts redzēties. Noteikti nemīlēja. Tikai ierocis Likteņa rokās: ieguva no manis dzīvību, lai nokautu otru dzīvību — manu tēvu. Nudien, Likteņa odze!

Un šī?

Pēc siestas turpinājām virzīties uz priekšu, vienā vietā tikām pāri sausajam strautam un tad taisni vien devāmies uz palmāja pusi. Tur nokļuvām pievakarē. Atklājās paugurains apvidus ar upi, kuŗā bija ūdens.

Sriedu, ka šī ups ietek Rio Paragvajā. Toreiz, kad no Asunsionas braucām šurp, valsts mērnieka un viņa palīgu pavadīti, tad arī devāmies pāri kādai upei. Arī vēl atcerējos, ka tiku dzinis govis pāri koka tiltiņam, kas tikko nesabruka, kad uz tā uzbrauca vezums ar sāli, sēklām, dzelzi un citām precēm.

Te apmetāmies pārnakšņot.

Vaļējie lopi jau līksmi bradāja pa upi un dzēra, dzēra... Iejūgtie vērši māva un zirgi bubināja, steidzos tos atbrīvot, lai arī šie dzīvnieki tiktu uz ūdens dzirēm. Kamēr nodarījos, Gvara bija pazudusi. Nu stāvēju viens un vēroju vakara mākoņus, vieglus kā dzērves lidojumā un tik krāšņus kā šīs zemes putnu spalvas. Likās, ka saule ar tiem sedzas, uz dusu iedama tepat aiz upes līkuma krūmiem, un es gāju turp. Mani apņēma vakara miers, tāda kā sestdienas sajūta strādniekam pēc smaga nedēļas darba. Nonācu pie upes. Arī tā bija klusa, un tikai patālāk atskanēja ūdens aizskaršana. Pavēros uz to pusi.

Gvara mazgājās. Viņa bija ūdenī līdz celgaliem, ar muguru pret mani. Ja viņai nebūtu paresnāki gurni, varētu domāt, ka šī jaunava ar augsto vidukli ir zēns.

Vai tiešām šī daiļā figūriņa varēja mitināt sevī odzi? domās jautāju. Ja tā, tad viņa ir pabāžama zem ūdens un ārā vairs nav laižama.

Kādas muļķības tev ienāk prātā! norāju sevi. Tikai pats Dievs drīkst celt un reizē arī jaukt — skaistu iznīcināt greizsirdības aklumā, nedaiļo aiz žēlsirdības.

Bet manas acis nedomāja novērsties no meičas, jo viņas zēniskais augums tām bija tas pats, kas saldums mutei.

Un ja ik sievieti vīrietis ieskatīs par Likteņa odzi, tad jau cilvēku dzimumam jāizbeidzas, domāju tālāk. Viena varbūt ir odze, desmit nav. Galu galā, īstam vīram arī pienākas dotiēs briesmās, jo: ja arī šī būtu tā viena, vai es nealku viņas indi kā visgaršīgāko malku?

Es tūdaļ metos kājās un devos pretim, tikko Gvara sāka brist uz krastu. Vēl nebiju pusceļā, kad atskanēja Gvaras kliedziens, kliedziens bailēs.

„Čūska būs iekodusi!"

Un es skrēju, cik jaudāju, bet viņa man pretim, drebēm rokā, aizsegdamās tikai tad, kad mani pamanīja. Viņa pieplaka pie manī kā glābdamās, visa trīcēdama, un es, neredzēdams neko citu kā viņas mazās krūtis, priecājos, dzirdēdams, ka izbaiļu cēlonis bijis cilvēka ģindenis, kam viņa uzdūrusies krastā. Mana klātiene viņu tūdaļ nomierināja. Es arī aizgriezu muguru, lai aiz tās viņa apģērbtos, un tad divātā devāmies pie ģindeņa.

Tas gulēja ar galvu uz upi, it kā gribēdams tikt pie ūdens. Galva bija atdalījusies un atradās zemāk. Arī vienu otru ķermeņa daļu maitu putni bija izcilājuši. Caur ribām spraucās trekna zāle, tāpat stilbus bija ietērpuši zāles stiebri. Varēja redzēt, ka cilvēks bija bijis ,paliela auguma un spēcīgs, lielām pēdām. Labās rokas vairs nebija, bet kreisajai trūka viens pirksts.

„Nezvai nav Žaks!" man pamira sirds.

Kam gan būtu bijusi vajadzība viņu nogalināt? Žaks arī nebija kašķīgs. Bet ja šis cilvēks pats būtu gājis bojā, kur tad viņa drēbes?

Un atkal man aizrāvās elpa: vai Žakam nebija mugurā garie melnie svārki un svītrainā veste, pēc kuŗiem tik ļoti tīkoja Čačalaka? Nē, nē: cilvēks nav tāds zvērs, kas drēbju dēļ nogalinātu otru. Čačalaka varēja likt tādas pagatavot. Bet lopu laupīšana un ugunsgrēks? Vai viņam trūktu govju vai zemes?

Un es steidzos uz ratiem pēc kapļa, lāpstas un cirvja, lai līdz tumsai vēl iespētu aprakt ģindeni. Gvara man sekoja kā suns savam saimniekam. Arī atgriežoties viņa nāca līdz, atsēdās manā tuvumā un ķemmējās, kamēr es kaplēju bedri cietajā zemē. Šad un tad viņa piegāja pie krūmiem, nošķina lapas, saberza, tās starp plaukstām, un tad ar tādām rokām glaudīja matus tik mierīgi, it kā es ņemtos ap kaut kādu ikdienišķu darbu, nevis raktu kapu cilvēkam, kas varēja būt mans brālis. Šāda vienaldzība mani kaitināja un lika domāt par sievietēs egoismu: visu tik sev un visu ap sevi.

Tad dzirdēju viņu ietrallināmies, un nu tas man bija par daudz. Nometu kapli, pieskrēju pie viņas, sagrābu aiz pleciem, uzrāvu kājās un sakratīju.

„Tu dziedi, un tas var būt Žaks. Mans brālis, kas neatgriezās."

Viņa nosarka visa.

„Un tad, kad piegūlos pie tevis, lai no mums nāktu dzīvības, zaudēto vietā, tu man aizgriezi muguru. Drīz vien tevi sūtīšu atpakaļ pie mātes!"

Kad biju iespraudis krustu virs smilšu kopiņas, devāmies gar krastu uz nometni, lasīdami sausus zarus ugunskuram. Kamēr tos iededzināju, Gvara rīkojās pa ratiem, taisīdama sev guļas vietu. Redzēju, ka viņa izklāj palagu jo plaši, it kā šonakt uz tā gulētu vēl kāds. Un tad bija nakts, vakariņas paēstas, un es jau cēlos, lai ietu gulēt uz saviem ratiem.

„Neaizej," viņa lūdzās." Nevarēšu gulēt. Man vēl dikti bail. Nāc šite."

Kad jau iekāpu ratos un atzvēlos to otrā galā, viņa turpināja:

„Kāpēc guli tur? Uztaisīju vietu abiem."

(Turpinājums sekos)

MIRAMAR

JAUNS 1956.

WESTINGHOUSE

IZCILAIS 21" TV

piemērots visiem Kanadas apgabaliem augstākās kvalitātes sniegumam ikvienā vietā!

Parocīgajam, jaunajam 21" Miramar ir t. s. „Kvalitātes izskats," kā arī nepārspēts uzvedumu sniegums, kas ir jaunās Westinghouse ražojumu serijas rezultāts.

„Silver Safeguard" ir visos apgabalos izplatīts un piemērots. Westinghouse jums dod augstvērtīgu sniegumu, augstvērtīgu bilžu kvalitāti, labu skaņojamo ierīci, kā arī ērti pārslēdzams. Pie tam tas maksā ļoti maz! Apskatiet to pie jums tuvumā esošiem Westinghouse pārstāvjiem... Krājumā riekstu koka, mahagoni vai gaišā ozola koka kabineti.

JŪS VARAT PAĻAUTIES... JO TAS IR

Westinghouse

Interesants izdevums šīgada latviešu grāmatniecības ražā

Jūlija Ķilīša

ES KARĀ AIZIEDAMS...

Iznāks 20. aprīlī Toronto, Kanadā.

Latviešu virsnieks spilgti tēlo savus piedzīvojumus Otrā pasaules karā un gūstā.

Grāmatai 288 lappuses, autora vāka apvalka zīmējums, cena $4.00, bet pasūtinot iepriekš līdz š. g. 20. aprīlim, jūs to saņemsit ar 20% atlaidi — par $3.20.

Naudas pārvedumus un saraksti līdz sūtīt šī izdevuma galvenajam pārstāvim uz sekojošu adresi: Mr. Ernests Zariņš, 5 Algonquin Ave, Toronto 3, Ont., Canada.

Jūsu kluso stundu draugs ir dzeju grāmata

Ingrīda Vīksna

Es saku paldies

Izsūtīta visām lielākajām grāmatnīcām

Apgāda MEDUSLĀČA galvenais pārstāvis

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto, Ont.

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Te viņš ir! Jauna veida lanolins — MĀJĀ LIEKAMIEM ilgviļņiem, tik ātri iedarbīgs, kā jau pats vārds rāda

Quick

RICHARD HUDNUT ražojums,

KAS DESMIT MINŪTĒS IEDARBOJAS

Man patīk lanolins! Quick matu ūdens ir bagātīgs ar lanolinu. Cirtas ātri kļūst mīkstas, spīdīgas, kā arī ērti sasukājamas

Vai vēlaties ātri cirtas? Quick ir ātrākais līdzeklis. Paiet apmēram viena stunda visai procedūrai — izveidošanai, žāvēšanai u. c.

Quick ir parocīgs! Izmēģiniet jauno produktu tūliņ! Tas tūliņ iedarbojas. Padara jūsu cirtas izturīgākas — izskatīgākas

Izvēlieties Quick — tas ir īstais, jums piemērotais:

- SUPER
- PARASTAIS
- GAUMĪGAIS

$1.75

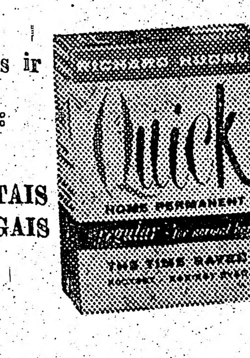

Izvēlieties QUICK, ja vēlaties ilgviļņus, kas ilgāk paliek nemainīti, kā arī, lai radītu matu dabisku izskatu. Apskatei 5. avenijā

Richard Hudnut

TORONTO • NEW YORK

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

Ko pasniegsim pusdienās?

ŠAMPIŅONU VIRA

3 mārc. teļa galas, 1 mārc. šampiņonu, 2 ēd. kar. sviesta, 2 karotes miltu, 6 ēd. kar. skāba krēj.

Pēc uzvārīšanas nosmalstā putas. Šampiņonus nomazgā, sagriež mazos gabaliņos un izsautē sviestā, tad pieliek miltus un viegli sasautē. Sautējumu pieliek virai. Pasniedzot galdā, pieliek skābu krējumu un citrona sulu.

PILDĪTA TEĻA KRŪTS

2 mārc. teļa krūts, 75 gr. sviesta, 3 šķēles baltmaizes (75 gr.) 2 olas, sāls, muskats, 1 tējk. sarīvēta sīpola, 1 tēj.kar. sasmalcinātu petersīļu lapiņu, 1/2 citrona sula.

Teļa krūti izloba no kauliem, atgriež biezākās vietas tā, lai pildījuma gabals būtu vienāds. Viegli izdauza un ierīvē ar sāli un citrona sulu.

Baltmaizi iemērc pienā vai ūdenī. Izmirkušu maizi nospiež un noņem garozas, pieliek sīpolu un petersīļus un viegli apsautē. Atgriezto gaļu izmaļ ar gaļas mašīnu, pieliek iepriekšējai masai, līdz ar sakultu olu dzeltenumu, sāli, muskatu un uzputoto olu baltumu. Izmaisa un pilda teļa krūts gabalā, aizšuj. Liek sakarsētā sviestā un apcep, pielej mazliet buljona un, bieži aplaistot, cep gatavu.

Pildījumam var ņemt arī citas izejvielas, ko gatavo šādi: Baltmaizes pildījums. 150 g. baltmaizei nogriež garozas, sagriež gabaliņos un pārlaista ar pienu. Tad pieliek 2 sakultas 2 olas, sāli, muskatu, sviestā sautētu sīpolu un petersīļu lapiņas. Visu labi izmaisa, bet tā, lai maizes gabaliņi neizjuktu.

RABARBERU FLAMERIJS

250 gr. rīsu, ½ ltr. baltvīna, 150 gr. cukura, 400 gr. rabarberu.

Nomazgātus rīsus vāra ar nedaudz ūdens, pieliek cukuru un mazos gabaliņos sagrieztus rabarberus. Pielej vīnu un sautē mīkstus. Sagatavoto putru liek izskalotā formā un noliek uz pāris stundām uz ledus. Tad izgāž uz bļodas un liek apkārt rabarberu kompotu.

SPINATU VIRA AR VAI BEZ GAĻAS

1 kg. teļa vai liellopa gaļas, 4 ltr. ūdens, 400 gr. spinātu, 1 sīpols, 89 gr. putraimu, 500 gr. kartupeļu, 100 gr. skāba krējuma, pētersīļi un dilles.

Gaļu sagriež un liek aukstā ūdenī vārīties. Pēc noputošanas pievieno garšvielas un putraimus. Kad gaļa mīksta, virai pievieno nomazgātus un sagrieztus spinātus, vāra 10 min. Īsi pirms gatavības pieliek sagrieztus kartupeļus. Gatavai virai pieliek skābu krējumu. Pasniedz galdā ar vārītām olām. Ja viru vāra bez gaļas, tad pievieno sviestu.

AKNAS KRĒJUMA MĒRCĒ

1½ mārc. vērša vai teļa aknu, sāls, pipari, 80 gr. sviesta, 100 gr. miltu, 2 ēd. kar. skāba krējuma.

Aknas nomērcē aukstā ūdenī, novelk plēvi, sagriež šķēlēs un apviļā miltos. Cep karstā sviestā brūnas, tad pārliek katliņā, pārlej pannas atvārījumu, pieliek sāli un piparus un sautē aizvākotā traukā, līdz aknas ir mīkstas. Tad mērci pietumē, pieliek krējumu. Pasniedz galdā ar kartupeļu biezeni un sautētām saknēm.

NŪDEĻU SACEPUMS

200 gr. smalko nūdeļu, ¾ ltr. piena, 50 gr. sviesta, 50 gr. cukura, 100 gr. žāvētu plūmju, ½ citrona miza, 3 olas.

Pienu ar pusi no sviesta uzvāra, ieber salauztas nūdeles, un vāra lēnām, kamēr top biezs. Pārējo sviestu saputo ar cukuru un olu dzeltenumiem, pieliek sarīvēto citrona mizu un atdzesēto nūdeļu masu. Pieliek izmērcētās plūmes un iecilā saputotos olu baltumus. Liek sagatavotā formā un cep cepeškrāsnī ¾ stundas. Dod klāt vīna vai augļu mērci. Nūdeļu sagatavojumu var arī vārīt ūdens peldē 1 stundu.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

Latviešu valodas kropļošana skolās

VĒSTULE REDAKCIJAI

„Nesen mans dēls pēkšņi ne no šā, ne no tā sāka interesēties par svešvārdu vārdnīcu. — Kas tad tev nesaprotams? — jautāju. Puika tā kā sastostījās, bet tad atzinās, ka Juris (mans krustdēls no Rīgas) esot atsūtījis tādu mazliet jocīgu vēstuli. Vēstuli gan izlasījām, bet saprast nevarējām. Nelīdzēja arī vārdnīcas. — Varbūt viņiem tur Rīgā tagad māca kādu jaunu valodu? — puika prātoja. Bet nevarētu būt, tad taču mēs arī kaut ko būtu dzirdējuši. Tad nu nolēmām griezties pie jums pēc palīdzības, jo jums kā laikraksta redakcijai vairāk darīšanu ar skolām. Varbūt atradīsies kāds, kas mana krustdēla vēstuli pārtulkos saprotamā latviešu valodā? Klāt pievienoju ērmotās vēstules pilnu tekstu:

„Moins, vecais čom! Šodien mums učenē gāja nāvīgi forši. Gegenē mēs ar vienu džeku izgāzām baigos podus. Učuks par to šim iespēra cāli, bet man paverņijās, un norāvos tikai truli.

Mūsu učenē visi kārtīgi čaļi. Viens gan šad tad mēģina klačoties. Šodien pat mēs nolēmām bastot no fizenes, bet šitas stulbais kretīns ņem un papūš učenei. Nu, bet tad sadevām gan šim pa sariņiem. Vispār tas ir nāvīgs krampis, zuflēt ar' nekad nezuflē.

Tagad drusku jāpaučijās, tad jāuzsit futene ar jaunu pūsli, ko man vecīši uz svētkiem piešķīra. Un, ja varēs no mutteres izspiest pengu, tad jāaizkāpj uz kinci. Tur pašlaik baigi foršīgs gabals. Vai tu vēl vienmēr kačo ar veļļuku? Es tavā vietā būtu izspiedis no večiem moci, tad pavsiam cita vīlēšana. Bet nu basta. Jāiet uz futeni. Mums jārullē ar učenes čempiņu, bet gan viņi dabūs pa bašku.

Pakā! Atpūt kaut ko atpakaļ.

Juris."

Tā nu būtu Jura vēstule, kuru jums sūta Pēteris Krūmiņš, lauksaimniecības arteļa Gaišais ceļš priekšsēdētājs.

No redakcijas: Diemžēl, arī starp mūsu darbiniekiem neatradās tāds, kas spētu pilnībā saprast Jura vēstuli. Tādēļ nodrukājām to mūsu laikrakstā. Ko jūs, lasītāji, sakāt par šo vēstuli? Gaidām jūsu atbildes. Sūtiet tās laikraksta Pionieris redakcijai Rīgā, Gorkija ielā 6. (Pionieris, 19. 1. 56.).

MŪSU DOMAS

„Izlasījuši laikrakstā Pionieris 1956. g. 19. janvāra numurā publicēto rakstu Vēstule redakcijai, bijām ļoti pārsteigti. Rakstā sakopots vienuviet viss valodas kropļotāju skolēnu leksikons!

Pēc mūsu domām, redakcijas darbinieki, kas, kā mums šķiet, vēlējušies veicināt skolēnu valodas kultūras attīstību un izskaust rakstā minēto žargonu un vulgārismu, panākuši gluži pretējo. Tā arī mūsu skolā, kur daudzi bērni šādus vārdus nelietoja un nemaz nebija tādus dzirdējuši, tagad, izlasījuši avīzē rakstu, tūlīt sāka runāt tāpat. Mums, skolotājiem, jāsāk nopietna cīņa, lai novērstu laikraksta Pionieris darbinieku netiešā kārtā propagandēto valodas kropļošanu. Redakcijas darbinieki pat ne ar vienu nosodošu vārdu nav paskaidrojuši savas domas par Jura vēstulē lietoto vārdu krājumu. Bez tam Jura vēstules saturs apvaino padomju skolu.

Skolā, kur mācās Juris, spriežot, pēc vēstules satura, huligānisma akti seko cits citam. Skolēni nicina skolotājus, bēg no stundām, visi bērni, kas mācās Jura klasē, ir līdzīgi Jurim, tikai viens skolēns ir kārtīgs un neieklaujas skolas disciplīnas grāvēju priekšā, bet to pašu piekauj.

Viesītes 1. septiņgadīgās skolas skolas skolotāju kollektīvs." (Skolotāju avīze, 26. 1. 56.).

TAS NOTIKA PAGĀJUŠAJĀ CETURTDIENĀ.

„....Mana meita, kas ir laba skolniece un pioniere, lasīja vēstuli (Pioniera 19. 1. 56.) numurā) vairākas reizes un nemaz nesmējās, kā arī neizteica nevienu kritisku piezīmi, lai gan es centos dažādi viņas domas šajā virzienā ierosināt... Visi mani norādījumi un paskaidrojumi par šādas valodas neglītumu palika bez rezultāta, iespaidi no raksta bija pārāk spilgti, jauni un, ja tā varētu teikt, graujoši. Bet tad no skolas pārnāca mazākā māsa, kas mācās rīta maiņā. Nu raksts tika ar sajūsmu vēlreiz kopīgi izlasīts un pārspriests, izskaidroti visi mazajai vēl nezināmie vārdi. Vēlāk atgriezās no skolas vecākās māsa, kas arī ir pioniere, un bija jau šad un tad lietojusi atsevišķus žargona vārdus... Vecākā meitene autoritātīvi noteica:

— **Bet ir gan jocīgi ļaudis tajā redakcijā! Viņi nevar saprast, kas te rakstīts, un prasa mums paskaidrojumus. Vai tad viņi nekad nav tādus vārdus dzirdējuši? Mūsu puikas jau visi tā runā. Tikai te vēstulē nav vēl minēti visi vārdi.**

Lūk, kādu reakciju šis materiāls radījis bērnos mūsu ģimenē.

Vai tiešām ir paidogoģiski pareizi rādīt bez asa nosodījuma tādas negātīvas parādības (žargona lietošana), tik spilgtu paraugu visiem bērniem, tajā skaitā arī tiem, kas ar to vēl nav pazīstami? Vai vēstulei pievienotā redakcijas piezīme ir pareiza, ja tajā naīvi notēloti redakcijas darbinieki kā neprašas šāra teksta atšifrēšanā?..." (Skolotāju avīze, 26. 1. 56.).

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 403

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Te ir paskaidrots, kā kanadiešu lielākā daļa APTUR IESNAS, IZSARGĀS NO SAAUKSTĒŠANĀS, bronchita vai astmas

Miljoniem kanadiešu jums pastāstīs, ka ātrai, drošai iedarbībai pret saaukstēšanos, iesnām, bronchitu vai astmu nav labāka līdzekļa par BUCKLEYS MIXTURE. Šis ir citāds nekā sīrupveidīgais — augstvērtīgs medicīnas līdzeklis. Ļoti iedarbīgs, — uzreiz aptur saaukstēšanos. Tāpēc tas ir VISVAIRĀK PĀRDODAMAIS līdzeklis pret saaukstēšanos Kanadā. Nelietojiet substitūtus. Esiet pārliecībā, ka tas ir BUCKLEY's. Labi panākumi, vai saņemsit naudu atpakaļ. Parastā lieluma 50c. Lielā formātā 85c. Buckley's Mixture arī ir ļoti izplatīts Eiropas zemēs, pašreiz pārdošanā arī Vācijā Beļģijā un Holandē. Šī ir brīnišķa dāvana jūsu tuviniekiem aizjūrā. Aizsūtiet tiem šo, kā arī pievienojiet Buckley's White Rub pret reumatismu un cita veida sāpēm.

BUCKLEY's MIXTURE

DAUGAVAS GRĀMATAS VĒRTĪGA DĀVANA

RITA LIEPA

SVEŠA VASARA

romāns, $3.50

...tur pagraba dzīvoklī ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅS

AKLĀ IELA

noveles un stāsti $2.60

...visa dzīve Arnim likās kā šī Aklā iela, no kuras nebija izejas...

KARLIS STRAZDS

NĀVES IELENKUMĀ

romāns, $3.50

...traģēdija, kuras beigu cēliens vēl nav nospēlēts...

R. VALDESS

JŪRAS VILKI

$3.25

J. VESELIS

VIESTURS VARAPOGA

$2.50

K. SKALBE

KOPOTI RAKSTI

I.-VII. gr., $4.50-$4.75

H. BUDULS

CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ

$2.75

VESELĪGA DZĪVE

$2.10

J. VĪTOLS

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

$11.00

J. STRAUBERGS

SEN TO RĪGU DAUDZINĀJA

$2.50

V. fon HEIDENSTAMS

KAROLĪNIEŠI

Tulk. L. SKALBE

romāns, $3.80

Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuriem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto

JĀŅA NIEDRAS UN PĒTERA LIELZUIKAS
(BASS) (TENORS)

KONCERTS

10. martā, plkst. 7 vakarā sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto.
Programmā latviešu oriģinālDziesmas un dueti. Cittautu ārijas.
Pie klavierēm A. KURG

DAUGAVAS VANAGU HAMILTONAS NODAĻA
RĪKO SVĒTDIEN, Š. G. 11. MARTĀ, PLKST. 3.00 PP.
DV K TEĀTRA IZRĀDI SV. MICHAELA ZĀLĒ, 213 JAMES ST., N.
Izrādīs režisores A. MAČAS vadībā
Ā D. ALUNĀNA lugu

Visi mani radi raud

Ieeja $1.25. Skolēniem un bērniem ieeja brīva.

DVF apgāds Londonā

izdevis latviešu valodā pirmo grāmatu par dzīvi Padomju Savienības vergu nometnēs Sibirijā. Maz ir to latviešu ģimeņu, kurām viens no piederīgiem vai paziņām tur nebūtu. Vācu ārsts Dr. Šolmers pavadījis vairākus gadus kopā ar viņiem un par piedzīvoto stāsta grāmatā

MIRUŠIE ATGRIEŽAS

Grāmatai 240 lpp., iesieta maksā $3.00.

Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto

PLAŠĀKĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA, TEL. EM 8-0792

VIENMĒR KRĀJUMĀ:

- VISJAUNĀKIE IZDEVUMI
- ROMĀNI
- STĀSTI
- NOVELES
- DZEJAS
- BĒRNU GRĀMATAS
- REITERA KORA SKAŅU PLATES
- ŽURNĀLI
- „DELTA" SMARŽAS

NODROŠINIET SAVU ĢIMENI

Jaunais ‚LYSOL'

Nav indīgs! Drošs!

Jaunais LYSOL — Kanadas galvenais dezinfekcijas līdzeklis, kas nav indīgs, pašreiz iekaro pasauli — nepārspēts dīgļu iznīcinātājs spēks. LYSOLA pilnīgās dīgļu iznīcināšanas spējas nodrošina jūsu mājsaimniecību pret baktērijām un kaitēkļiem, dezinficējot visu māju.

LIZOLS
Tīra
Dezinficē
Novērš nepatīkamo smaku

Dabūjams visos drogu veikalos

LD-5508

TIP TOP TAILORS

Kanadiešu sievietes izvēlas...
Mūsu importētos ražojumus!
Mūsu moderno stilu!
Mūsu slaveno šūdinājumu!
Tikai par

$49.50

"CLUB" apģērbi

Ieturiet stilu!
Izvēlieties to labāko no britu vilnas audumiem un pagatavojiet pēc mēra pie Kanadas lielākā apģērbu gatavotāja pēc mēra.
Garantējam, ka būsit apmierināti, ja ne, saņemsit naudu atpakaļ
LABA KREDITĒŠANĀS
Visur ir Tip Top pārstāvniecības

Tip Top tailors

TF- 55-2

ALBINU PUTNIEKU meklē māsas.

Rakstīt A. KIVLENIEKAM,
12 Raglan Ave, Toronto, Ont., Canada (295)

Ainu, Ernesta m.,
MĀRTINSONS, dz. Lima,
dzim. Stopiņos 1922. g., meklē māte Latvijā.
Rakstīt:
J. Siliņš, 8 Preston St.,
Worcester, Mass.,
U.S.A.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

IZĪRĒJAMAS divas istabas un virtuve ar vai bez mēbelēm. Garāža. Tel. LA 1457, Toronto. (298)

HIGH PARK rajonā izīrējama liela — gaiša istaba un virtuve. Laba satiksme. Vēlama ģimene, kas varētu uzraudzīt 3½ g. vecu meiteni vai, kurai būtu uzraugāms bērns. Zvanīt pēc pl. 5 vakarā, tel. ME 7884, Toronto. (273)

HIGH PARK raj. izīrējama mēb. istaba un virtuve. Zvanīt pēc pl. 5 vak. RO 6-4651, Toronto. (300)

BLOOR — DOVERCOURT rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt vakaros — LA 7594, Toronto. (241)

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums
Tel. OL 1403,
Toronto

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

490 College St., tel. WA 4-8213, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

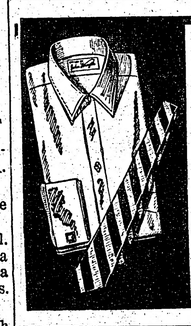

Forsyth
Maker of Canada's Finest Shirts

Vairāk kā 50 gadu John Forsyth Limited labie amatnieki ražo augstas kvalitātes kreklus. Katrā Forsyth kreklā ir ierakstīta garantija, kas jums dod tā labās kvalitātes nodrošinājumu.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
3537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

VAI ESAT JAU LASĪJUŠI ŠO JAUNO GRĀMATU?

ARTURS VOITKUS

PIEDĀVĀ
DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 11. martā, pl. 5 dievkalpojumi: pl. 9.15 sv. Toma baznīcā Bronksā ar dievgaldu; plkst. 3 pp. Bruklīnā ar dievgaldu; plkst. 6 Džamaikā; plkst. 2 Hempstedē un vēl Nuarkā (N. J.).

DETROITĀ (MICH.)

Detroitas latv. ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojums svētdien, 11. martā, plkst. 2 pp. sv. Marka baznīcā, Grand Blvd. 1045 E. (Prāv. A. Skrodelis.)

ČIKĀGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katrā mēnesī 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 823 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cēnas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minеapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langiņs.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 11. martā, plkst. 6.30 v. plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

Pūpolsvētdienā, 25. martā, dievkalpojums ar dievgaldu.

Lielā Piektdienā, 30. martā, Sv. Vakariņa dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiks Fort Viljamā Trīsvienības baznīcā, 560 May St. Sākums plkst. 6.30 vak. Svētdienās pusstundu pirms dievkalpojuma Svētdienas skola bērniem.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

Londonā 11. martā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalp.

St. Katarīnās 25. martā, Pūpolu svētdienā, plkst. 3 pp. Kristus b. dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, 30. martā, Lielā Piektdienā, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu.

Niagarā, 1. aprīlī, Lieldienās, pl. 2 pp. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5533-45 Ave Red Deer, Alta.

Māc. A. Čops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

11. martā, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

18. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

25. martā, plkst. 11 rītā Pūpolsvētdienas dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Svētdien, 11. martā, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā ciešanu laika dievkalpojums bērniem un jaunatnei.

Svētdien, 18. martā, plkst. 4 pp. sv. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Svētdien, 25. martā, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā, Pūpolu svētdienas dievkalpojums.

Zaļā Ceturtdienā, 29. martā, pl. 8 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā.

Lielā Piektdienā, 30. martā, pl. 6 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu sv. Jāņa baznīcā.

Lieldienu rītā, 1. aprīlī, plkst. 5.30 no rīta — agrais dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Lieldienu dienā, 1. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont. tel. OL 8171.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. martā, plkst. 2.30 pp. ciešanu laika dievkalpojums.

18. martā, plkst. 2.30 pp. ciešanu laika dievkalpojums.

30. martā, Lielā Piektdienā, pl. 2.30 pp. dievkalpojums ar dievgaldu.

Bramptonas latviešu ev.-lut. dr. 25. martā, Pūpolu svētdienā, plkst. 1.30 pp. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. T. Avīks, 109 Emerson Ave tel. LA 6175, Toronto.

Pūpolu svētdienā, 25. martā, pl. 1.30 pp. dievkalpojums sv. Olava baznīcā ar arhibīskapa pārstāvja prāvesta A. Skrodeļa piedalīšanos. Dievgalds.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So).

Ceturtdien, 8. martā, plkst. 7.00 vakarā plkv. O. Kalpaka piemiņas vakars abām jaunatnes grupām, 116 Hughson St. So.

Piektdien, 16. martā, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda — 20 Carrick Ave.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Svētdien, 11. martā, plkst. 9.45 no rīta Bībeles stunda.

Svētdien, 18. martā, plkst. 9.45 no rīta dievkalpojums.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

11. martā, dievkalpojums pl. 5 baznīcā.

Svētdien, 18. martā, plkst. 9.45 no rīta dievkalpojums.

18. martā bērnu un jaunatnes dievkalpojums pulksten 3 pp. ar ticības mācības stundu pēc tam jaunatnes grupai.

30. martā, Lielā Piektā — dievkalpojums ar dievgaldu pl. 3 pp. baznīcā. Dievgaldniekus lūdz iepriekš pieteikties. Kollekte pašu draudzei.

1. aprīlī, Lieldienu dievkalpojums baznīcā plkst. 3 pp.

8. aprīlī, bērnu un jaunatnes dievkalpojums baznīcā pl. 3 pp. Pēc tā ticības mācības stunda jaunatnes grupai.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklendelkā, svēdien, 11. martā, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 11. martā, plkst. 14 anglikāņu bazn. dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Norandā, svētdien, 11. martā, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Bērniem mācības sestdien plkst. 14.00.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C. Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

11. martā, plkst. 3 dienā plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums ar aizlūgumu par latvju cīnītājiem.

25. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 2 dienā dievkalpojums ar jaunie-šu iesvētīšanu un dievgaldu.

30. martā Lielajā Piektdienā, pl. 3 dienā dievkalpojums ar dievgaldu.

1. aprīlī, Lieldienās, plkst. 3 dienā svētku dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperis, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Svētdien, 11. martā, plkst. 14.00, dievkalpojums, pieskaņots Kalpaka dienai. Dziesmu grāmatas. Pēc dievkalpojuma draudzes Dāmu komitejas 5 gadu atcerei veltīts draudzes tējas vakars.

Svētdien, 18. martā, plkst. 14.00, Ciešanu laika dievkalp. Dziesmu grāmatas.

Piektdien, 30 martā, plkst. 14.00, Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

Svētdien, 1. aprīlī, plkst. 14.00 Lieldienu dievkalpojums. Dievkalpojumu kuplinās Vinipegas latviešu vīru koris. Dziesmu lapiņas.

Dofinā, svētdien, 25. martā, pl. 12.00 dienā, Farewell skolā Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Visjaunākās grāmatas

JĀNIS KLĪDZĒJS
DŽENITORS

428 lpp. $4.00

...Man vienmēr gribas satikt, atrast cilvēku, uz kuru es varētu, drīkstētu un man patiktu paskatīties no lejas uz augšu...

ĢIRTS SALNAIS
UGUNS AVOTI

711 lpp. $6.40

...viņas mazā, dzīvīgā sejiņa bija pārlieku nopietna, brīsniņu iegrimstot kādās aizraut īgās pārdomās, bet nezaudēja pievilcību un darža vēl...

DV

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SKARBAIS FEBRUĀRIS EIROPĀ

Piezīmes par latviešiem Alpu piekājē Bavārijā

Pēc ziemas laikam samērā siltā decembŗa un janvāŗa, februāri visā Eiropā iestājās Sibirijas aukstums. Dzīvsudraba stabiņš termometrā nereti noslīdēja zem 30 gr. C.

„Auksti, nešpetni auksti!" teica latviešu tēvocis Garmišā. „Krāju markas, lai vasarai varētu nopirkt jaunas kurpes un kreklu. Nu naudiņa vējā. Izkūpēja gaisā."

Nav viegli šim tēvocim Vācijā. Trūcīgā ienākuma no sociālās pārvaldes tikko pietiek visnepiešamākam. Un ja nu uzbrūk kas neparedzēts, un šoreiz tas bija bargais aukstums, tad budžeta gālu savilkšana nav viegla lieta.

*

„Lasu latviešu laikrakstus, kuŗus labi ļaudis piesūta no aizjūŗas. Tanīs rakstīts, ka daži tautieši Vācijā nav bijuši apmierināti ar ASV un Kanadas latviešu ziedotajiem Care saiņiem. Iekšā nav bijis tā, ko sirds labprāt vēlējusies. Acīmredzot, Vācijas latviešu vidū dzīvo arī krietni paēduši ļaudis. Jebšu šādiem runātājiem nav goda. Esmu priecīga, ka paziņas Amerikā mani atcerējās. Daudz marku palika maciņā, kas citādi būtu izdotas par dārgām uzturvielām."

Tā teica mūsu tautiete Memmingenā.

Memmingena ir pats lielākais latviešu centrs Dienvidvācijā. Tāpēc skaistajā vācu pilsētiņā it bieži dzirdama latviešu valoda. Še dzīvo arī uzņēmīgi tautieši, kas gadu tecējumā prašuši tikt pie sava veida turības. Ne vienam vien ir savs veikals, kas, ja arī nenes lielu peļņu, tad katrā ziņā krietnākus ienākumus nekā dod bezdarba vai sociālais pabalsts.

Bet pasaulē jau tā bijis un ir, ka pravieši savā zemē neciena. Dažs memmingenietis pikts uz savas tautas tirgoņiem, kāpēc labāk iepērkas pie vācieša.

„Kāpēc tā darāt?" jautāju.

„Itin vienkārši — ja nav man, lai nav arī viņam," skan atbilde. Otrs saka: „Pie vāciešiem var lētāk iepirkties."

Daudz latviešu dzīvo arī Minchenē — Ludvigsfeldā. Bet kas gan ir turienes latviešu skaits iepretī Minchenei — otrai lielākai Rietumvācijas pilsētai. Minchenieši uz sevi toties lepni, jo „no savām mājām izdzinuši nesaticības garu."

„Ja dzirdam un lasām par latviešu nesaticību citās vietās, tad esam priecīgi, ka pie mums valda draudzība un saticība," tā man stāstīja daudzi Minchenes latvieši.

Mazs, bet enerģisku latviešu centrs ir Šongavā. Turienes latvieši sevi pratuši „situēt." Bet varbūt tā ir sagadīšanās, ka šongavieiem aizjūŗas zemēs vairāk draugu, un pateicība par „Amerikas onkuļu" sagādāšanu vietējiem latviešu pārstāvjiem nemaz nepienākas...

*

Rozenheimu pag. gadā piemeklēja pamatīgi plūdi. Šogad stāvoklis var būt līdzīgs, kāpēc tur dzīvojošos latviešos valda „mūžīga trauksme."

„Viss jau būtu labi," saka tautieši, „tikai bezdarbs nokauj garu. Vienīgās darba iespējas pagaidām ir latviešu rotās, bet tās ir tālu. Ģimenes cilvēkam neatmaksājas. Bet neatmakājas arī pie vācieša par puisi iet. Nav jau tiem Vācijas latviešiem vairs tā muskuļu spēka."

Daži rozenheimieši savā laikā devušies uz „melno" rotām. Viens otrs vēl tagad tur strādā. Dažs, „kursu" neizturējis, atgriezies mājās. Daudziem rotu vīriem savā laikā pazīstamais „Ošlapiņš" saka: „Pie velna, kraukļi naktīs knābj acis laukā, tad jau labāk piņ sievas."

Nu, protams, ir jau arī šāda „darba mīļotāji." —

Jauka dzimšanas dienas dāvana

Kādai jaunai angļietei, Margarētai Dāvidsonei pēdējo 8 gadu laikā piedzimuši 11 bērni. Pēdējie bijuši trīniši, un tagad ārsts norādījis, ka ap 10. martu var atkal sagaidīt trīnīšus.

Pati māte ir priecīga par jauno ziņu, jo 10. martā ir tās 31. dzimšanas diena, un trīniši būšot tai īstā dzimšanas dienas dāvana.

Tēvs, kuŗš ir dzelzceļa strādnieks, par jauno ziņu bijis gan manāmi satraukts, bet tomēr priecīgs. Viņa tēvs tam uzdāvinājis savā laikā auto, jo šāds transports ir ērtāks un izdevīgāks nekā bērnu ratiņu karavāna, bet tagad tam dāvana būtu jāpārmaina pret autobusu: Tomēr bērnu piemaksas no valsts puses ir ļoti mazas — tikai 8 šiliņi, tāpēc nabadzīgajam dzelzceļa strādniekam ģimenes transports sagādās vēl diezgan lielas galvassāpes.

VIŅES SOCIĀLISTU ATZINUMI

Ziņojums no Austrijas

Ka Maskavas komūnistiem nav Austrijā ko meklēt, pierādīja jau tas, ka pirms nesena laika Viņē durvis bija jāslēdz Vispasaules arodbiedrību savienībai, kas būtībā nav nekas cits kā boļševiku spiegu centrāle.

Tagad, kad izskanējuši „skaistie" vārdi, ko Chruščevs 20. komūnistu kongresā Maskavā veltījis Austrijas sociālistu partijai, tā Kremļa politiķiem atbildēja īsi un skaidri ar sava līdera, kas reizē ir Austrijas valdības vicekanclers, Dr. Adolfa Šerfa vārdiem: „Chruščeva apgalvojumiem un aicinājumiem sadarboties ar komūnistu partiju nav ne mazākās atskaņas Austrijas sociāldemokratos. Mēs atceramies, ka kominforms savā laikā mūsu sociālistus izsludināja par saviem ienaidniekiem. Līdz šim nav pierādījies, ka komūnisti pret sociālistiem būtu savu naidīgo nostāju mainījuši. Chruščeva aicinājums ir tukša propaganda, ar to viņš boļševiku pajumtē vēlas ievilkt arī sociālistus."

Austrijas prese šādu katēgorisku savu sociālistu komūnisma noraidījumu vērtē atzinīgi un apzīmē par veselīgu Viņes sociālistu reaģēšanu. Krievu okupācijas gadi esot rādījuši, ka arī ļoti kreisi noskaņotam sociālistam, un Austrijas sociāldemokrati ir izslavēti par viskreisākiem šīs partijas pārstāvjiem pasaulē, — nav un nevar būt nekas kopīgs ar komūnismu.

Viņes politiskās aprindās ir pārliecībā, ka visā drīzumā Prāgā un Budapeštā atjaunos tiesu procesus, kas noderbosies ar savā laikā notiesāto Slanska un Rajka lietu. Tā kā tagad Staļina ēra ir atzīta par nepareizu, tad sagaidāms, ka partijas programmas koriģēšanā notiks asi un stūraini gājieni, kas vienam otram sarkanajam prasīs galvu.

M.

KĀDAS GODĪBAS GALS...

(Pārnesums no 4. lpp.)

rokās un vairākas stundas mēģināju sadūšoties, lai ietu to pašu ceļu, kuŗu aizgāja mans vadonis. Bet es nevarēju sevi pārvarēt, jo mana sieva un bērni man bija par daudz mīļi. Un tā es sēdēju līdz satumsa, cerēdams, ka kaut kādā veidā man izdosies izkļūt no krievu ielenkuma. Bija plkst. 10.00 vakarā, kad ar vēl citiem stāba vīriem izgāju no Berlīnes apakšzemes bunkura. Tur es ieraudzīju Bormani iekāpjam tankā, bet tas tūdaļ tika sašauts un viņš rāpās ārā. Tā kā par frontes pārraušanu nebija ko cerēt, mēs paklausījām kādam vecākam virsniekam un devāmies apakšzemes dzelzceļa tunelī, lai mēģinātu izkļūt uz Zēštrāsi. Mēs devāmies uz priekšu pa tumšo tuneli un rezultātā ieraudzījām, ka izeja aizsprostota. Daži no virsniekiem bija tā pārsteigti, ka izvilka pistoles un nošāvās.

Tad tunelī sāka plūst gāze un dūmi, un mēs ar mokām turējāmies kājās, piespiduši sev pie deguniem kabatas lakatiņus. Acīmredzot krievi mūs centās izkūpināt. Tad mēs izdzirdām tanku rūkoņu un cerējām, ka tie būs mūsu. Negaidot kāda balss skaidrā vācu izloksnē sauca: „Katrs vācietis lai nāk steidzīgi augšā, tanki nāk jūs izpestīt." Tur stāvēja kāds vācietis, tērpts vācu Folksšturma uniformā. Domājām, ka esam glābti. Mēs skatījāmies apkārt un ieraudzījām krievu tankus. Nepazīstamais vīrs mūs nodeva ienaidniekam. Mēs tikām nekavējoties atbruņoti un piedalīti kādai gūstekņu kolonnai. Izgājuši cauri Berlīnei, mēs nonācām Kistrīnē, un tur mūs iesēdināja Pozenes vilcienā. Ceļā uz Kistrīni kāds no krievu sargiem ieraudzīja uz manas rokas lentu „Adolf Hitlers Leibstandarte," un teica man klusā vācu valodā: „Prieks jums būtu labāk, ja neviens nezinātu, ka esat SS vīrs." Es nekavējoties norāvu savu lentu, un ļoti iespējams, ka šis vīrs **izglāba man dzīvību, jo tajās dienās viss bija iespējams,** un vācu gūstekņa dzīvība nebija dārga.

Tad drīz mani sāka iztaujāt: vārds, dienesta pakāpe un ko esmu darījis. Nedomāju nekā slēpt un devu patiesas atbildes. Drīz es kļuvu „atzīts" gūsteknis, un mana iztaujāšana atkārtojās visai bieži.

NO CIETUMA UZ CIETUMU

Septembrī mani novietoja Kotlajaerni cietumā, kur izjautāja visu par „vadoni". Decembrī mani pārsūtīja uz Maskavu, uz Lubjankas cietumu, bet pēc neilga laika uz Butirku cietumu. Šajos cietumos man bija atņemta katra iespēja sazināties ar citiem cietumniekiem. 1946. gada aprīlī mani atveda atpakaļ uz Berlīni un ievietoja cietumā Magdalenas ielā. Tur es ieraudzīju Guenči, Hitlera adjutantu, un Bauru, Hitlera pilotu. Vēlāk pēc šīkas iztaujāšanas mani aizveda uz vietu, kur atradās valsts kancelejas bunkurs, un man bija jāparāda, kur mira Hitlers. Ap divpadsmit vecākiem krievu armijas virsniekiem man bija jādemonstrē pēdējie brīži bunkurā. Es ticu, ka starp viņiem viens bija maršals Sokolovskis. Man bija jāparāda, kādā stāvoklī uz dīvana atradās Hitlera un arī Ēvas Braunas nedzīvie ķermeņi. Sekoja jautājumu virkne, un tie bira bez mēra, lai krievi pārliecinātos, vai es nemeloju. Tad es tiku izvests ārpus bunkura, un man bija jārāda vieta, kur sadedzināja Hitleru un Ēvu. Pēc tam mani aizsūtīja atpakaļ uz Butirku cietumu, un tur es pavadīju ilgus un smagus 10 gadus kā krievu gūsteknis. Tas bija tikai pirms dažiem mēnešiem, kad Butirku cietumā vācu sargs izsauca manu vārdu un paziņoja, ka valdība nolēmusi mūs atlaist mājās. Pirmajā brīdī es nevarēju šīm ziņām ticēt un nevarēju iedomāties, ka atkal redzēšu savu sievu un bērnus, un vai tie mani vairs pazīs. — Tad sākās gatavošanās ceļam, pats ceļojums, un beidzot brīnišķīgais brīdis, kad stāvēju Berlīnē pie Zooloģiskā dārza piestātnes. — Tā beidzās kāda diktātora dzīve, kuŗš pasaulei darījis tik daudz sāpju un launuma.

L. Zvirbuļa liecība ASV Kongresa komitejā

ASV Tautas Vietnieku nams iecēlis apakškomiteju F. Herberta vadībā, kas noskaidro, vai ASV valdība nepārmaksā par lidmašīnām, ko tai piegādā privātas firmas. Viena no šādām firmām ir lidmašīnu būvētava Grumman Airkraft, pie Ņujorkas. Šīs sabiedrības prezidents ir Leons A. Zvirbulis (Swirbul). Viņš ir latvietis, kas ieceļojis agrākos laikos un beidzis studijas Cornell universitātē. Piezīmējams, ka Zvirbulis nepiedalās latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Grumman firma kopš 1950. gada labdarīgos ziedojumos izdevusi 668.000 dol. Šie līdzekļi nodoti slimnīcām, universitātēm, Sarkanajam Krustam un tml. Kongresa apakškomiteja gribēja zināt, vai šie milzu ziedojumi nepaaugstina lidmašīnu cenu, kas jāsamaksā ASV valdībai, resp. nodokļu maksātājiem.

Grumman firma 1954. gadā pārdevusi valdībai lidmašīnas par 235 milj. dolariem. Firma nomā valdībai piederošo īpašumu 24 milj. dol. vērtībā, bet īpašumu 27 milj. dol. vērtībā lieto bez nomas. Apakškomitejas loceklis Gevins bija neapmierināts, ka ASV valdība nodevusi Grumman sabiedrībai fabriku ēkas ar iekārtu un „garantētu peļņu." Firma ražo jūras aviācijas lidmašīnas.

A. DEGLAVA

VECAIS PILSKUNGS

izrāde š. g. 14. un 21. aprīlī Ontario Karaliskā muzeja zālē, 100 Queens Park, Toronto DV T uzvedumā

Pilskungs: „Ja tu žūpos un kārtis trumpos, es tev liks uzskaitīt piecdesmit un kā kopalu izmetis no mājām. To tu man, žorks, liec aiz auss!" Sproģis: „Likšu, cienīgs, žēlīgs Pilskungs, aiz abām ausīm ilkšu!"

DRAUDZĪBA IR LABA LIETA

Rīgas roveru dzimta DV namā 25. febr. rīkoja draudzības vakaru, uz kuŗu aicinātas tika lielgaidu un Tērvetes roveru dzimtas. Atklādams vakaru, dzimtas vecākais v. M. Strīpnieks piebilda, ka draudzība ar lielgaidām jau pastāv no vienības dibināšanas, bet ar Tērvetes roveriem tā ir vēl pavisam jauna.

Vakara ievadam Rīgas roveru dzimtas slavenie fotografi un kinooperātori Ilgvārs Broks ar Andri Priedīti rādīja skaistas un ļoti interesantas „miglu bildes" no nometnēm un citām izdarībām. Tad sākās diskusijas par aktuāliem un interesantiem tematiem, kuŗās piedalījās ir viesi, ir saimnieki. Un tad, kā uz burvja mājienu, parādījās pankūkas. Kas un kā tās pagatavojis, palika noslēpums, bet ka tās bijušas rīdzinieku Kārļa Šūna un Ulda Vagnera roku darbs, par to visi priecājās. Saprotams pats par sevi, ka arī lielgaidas gribēja pierādīt savu saimnieču veiklību, tādēļ pie pankūku galdā likšanas ķērās Priedīte un Upeslāce, kas viņām teicami arī padevās.

Taču būtu pilnīgi neiespējami, ja draudzības vakarā nebūtu arī prieka un jautrības, tādēļ arī gāja valā dejas un jautras izdarības. Tas nebija grūti, jo saimnieki visu jau iepriekš bija paredzējuši, un viss gāja kā pēc notīm.

Šķirties no draugiem visiem bija žēl. Vai tas nenozīmē, ka šādi vakari būtu rīkojami biežāk?

„DIENVIDNIEKI" SALAKU ZVEJĀ

Toronto un tālāk uz ziemeļiem dzīvojošie tautieši lepojas ar bagātīgajiem asaru lomiem tuvākajos ezeros, bet dienvidnieki — Hamiltonas, St. Katarīnas, Niagaras tautieši jau ceturto nedēļu ar lieliem panākumiem Erijas ezerā zvejo salakas.

Ja tikai ledus kārta nekļūs nedroša, tad tas turpināsies arī nākošajās nedēļās. Uzņēmumā redzams St. Katarīnas DV nodaļas valdes loceklis Bokalders ar visām „ērtībām" zvejojot salakas.

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA

Kanadieši saka

"DIME" (DAIM)

Šis populārais mūsu sudraba naudas gabala nosaukums cēlies no latīņu vārda "Decimus" viena desmitā — daim ir 10 centi vai viena desmitā daļa no dolara. „Nickel" ir izplatīts vārds piecu centu apzīmējumam; tas nosaukts pēc metalla, no kā tas pagatavots.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario

BRĪVMŪRNIEKI UN CIŅA PAR LATVIJU

Kas slēpjas aiz mistiskajām brīvmūrnieku ložām?

Brīvmūrniecība ir vecākā brālības organizācija pasaulē. Brīvās Latvijas laikā par brīvmūrnieku ložām klājās biezāks plīvurs, nekā tagad tas ir, piem., Amerikā, kur par to raksta un runā daudz atklātāki. Parastais uzskats ir, ka brīvmūrniecība ir žīdu pasaules varas ierocis un mērķu īstenotāja.

Paši brīvmūrnieki jeb masoņi saka, ka brīvmūrniecība ir morāles misticisms, izteikts uzticībā Dievam un mūžīgai dzīvošanai un brālīgai mīlestībai cilvēku starpā. Tās mērķis esot palīdzēt tās locekļiem skaidrāk izprast savus pienākumus pret Dievu un citiem cilvēkiem. Sensenie masoņu simboli atgādinot zināmas patiesības, kas dzīvē stingri jāievēro, piem., masoņiem labi pazīstamā jēra ādas nozīme prasot domu un darbu ētisko tīrību.

Brīvmūrniecības mācības pamatā ir monoteisms — viendievība. Tādēļ tajā apvienoti cilvēki no dažādām tautām, ticībām un uzskatiem. Brīvmūrniecības iekšējais rituāls ir slepens. Brīvmūrniecība nevienu neaicina savās rindās, bet ceļu uz to meklē visiespaidīgākās vadošās personas valstī. Anglijas un Zviedrijas karaļi ir brīvmūrnieku ložu augstākie meistari. 13 ASV prezidenti bijuši augsta grada masoņi, to vidū arī Dž. Vašingtons, Monro, Hardings, Tafts, abi Rūzvelti un H. Trūmens, bet ne prezidents Eizenhauers. Masoņi ir ASV augstākās tiesas prezidents Vorrens, ģenerāļi Ridžvejs un Bredlijs. Ģenerālis Mekartūrs brīvmūrniecībai atvēra durvis Japānā.

Eiropā diktatūras valstīs, arī Padomju Savienībā brīvmūrniecība bija un ir aizliegtas, bet pēc Otra pasaules kara brīvmūrnieku ložas atkal atjaunotas. Rietumvācijā, Austrijā, Italijā. Bet visās valstīs, kur darbojas brīvmūrnieki, darbojas pret viņiem organizēta kustība.

Kaut arī viens no masoņu simboliem ir bībele, katoļu baznīca, sākot ap pāvesta Klementa 12. bullu 1783. g., ir nostājusies stingrā opozicijā pret brīvmūrniekiem. Franko Spānijā brīvmūrniecības kaitīgumu pielīdzina komūnismam. Bet zemēs, kur brīvmūrnieku ložas aizliegtas, tās darboja slepeni.

Pirmā masoņu loža Amerikā dibināta 1733. g. Bostonā, bet tagad visās ASV valstīs darbojas 15.700 ložu ar 4 milj. locekļu. Pēc Collier enciklopēdijas datiem visā pasaulē ir 6 miljoni masoņu. Šis skaitlis nav liels, bet brīvmūrnieku ietekme pasaulē ir ārkārtīga, jo tur darbojas tie, kam vara un iespaids tautās.

Brīvās Latvijas laikā daudzi valstsvīri, diplomāti, sabiedriski un saimnieciski darbinieki bija brīvmūrnieki. Prezidenta K. Ulmaņa varas laikā brīvmūrnieku ložu darbība nebija aizliegta Latvijā. Tas rāda, ka K. Ulmanis nekad nav bijis diktātors šī vārda tirānniskajā nozīmē. Gluži otrādi, svarīgākajos sūtņu amatos K. Ulmaņa valdība iecēla brīvmūrniekus.

Tagad trimdā mēs varam jautāt, vai brīvmūrniecība sekmē vai apgrūtina ciņu par Latvijas atbrīvošanu? Ja komūnisms noliedz brīvmūrniecību un to vajā, tad trimdiniekiem ir dibināts pamats gaidīt, ka tie latvieši brīvajā pasaulē, kas darbojas brīvmūrnieku ložās, dara visu iespējamo arī no šīs puses, lai mudinātu pasaules politiku vadošos spēkus atbalstīt apspiesto tautu ciņu par zaudētās brīvības atgūšanu. Ja tas netiek darīts, vai arī brīvmūrnieku ložas, kas sev piedēvē viscēlākos cilvēces mērķus, atsakās izlietot savu iespaidu pasaules politikā nebrīvo tautu labā, tad mums ir tiesība apsūdzēt brīvmūrniecību divkosībā, melos un nodevībā pret Dieva likumiem par visu cilvēku un visu tautu brīvību.

Ja ir runa par Latvijas brīvību un latviešu tautas dzīvības glābšanu, tad mums mērķis jāsasniedz pa visiem iespējamiem ceļiem, kas mūs ved pretī Latvijas brīvībai.

Saturns.

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Kanadas operas festivāla

izrādes turpinās līdz 10. martam Ķēnišķīgajā Aleksandras teātrī. Šai nedēļā vēl iespējams noskatīties visas trīs šai sezonā uzvedamās operas. Karmenas izrāde 8. martā vakarā un 10. martā pēcpusdienā; M-me Butterfly 10. martā vak. un Mocarta Don Huanu (Don Giovanni) 7. un 9. martā vak.

Sevišķi ieteicams apmeklēt Don Huana izrādi, kas labi iestudēta un sniedz noskaņotu iespaidu. Sevišķi izceļas Leopolds Simono (Simenean), tenors no Montreālas Dona Otavio lomā, tāpat arī Andrē Mekmillena, kas lieliski dzied un tēlo Leparelli.

Arī pārējie dziedātāji labi iederas savās lomās.

SPORTS

FUTBOLS ŅUJORKĀ

DV 1. komanda, rādot labu saspēles māku, guva savā līgā uzvaru pret Bronx Juventus 5:1. Latviešu labā vārtus ieguva Zāmurs, Bauers, Eikstrēms, Skulte un Šķiņķis. Toties otrai komandai neveicās un zaudēja 0:7 pret spēcīgo Bruklīnas italiešu komandu.

SPORTS ČIKĀGĀ

Čikāgā, tāpat kā citās lielākās pilsētās ASV, kur pulcējušies latvieši, rosīgi darbojas sportistu kopas jau vairākus gadus.

Kā kopas tās pastāv pie Čikāgas latviešu biedrības un DV. ČLB ir nedaudz lielāka, jo darbojas volejbolisti (viena vīriešu un divas sieviešu komandas), tenisisti, futbolisti un nedaudz vieglatlētu. Turpretim pie DV ir tikai basketbolisti. Jāpiezīmē, ka daudzi DV sportisti spēlē basketbolu un volejbolu pie ČLB.

Ļoti čaklas un treniņos labi piedalas volejbolistes. Tur nopelns Ilmāram Dumpim, kuŗš rūpējies, lai piesaistītu jauno audzi un treniņos apgūtu pareizu tehniku. Pēdējās spēlēs pret „Park District" amerikāņu meitenēm mūsējās izcīnīja uzvaru, kaut ļoti neparasta ir jaunā amerikāņu volejspēles metode.

Vīriešu un sieviešu volejbola treniņi notiek reizi nedēļā — Humbolt parkā (vīr. pirmdienās un siev. otrdienās).

Futbolisti pēc aizvadītās vasaras ar saviem daudzajiem zaudējumiem nav noskumuši, bet jau plāno un gaida dienu, kad varēs sākt treniņus. Futbolistus vada Jānis Fogelis, un šogad ir arī vidējo valstu latviešu futbola nozares vadītājs. Kā notikumi rāda, pēdējais gads radījis interesi par eiropēisko futbolu. Daudzreiz neiztiek ar pašu cilvēkiem, un robs jāizpilda ar cittautiešiem.

Latvieši iecienījuši arī tenisa spēli. Parku ir daudz un laukumi pieejami. Tenisistu sekciju vada Jānis Bokalteris. Pagājušā gada V. V. L. M/S 1., 2. un 3. vietas izcīnīja Čikāgas sportisti.

Vieglatlēti nav organizējušies kopējos treniņos. Vecākajos manāms pagurums, bet jaunie treniņus izdara savās skolās. Domājams, ka sakarā ar to, ka 3. Z-Amerikas latv. M/S vieglatlētikā būs Čikāgā, radīsies lielāka interese un daudzi atsāks nopietnākus treniņus.

DV sporta kopu vada Edvins Tums, kuŗš pats ir ļoti aktīvs sportists un ar labiem panākumiem piedalās visās bumbu spēlēs. ČLB sporta kopu vada Arvīds Strāls.

Abu vienību starpā valda laba saskaņa.

A. S.

SACENSĪBAS VOLEJBOLĀ

25. febr. Linkolnā kārtējā apgabalu izcīņā sastapās Čikāgas un Linkolnas volejbola komandas.

Trijos setos vienlīdzīgā spēlē uzvarēja Linkolnas Tālava. Pirmais sets 12:15, otrs 15:3 un trešais 13:15. Mājiniekiem tas bija lielisks gandarījums un uzmudinājums. Tālava ir jauna kopa, kas šogad pirmoreiz piedalās sacensību turnīrā, bet jau ar pirmo spēli uzvar pag. g. ASV meistaru! Jāpiezīmē, ka čikāgieši devās spēlē tūliņ pēc 17 stundu garā ceļojuma, stipri noguruši, pavisam sliktā omā bija Visvaldis Reinfelds, kuŗa auto cieta katastrofu, tos bija jāatstāj un ceļš uz sacensībām jāturpina vilcienā. No braucējiem nelaimē neviens nav cietis.

No sievietēm pārākās izrādījās čikāgietes — kā 1. tā 2. komandā uzvarēja mājinieces.

Čikāgas I — Tālava pirmais sets 15:12, otrais 8:15 un trešais 15:4. Čikāgas II — Tālava — 15:5, 9:15 un 15:6.

Sacensības bija labi organizētas. Par to paldies sporta kopas prkam J. Sileniekiam un visiem linkolniešiem pār laipno uzņemšanu, naktsmājām un viesmīlību.

NĀKOŠĀS SACENSĪBAS

17./18. martā Čikāgā, kārtējā apgabala izcīņā volejbolā un basketbolā sastapsies Mineapoles, Indiānāpoles un Čikāgas k-das: sestdien, 17. martā spēles sāksies plkst 10.00 un beigsies pl. 5.00, bet svētdien, 18. martā — pl. 10.00 — 1.00. Sacensību vieta Columbus Park, atrodas pie Jackson un Central ielu krustojuma.

Šīs būs ļoti spraigas un saistošas sacensības.

ŠIS UN TAS

Kas ir labākā latviešu basketbola vienība trimdā? — Arnolds Šmits saka, ka tā būtu jāmeklē Austrālijā, ASV latviešu sportisti domā, ka viņu jaunās zvaigznes mirdz visspožāk, bet kanadieši, bez preses atbalsta, klusē. Basketbola lietpratēji atzīst, ka šī sporta veida spēju līmenis ķenguru zemē esot daudz zemāks nekā Anglijā, bet kāds tas ir britu salās — tas atkal nav noslēpums daudziem šejienes latviešiem. Atliktu tātad dažu ASV latv. vienību un Toronto DV kandidatūra. Abu zemju meistarvienību sacensību reiz beidzās ar kanadiešu uzvaru, tāpat torontiešiem, neskatoties uz pavisam „neefektīgo" spēles veidu, vēl nav zaudējuši nevienai ASV latviešu vienībai. Žēl tikai, ka šis fakts, tāpat sudraba svilpes atrašanās Kanadā, „kož kaulā" labām kaimiņu attiecībām.

Rezultātā — joprojām vecais stāvoklis: austrālieši saka, amerikāņi domā, kanadieši klusē.

Bet vēl savu vārdu nav teikuši arī Zviedrijas basketbolisti.

⁂

Kanadas latviešu meistarvienību basketbolā — Toronto DV, ir grūti iedomāties bez diviem vīriem, kuŗi uz saviem pleciem iznesuši līdzšinējos vienības panākumus — Andreju Richteri visu laiku laukumā, un Rūdolfu Kadiķi laukuma malā. Bieži, vietā un nevietā, mēdzam lietot apzīmējumu — „labākais sastāvs", bet nereti gadās vērot, ka jaunuļi nospēlē labāk par „elitē" vīriem. Šo rindiņu rakstītājs sen nebija vērojis tik jauku latviešu basketbola demonstrējumu, kā DV vienības sacensību ar kanadiešu Tridents vienību, ar tikai diviem „labākā sastāva" spēlētājiem — Richteru un Miezīti ierindā. Zaudējums ar diviem punktiem likās skaistāks kā 107:46 pnkt. uzvara pār TLSK, un pierādīja, ka šīsdienas zēni ir rītdienas meistari. Cik nožēlojami tad likās kādreizējie pārmetumi par jauniņā Timbera iedalīšanu Kanadas latviešu piecnieka rezervē!

Būtu daudz pakalpots trimdas sportam, ja mūsu „stāžīgie" veterāni nokāptu no sava lepnā iedomības pjedestāla un atzītu, ka laiks nestāv uz vietas, un atdotu savu vietu vienībā kādam šīsdienas zēnam.

⁂

Toronto dienas laikraksts Globe and Mail nesen savās slejās bija ievietojis skaistu rakstu par DV basketbolistu Andreju Richteru. Raksta autore Bābe Rozenfelde — kādreizējā Kanadas sportiste Ol. spēlēs — ļoti atzinīgi vērtē mūsu sportista spēles māku, centību un panākumus līdzšinējās sporta gaitās, un jo sevišķi Toronto svētdienas līgā, kuŗā viņš ir neapdraudēts grozu karalis.

Varena izturības krājuma apbalvots, enerģisks, bet vienmēr korekts cīnītājs ar krietnu tehnisko un taktisko gatavību — tāds ir šis 22 g. v. latviešu sportists, kuŗš sev pievērsis kanadiešu uzmanību. Gribētos vēl piebilst, ka Richters var būt paraugs kā mūsu jaunajiem, tā arī vakardienas meistariem — velti viņa spēlē būtu meklēt jeņkiski — teātrālās vai pašpuiciskās izdarības, ar kādām nereti „spīd" mūsu Made in exile sportisti, tāpat sveša Andrejam ir arī rupja mēle un strīdēšanās ar tiesnešiem un citiem spēlētājiem, kas savukārt raksturo daudzus vecās slavenības.

Rozenfeldes raksts jau ievietots G. and M. izgriezumu albumā laikraksta bibliotēkā. Šī albuma pirmās lappuses, jau gluži nodzeltējušas, stāsta par Kanadas olimpiešiem 1924. gadā. Bez Richtera šajā albumā no baltiešiem ir „lekāpuši" vēl tikai igauņi — viņu Kanadas meistarvienība volejbolā, un šķēpraidis Moks.